

ΝΕΟΙ ΔΡΟΜΟΙ

ΘΗΝΑΙ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1939 ΔΡΙΘ. 14

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ & ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΙΟΝ
"Η ΤΕΧΝΗ"
Ε. ΤΣΙΝΙΚΑ & Κ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΒΟΥΛΕΥΣΙΟΥ 1 ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΘΝΙΚΗΣ
ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗΣ
ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

Πρόεδρος
ΕΠ. ΧΑΡΙΛΑΟΣ πρώην ύπουργός

Ἀντιπρόεδρος
Γ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ἀντιστράτηγος

Ι Δ Ρ Υ Τ Α Ι

ΑΓΓΕΛΟΣ ΓΕΩΡΓΑΤΟΣ—ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ—ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ν. ΔΑΜΑ
ΚΗΓΟΣ—ΝΙΚΟΛΛΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ—ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ—ΠΕΤΡΟΣ ΖΑ
ΛΟΚΩΣΤΑΣ—ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΝΕΛΟΠΟΥΛΟΣ—ΑΡ. ΚΟΥΖΗΣ—Κ. ΜΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ
† ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΜΕΤΑΣΑΣ—ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ—ΜΙΧΑΗΛ ΡΙΝΟΠΟΥ
ΛΟΣ—ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΣΤΑΘΑΤΟΣ—ΑΝΔΡΕΑΣ ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ.

ΕΔΡΑ: ΑΘΗΝΑΙ. ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΤΟΑ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ
ΟΔΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ, ΟΡΟΦΟΣ 1ος — ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 32-633

ΝΕΟΙ ΔΡΟΜΟΙ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΤΟΑ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ
ΟΔΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ, ΟΡΟΦΟΣ 1ος
ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 5

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1939

ΕΤΟΣ 2ον

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 14
= ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ: 32-633 =
ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΔΡΧ. 6

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ «ΠΤΥΧΝΗ»
Πλατεία Ἀγ. Θεοδώρου Σκουλενίου

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ν. Π. Ἀποστολόπουλος — Ἀλ. Ἰατρίδης — Ν. Χαρίλαος.

(Τὸ περιοδικὸν ἀεμεῖται ἀπέναντι τῶν διὰ τῆς ἐφημερίδος ἀπο
καὶ διὰ τῆς ὑπογραφῆς ἑνὸς τῶν μελῶν τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς)

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Ὁ Πρίγκηψ Βάλδεμαρ τῆς Δανίας. Ἡ Ἀλήθεια, στίχοι Χ. Βασιλακάκη. Ἀ
ἀπαρχαὶ τῶν ἐπιστημονικῶν βιομηχανιῶν ἐν Ἑλλάδι, ὑπὸ Μ. Θεοφωρίδου.
Ὁ Πευκῶνας, διήγημα Mario Puccini κατὰ μετάφρασιν Ἑλένης Π. Ψημένου.
Θυμὸι καὶ κακίαι, ποίημα Καλλιόπης Λιακού. Δελφοί, ποίημα Β. Ματακοῦ
κατὰ μετάφρασιν Ἑλένης Π. Ψημένου. Περὶ προφυλάξεως ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ
ἀριστερισμοῦ, ὑπὸ Γ. Τεβζέκη. Ὁ ποιητὴς Στρατήγης, ὑπὸ Εὐαγγέλου Παρι
σκαναῖου. Τὸ Χωρικόπουλο, διήγημα Χρύστου Πλιτοπούλου. Ἡ ψυχολογικὴ
μελέτη τῶν σχεδίων ἑνὸς νοσοκομείου ὑπὸ Κ.Μ. Μελλῆ. Ὁ Γολγοθᾶς, μελέτη
Β. Σπαθοπούλου. ΧΡΟΝΙΚΑ. Ἐσωτερικὰ καὶ Ἐξωτερικὰ γεγονότα τοῦ λήξαντος
μήνου. Ἀναστάσιος Τρίμης. Ἐπανορθώσεις. Ἡμερολόγιον τῶν Ἀρχαιολογικῶν
γεγονότων συντασσόμενον ὑπὸ τὴν ἐπιτροπὴν Ἀλεξ. Θ. Φιλαδέλφειος. Ἀρ
σειδης Μουράτογλου. Ἡ κίνησις τῆς Σιβιτανίδειου Σχολῆς. Σχολὴ Βιομηχανι
κῶν Σπουδῶν. Εὐθουὴ ζωὴ.

ΝΕΟΙ ΔΡΟΜΟΙ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΑΘΗΝΑΙ

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 14 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1939

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΤΟΑ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ
ΟΔΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ, ΟΡΟΦΟΣ 1ος
ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 32-633

Ὁ προσφάτως ἀποβιώσας Πρίγκηψ Βάλδεμαρ τῆς Δανίας, ἦτο ὁ
νεώτερος ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Γεωργίου τοῦ πρώτου,
Γεννηθεὶς εἰς τὸ Bernstorff τὴν 27 Ὀκτωβρίου 1858, κατετάχθη εἰς

Ο ΠΡΙΓΚΗΨ ΒΑΛΔΕΜΑΡ

τὸ ναυτικὸν τῆς πατρίδος του κα
ταλαβῶν σὺν τῷ χρόνῳ τὸν βαθ
μὸν τοῦ ναυάρχου.

Ἐνυμφεύθη τὴν γαλλίδα Πριγ
κίησαν Μαρίαν δ' Ουιέανς θ
νοῦσαν τὸ 1909 ἐν Κοπενάγη. Ὁ
Πρίγκηψ Βάλδεμαρ ἐν ἔτει 1913
ἀντιπροσώπευσεν τὸν Βασιλικὸν
οἶκον τῆς Δανίας κατὰ τὴν κηδε
αν τοῦ ἡμετέρου Βασιλέως Γεω
ργίου. Κατείχето ὑπὸ αἰσθημάτων
ζωηρᾶς πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἀγά
πης ἀναλόγων πρὸς τὰς παραδό
σεις τῆς Δανικῆς Αὐλῆς. Καίτοι
ἦτο τὸ ὑστερότοκον τέκνον τοῦ
Βασιλέως τῆς Δανίας Χριστιανοῦ
τοῦ Θ', καὶ συνεπῶς εὗρίσκετο εἰς
ἡλικίαν μικρὰν κατὰ τὸ ἔτος 1863,
ἠσθάθη καὶ αὐτὸς ὄλας τὰς συγ
κινήσεις, τὰς ὁποίας τὸ ἑλληνικὸν
καὶ τὸ ἑπτανησιακὸν ζήτημα ἐπρο
ξένησαν τότε εἰς τὴν πατρικὴν
του στέγην.

Ἡ Ἑλλὰς πάσχουσα ἐκ τῶν ἀνωμαλιῶν, αἱ ὁποῖαι διεδέχθησαν
τὴν ἔξωσιν τοῦ Ὄθωνος, κατέληξεν εἰς τὴν ἀποστολὴν τοῦ ἐνδόξου Ναυ
άρχου Κανάρη, ὅστις, μεταβάς εἰς τὴν Δανικὴν πρωτεύουσαν, παρέδω
κεν πρὸς τὸν Βασιλέα τῆς Δανίας Φρειδερίκον τὸ ψήφισμα τῆς ἐκλογῆς

τοῦ Πρίγκηπος Γουλιέλμου Γεωργίου τῆς Δανίας, ὡς Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος.

Πλὴν ὁ πατὴρ τοῦ ἐκλεγέντος πρίγκηπος—ὅστις ἦτο εἰσέτι Διάδοχος τοῦ Δανικοῦ Θρόνου—καὶ ὁ Βασιλεὺς τῆς Δανίας Φρειδερίκος, ἐξήρτησαν τὴν ἀποδοχὴν τοῦ ἑλληνικοῦ στέμματος ἐκ τῆς ἐπισπεύσεως τῆς ἐνώσεως τῆς Ἑπτανήσου μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἀγγλικὴ πολιτικὴ ἐπεθύμει ἀπολύτως τὴν ἄνοδον τοῦ Δανοῦ πρίγκηπος εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Θρόνον, καὶ ἡ Δανία ἀποτελεσματικῶς ἐξεμαίευσεν τὴν ἐπίσπευσιν τῆς λύσεως τοῦ ἑπτανησιακοῦ ζητήματος, τὴν μεγέθυνσιν τῆς Ἑλλάδος.

Πρὸς τὸν βασιλικὸν οἶκον τῆς Δανίας ὅστις κατέχει τὸν θρόνον ἀπὸ τοῦ ἔτους 860 μ. Χ. ἐστράφη καὶ ἡ Βουλγαρία καὶ ἐζήτησεν ὡς ἡγεμόνα τὸν Πρίγκηπα Βάλδεμαρ, μετὰ τὴν ἐν ἔτει 1886 παραίτησιν τοῦ ἡγεμόνου τῆς Ἀλεξάνδρου Βόττεμπεργ.

Ἡ βουλγαρικὴ ἐθνοσυνέλευσις συνελθοῦσα ἐν Τυρνόβω προέβη εἰς τὴν ἐκλογὴν αὐτὴν, ἀλλ' ὁ Πρίγκηψ Βάλδεμαρ, βλέπων τὴν Ρωσσίαν μὴ ἀναγνωρίζουσαν ὡς νομίμως συγκεκροτημένην τὴν ἐθνοσυνέλευσιν ταύτην ἤρνηθη τὸν ἡγεμονικὸν θρόνον τῆς Βουλγαρίας. Ἐπὶ τῆς ἀρνήσεως ταύτης τοῦ Πρίγκηπος Βάλδεμαρ κατ' ἐπανάληψιν ἐγράφη—ὅτι ἐπέδρασεν καὶ ἡ Μήτηρ του—ἡ Βασίλισσα τῆς Δανίας Λουίζα—ἥτις βλέπουσα τὰ νέφη τὰ ὁποῖα εἶχεν τότε ὁ ὀρίζων τῆς Βαλκανικῆς Χερσονήσου, δὲν ἤθελε νὰ βασιλεύσῃ ὁ τριτότοκος υἱὸς τῆς ἐνὸς λαοῦ ὅστις μοιραίως ἤγετο πρὸς σύγκρουσιν μὲ τὸν λαὸν τοῦ ὁποῖου ἀπὸ τοῦ 1863 ἐβασίλευεν ὁ δευτερότοκος αὐτῆς υἱός.

Ὁ Πρίγκηψ Βάλδεμαρ διατηρήσας καθ' ὅλην τὴν ζωὴν αὐτοῦ πλήρη μετὰ τῆς ἑλληνικῆς Αὐλῆς ἐγκαρδιότητα, συνεδέετο ἰδιαιτέρως μετὰ τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Πρίγκηπος Γεωργίου τῆς Ἑλλάδος, ὅστις καὶ ἀεροπορικῶς ἀνεχώρησεν ἐξ Ἀθηνῶν διὰ Κοπενάγην, μόλις τοῦ ἐτηλεγραφήθη ὁ ἄμεσος κίνδυνος τῆς ζωῆς τοῦ Δανοῦ Πρίγκηπος.

Η ΑΛΗΘΕΙΑ

Εἶσαι ἓνας νάννος, τίποτα, ὅποιος κι' ἂν εἶσαι ἐσύ,
Ποῦ νὰ μοῦ κόψης ἔρχεσαι τ' ὀλύμπιό μου διάβα.
Κι' ἂν ἔχω χρῶμα τῆς αὐγῆς, κ' εἶν' ἡ κορῶνα μου χρυσεῖ,
Μὰ κάθε εἶδωλο γκρεμνῶ καὶ κατακαίω, σὰ λάβα.

Λοιπὸν γκρεμῆσου, ἐσὺ Ψευτιά, ποῦ ἔρπεις στὸ σκοτάδι,
Κλωτσοπατῶ σου τοὺς βωμοὺς καὶ κάθε σου ρημάδι,
Τὸ κάθε βλέμμα μου ἀστραπή, καὶ μάρμαρο τὰ στήθια,
Δέ με, εἶμαι ἐγὼ ἡ Ὠμορφιά, Νά με, εἶμαι ἐγὼ ἡ Ἀλήθεια.

ΧΡ. ΒΑΣΙΛΑΚΑΚΗΣ

ΑΙ ΑΠΑΡΧΑΙ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

(Ὡς ἀνεφέρωμεν εἰς τὸ προηγούμενον τεύχος, δημοσιεύομεν εἰς τὸ παρὸν τὴν κατωτέρω ἀνακοίνωσιν τοῦ Βιομηχάνου κ. ΜΕΓΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ γενομένην ἐν τῇ Σχολῇ τῶν Βιομηχανικῶν Σπουδῶν.)

Κύριοι, καὶ φίλοι Σπουδασταί.

Αἰσθάνομαι τὴν ὑποχρέωσιν, νὰ ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τὴν Σχολὴν Βιομηχανικῶν Σπουδῶν, διὰ τὴν τιμὴν ποῦ μοῦ ἔκαμε νὰ διαθέσῃ τὴν ὥραν ταύτην τοῦ μαθήματος, πρὸς μικρὰν ἐξιστόρησιν τῆς δημιουργίας τῶν πρώτων ἐπιστημονικῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ τόπου μας. Ἐπίσης καὶ πρὸς ὑμᾶς τὰς θερμὰς μου εὐχαριστίας διὰ τὴν καλωσύνην σας καὶ προθυμίαν ὅπως παρακολουθήσητε ταύτην.

Ὁ Σύνδεσμος τῶν Ἑλλήνων Βιομηχάνων καὶ Βιοτεχνῶν εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτὴν ἔχει ἀναρτήσει ἐκτὸς τῶν εἰκόνων τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου, καὶ τὰς φυσιογνωμίας ἀνδρῶν πολλὰ παρασχόντων πρὸς τὴν βιομηχανίαν.

Οἱ περισσότεροι ἐξ ὑμῶν θὰ τοὺς εἴχετε γνωρίσει, πάντες δὲ ἀναμφιβόλως θὰ ἔχετε ἀκούσει περὶ αὐτῶν. Εἶναι οἱ ἀείμνηστοι Λεόντιος Α. Οἰκονομίδης, Νικόλαος Κανελλόπουλος καὶ Ἡλίας Πουλόπουλος. Ὑπῆρξαν ἐκ τῶν κορυφαίων πρωτεργατῶν καὶ θεμελιωτῶν τῆς βιομηχανικῆς ἀναγεννήσεως τῆς χώρας μας, συνεργασθέντες πρὸς τοῦτο μὲ ἄλλους παράγοντας ἐπίσης μεταστάντας καὶ μὲ ἄλλους δρώντας εἰσέτι. Ὑπῆρξαν οἱ καλλιεργηταὶ καὶ ἐμψυχωταὶ τῆς μεγάλης ἰδέας, τῆς ἰδρύσεως καὶ ἀναπτύξεως μεγάλης βιομηχανίας, τῆς ὀλοκληρώσεως τῆς βιομηχανίας ἐν τῷ τόπῳ μας. Προήδρευσαν δὲ κατ' ἐπανάληψιν τοῦ Συνδέσμου τῶν Βιομηχάνων συντελέσαντες εἰς τὴν ἐξέλιξιν αὐτοῦ.

Ἐπίσης ὡς παρατηρεῖτε ὑπάρχει ἐδῶ καὶ ἡ εἰκὼν τοῦ ἐπιφανοῦς ἑλληνοῦ χημικοῦ κ. Πέτρου Ζαλοκώστα τοῦ ὁποῖου τὰ ἐπιστημονικὰ φῶτα κατὰ πολὺ ἐν τῷ παρελθόντι βοηθήσαντα τὴν βιομηχανίαν ἐν γένει, παρέχονται συνεχῶς πρὸς αὐτὴν.

Εἶναι γνωστὸν, ὅτι κατὰ τὰ τρία πρώτα τέταρτα τῆς ἑκατονταετίας, τὰ διαρρέυσαντα ἀπὸ τῆς Ἀνεξαρτησίας μας, βιομηχανικὴ κίνησις δὲν ὑπῆρχε. Ἡ ἐλευθερωθεῖσα Πατρίς, μόλις ἀναστήθεισα μετὰ μακροῦ χρόνου δουλείαν, δὲν ἔξευρε ποῦ νὰ στραφῇ, πόσας πληγὰς νὰ ἐπουλώσῃ, τὴν πρῶτον ν' ἀνορθώσῃ, διότι τὰ πάντα εἶχον ἀνάγκην ἀναδημιουργίας.

Πολλοὶ ἦσαν οἱ παράγοντες ποῦ ἐδυσχέραναν τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Ἑλληνικῆς βιομηχανίας, ἐν αἷς ἡ μεγάλη στενότης τοῦ κεφαλαίου καὶ ἡ ἑλλείψις τεχνικῆς μορφώσεως τῶν ἐπιχειρηματιῶν καὶ ἐργατῶν. Αἱ δυσχέρειαι αὗται καθίστων τὸ ἐπιχειρηματικὸν πνεῦμα ἀναποφάσιστον καὶ ἐπιφυλακτικόν. Παραλλήλως ἦσαν ἐπίσης οἱ ἀντιφρονούντες καὶ ὑποστηρίζοντες ὅτι ἡ Ἑλλάς, κατ' ἐξοχὴν γεωργικὴ καὶ ἐμπορικὴ Χώρα, δὲν

ήδύνατο ν' αναπτύξη βιομηχανίαν με πρόοδον και εξέλιξιν.

Υπήρχον και άλλοι αντίπαλοι. Ήσαν η προκατάληψις τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ και η ἔλλειψις ἐμπιστοσύνης τῆς Κοινωνίας πρὸς τὰ ἐγχώρια βιομηχανικά προϊόντα, συντελεσται οὐσιώδεις με ἄμεσον ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ψυχολογίας και ἀποφάσεως τῶν κινουμένων πρὸς βιομηχανικὴν ἀνάπτυξιν. Ἀντιθέτως ἠγωνίζετο, ὡς λέγεται, Ἐπιτροπή τις ἀφανῶς βιοῦσα, πρὸς ἐνθάρρυνσιν και ἐμψύχωσιν πρὸς τὰς παραγωγικὰς τάσεις και κατευθύνσεις.

Ἐν τούτοις τὰ ἐμπόδια ταῦτα και ἀναφερόμενα ψυχολογικά αἷτια οὔτε ἐσταμάτησαν οὐδ' ἀνέκοψαν πᾶσαν πρόοδον πρὸς ἀνάπτυξιν βιομηχανικῆς πολιτικῆς και δραστηριότητος. Ὄντως, ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ τελευταίου τετάρτου τῆς παρελθούσης ἑκατονταετίας, ἤρχισε νὰ πνέη νέος ἄνεμος προαγωγῆς, προόδου και ἀναδημιουργίας. Νέα ἀλματική εξέλιξις, ἀγῶνες ἐπιστημόνων τε και βιοπαλαιστῶν, πρὸς ὄλους τοὺς βιομηχανικοὺς ὀρίζοντας.

Τὴν πρωτοβουλίαν τῆς δημιουργίας ἐπιστημονικῶν βιομηχανιῶν, ἀνέλαβον νέοι ἐπιστήμονες, ἄριστα κατηρτισμένοι, ρηξικέλευθοι, πλήρεις αὐτοπεποιθήσεως και γαλουχημένοι με τὰς Ἐθνικὰς μας παραδόσεις και με ἀπόλυτον ἐμπιστοσύνην πρὸς τὴν ζωτικότητα τοῦ Ἐθνους μας και πρὸς τὸ μέλλον τῆς Φυλῆς μας. Δὲν ἀπεγοητεύθησαν, δὲν ἐκάμφθησαν πρὸ τῶν ἀνυπερβλήτων ἐμποδίων και ἀντιξῶν ἐν γένει συνθηκῶν ποὺ παρενεβλήθησαν εἰς τὸν δρόμον τους. Δὲν ὀπισθοδρόμησαν ἐπ' ἐλάχιστον, ἀλλὰ με θάρρος και πίστιν ἐπροχώρησαν, ὅπως ἐπιτύχωσι τοῦ σκοποῦ των, ὅπως ἐκτελέσωσι τὸν προορισμὸν των, ὅπως ἐπιτελέσωσι τὸ μέγα ἔργον των πρὸς εὐδαιμονίαν τῶν ἀτόμων, πρὸς εὐημερίαν τοῦ Ἐθνους. Ὁ Θεὸς εὐλογεῖ τὰ καλὰ ἔργα. Ἐγένοντο οἱ θεμελιῶται τῆς πρώτης σοβαρᾶς ἐπιστημονικῆς βιομηχανίας. Δὲν ἠσύχασαν ὅμως οἱ ὑποστηρικταὶ και ἀνέκαθεν ἐνθερμοὶ συνήγοροὶ τῆς ἰδέας τῆς δημιουργίας Ἐθνικῆς βιομηχανίας μεγάλης και ἀκμαίας, μέχρι πλήρους ὀλοκληρώσεως αὐτῆς, πρὸς ἐπίτευξιν τῆς ἐπαρκείας και αὐταρκείας, πλήρους δὲ ἀπὸ τῆς Ἀλλοδαπῆς ἀνεξαρτησίας, ἐξηκολούθησαν τὴν δρᾶσιν των, ἐφρόνουν δὲ και διεκήρυττον μετέπειτα, μετὰ τὸν Παγκόσμιον Πόλεμον, οἱ πρωτεργάται οὗτοι ἐν οἷς και ὁ ἀειμνηστὸς Λεόντιος Α. Οἰκονομίδης, ὅτι τὴν ἰδέαν τῆς ἀναπτύξεως τῆς βιομηχανίας δέον νὰ καλλιεργῶμεν ὡς μεγάλην ἰδέαν.

Ἄνευ τῆς ἰδέας τῆς τάσεως πρὸς πᾶν τὸ Ἑλληνικόν, ἔλεγεν ὁ Λεόντιος Οἰκονομίδης, τίποτε δὲν δύναται νὰ γίνῃ. Χρειαζέται ἀναγκαίᾳ ψυχικὴ προπαρασκευὴ τοῦ Ἑλληνισμοῦ διὰ τὰ μεγάλα Ἑλληνικὰ ἰδεώδη τῆς ἐπικρατήσεως ἐν τῇ Ἀνατολικῇ λεκάνῃ τῆς Μεσογείου και τῆς ὑπεροχῆς μας εἰς πολιτισμὸν.

Και ἐπροχῶρει γράφων εἰς σχετικὸν κείμενον τὰ ἑξῆς :

«Ἡ ὀλοκληρώσις τῆς βιομηχανίας ἐν Ἑλλάδι δὲν εἶναι ζήτημα αὐταρκείας και τιμῆς ἀλλὰ ἀμύνης και ὑποστάσεως και μέλλοντος αὐτοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐθνους.

Ἄν θέλῃ ἡ Ἑλλὰς νὰ καταλέγηται μετὰ τῶν πεπολιτισμένων Χωρῶν, πρᾶγμα ἀπολύτως ἐπιβεβλημένον αὐτῇ ἐκ τῆς ἱστορίας της, τῆς ἀποστολῆς της και τῶν Ἐθνικῶν της παραδόσεων και ὑποχρεώσεων. Ἄν θέλῃ νὰ εἶναι Κράτος πραγματικῶς ἀνεξάρτητον και αὐθύπαρκτον. Ἄν θέλῃ ἐν εἰρήνῃ μὲν νὰ εὐτυχῇ ἐν προόδῳ και πολιτισμῳ, ἐν πόλέμῳ δὲ νὰ ἔχη τὰ μέσα και νὰ δύναται νὰ ἐξασκῇ τὴν ἄμυναν τῆς Χώρας τελεσ-

ΛΕΟΝΤΙΟΣ Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

φόρως. Ἄν θέλη νὰ ἴδῃ τὸν πληθυσμὸν τῆς αὐξάνοντα, τοῦτο δὲ εἶναι τὸ γνῶρισμα βιωσίμου Κράτους, καὶ ἐν ταύτῳ εὐτυχοῦντα ἐν πλούτῳ, ὅστις πλοῦτος τὴν σήμερον εἶναι ὁ κυριώτερος στυλοβάτης τῆς προόδου καὶ ἀκμῆς τῶν Ἐθνῶν καὶ τῆς ἐπιβολῆς τῶν δυνάμεων τῶν Κρατῶν.

Ἄν τέλος ἡ Ἑλλάς ἀντὶ νὰ στέλλῃ τὰς πρώτας τῆς ὕλας εἰς τὴν Ἀλλοδαπήν, ὅπως τῇ ἐπιστραφῶσιν ἐκεῖθεν κατειργασμένοι, προτιμᾷ νὰ τὰς κατεργάζεται ἡ ἴδια ἂν θέλη νὰ ἔχη τὰ πράγματα εὐθηνά, ἂν θέλη νὰ ἀναχαιτίσῃ τὴν μετανάστευσιν, ἂν θέλη ὅπως ὁ Ἕλλην παραγωγὸς τῶν φυσικῶν προϊόντων, γεωργικῶν καὶ κτηνοτροφικῶν, ἀντὶ νὰ τὰ ἐξάγῃ εἰς τὴν Ξένην, νὰ τὰ διαθέτῃ ἐνταῦθα εὐχερέστερον καὶ συμφερότερον, ἂν τὸ Κράτος θέλῃ μεγάλην καὶ ταχεῖαν κυκλοφορίαν τοῦ χρήματος ἐξ ἧς θὰ ἀντλήσῃ καὶ τοὺς ὀγκῶδεις ἐν τῷ μέλλοντι φόρους, ἂν θέλῃ τέλος ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς νὰ ἐξέλθῃ τῆς ἀποπνικτικῆς ἀγωνίας εἰς ἣν τὸν περιήγαγεν ὁ Παγκόσμιος Πόλεμος διὰ τῶν δυσχερειῶν, τῆς ἐξαντλήσεως, τῶν στερήσεων καὶ τῶν ἐλλείψεων καὶ νὰ ἀποβλέψῃ εἰς καλλίτερον καὶ αἰσιώτερον μέλλον ἀπηλλαγμένον τῶν περιπετειῶν τῆς σήμερον, πρέπει ἀμελητεῖ νὰ δημιουργήσῃ πλήρη, ἀκμαίαν καὶ ὀλοκληρωμένην βιομηχανίαν. Τὸ πρόγραμμά μας πρέπει νὰ εἶναι νὰ φθάσῃ ἡ Ἑλλάς μετὰ 10--15 ἔτη παραγωγικῶς τὴν Ἑλβετίαν καὶ τὸ Βέλγιον. Καὶ τίθεται τὸ ἐρώτημα :

Δύναται καὶ ὀφείλει ἡ Ἑλλάς νὰ δημιουργήσῃ μεγάλην βιομηχανίαν; Μάλιστα.

Ἡ Ἑλλάς μαζὺ μὲ τὴν φυσικὴν παραγωγὴν γεωργικὴν καὶ κτηνοτροφικὴν, πρέπει νὰ δείξῃ μέγα ἐνδιαφέρον καὶ διὰ τὴν τεχνητὴν παραγωγὴν, ἥτις καὶ δημιουργεῖ τὸν μέγαν Ἐθνικὸν πλοῦτον. Ἐχομεν δεδομένα σχετικὰ μὲ τὸ κεφάλαιον τοῦτο. Χώραι ξένοι πλουσιώτεροι εἰς φυσικὴν παραγωγὴν μετὰ παραδειγματικῆς ἐπιμονῆς καὶ ἀόκνου ζήλου, ἐπεδόθησαν εἰς τὴν διὰ παντὸς μέσου ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας των.

Ἐπὶ πλέον ἡ Ἑλλάς ἔχει θέσιν λίαν εὐνοϊκὴν καὶ προνομιόχον εἰς τὴν δημιουργίαν μεγάλης βιομηχανίας, ἀφ' ἐνός μὲν κυκλομένη ὑπὸ γειτόνων ὑστερούντων εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο καὶ ἐξ ἄλλου τοποθετημένη εἰς τὸ σημεῖον τῆς συναντήσεως τριῶν Ἡπείρων, μὲ ἐπικοινωνίαν ἀρίστην καὶ ἐξόδους πρὸς ὅλα τὰ σημεῖα. Θὰ ἔχη ἐκομένως μεγίστην εὐχαίρειαν διὰ τὴν τοποθέτησιν τῶν βιομηχανημάτων της.

Τὸ ζήτημα τῶν γαιανθράκων καὶ τῶν φυσικῶν δυνάμεων ὑπερπροβάλλουν ἐκάστοτε οἱ συνιστῶντες τὴν ἀποχὴν ἀπὸ τὴν μεγάλην βιομηχανίαν ἔχει εὐρέως συζητηθῆ καὶ διαλευκανθῆ. Τοὺς γαιάνθρακας τῆς λαμβάνει ἡ Ἑλλάς ἀναλόγως εὐθηνούς, εὐθυνοτέρους τῆς Ἑλβετίας, ἥτις ἔχει μίαν τῶν καλλιτέρων βιομηχανιῶν, ἄνευ αἰδήρου, ἄνευ γαιάνθρακος, ἄνευ βάμβακος. Ἐχει ἄλλως τε ἀποδειχθῆ ὅτι ὁ ἐγχώριος φαιάνθραξ (Λυγνίτης) εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἰκανοποιήσῃ ἀρκετὰς ἀνάγκας τῆς καὶ ὅτι αἱ φυσικαὶ δυνάμεις της, πολλῶν χιλιάδων ἵππων δυνάμεως, θὰ χρησιμοποιηθοῦν.

Ἐπιβάλλεται ἡ ἀνάγκη συμπληρώσεως τῆς βιομηχανίας πρὸς συντήρησιν τῆς ὑπαρχούσης, ἐπομένως ἐπιτακτικὴ ἡ ὀλοκλήρωσις αὐτῆς, χάρις καὶ εἰς τὰ συντελεστικὰ πρὸς δημιουργίαν μεγάλης βιομηχανίας στοιχεῖα, τὰς πρώτας ὕλας ποῦ διαθέτει, μὲ λαδὸν εὐφυᾶ καὶ φύσει ῥέποντα εἰς τὸ Ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν, πεπρικοισμένον δὲ μὲ ὅλα τὰ ὑπὸ τῶν περιστάσεων καὶ συνθηκῶν ἀπαιτούμενα προσόντα, μὲ ἐπιστήμονας ἀρτίους καὶ καλῶς κατηρτισμένους ἐργαστικὰς χεῖρας.»

Τὸ κείμενον τοῦτο ὅπερ σὰς ἀνέγνωσα κατοπτρίζει τὰς ἰδέας ποῦ

εἶχον οἱ καταβαλόντες τὰς ἀόκνους προσπάθειας θεμελιωταί τῆς Ἑλληνικῆς βιομηχανίας καὶ ἐμπνευσταί τῆς μεγάλης ταύτης ἰδέας, οἵτινες ἔχοντες καὶ τὴν κυβερνητικὴν βοήθειαν συνενίκουρον, ἀνύψωσαν τὴν ἑλληνικὴν βιομηχανίαν εἰς τὸ ἐπίπεδον νὰ ἀμμιλλᾶται ἐν πολλοῖς μὲ τὰς καλλιτέρας ξένας τοιαύτας, πολλὰ δὲ νὰ ὑπόσχηται καὶ διὰ τὴν μελλοντικὴν αὐτῆς ἐξέλιξιν.

Δὲν εἶναι νομιζῶ ὑπερβολὴ ἐὰν εἴπῃ τις, ὅτι διὰ κάθε καμινάδα ποῦ ἐγείρεται εἰς τὴν Χώραν μας, πρέπει νὰ εἴμεθα ὑπερήφανοι καὶ νὰ χαρᾶκτηρίζηται αὕτη ὡς σύγχρονον μνημεῖον, διαιώνιζον τὴν δύναμιν, θέλησιν, ζωτικότητα καὶ ἐνεργητικότητα τῆς Φυλῆς μας.

Τὸ Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου περιβάλλει μὲ στοργὴν καὶ τὸν πρωτεύοντα τοῦτον πλουτοπαραγωγικὸν κλάδον τῆς Χώρας μας, ὅστις πολλὰ ἐλπίζει ἀπὸ τὴν προστασίαν ταύτην, πρὸς εὐρυτέραν ἀνάπτυξιν του, διὰ τὸ καλὸν τῆς ὅλης μας Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Ἄϊδιος ἡ μνήμη πρέπει νὰ εἶναι καὶ ἄξια θαυμασμοῦ τὰ ἐπιτελεσθέντα παρὰ τῶν θεμελιωτῶν αὐτῶν καὶ φωτεινῶν ἡγητόρων καὶ πρωτεργατῶν τῆς μεγάλης αὐτῆς ἰδέας, τῆς βιομηχανικῆς ἀναγεννήσεως τῆς Πατρίδος μας. Τὰ ἔργα αὐτῶν ἄς εἶναι παράδειγμα καὶ ὀδηγὸς διὰ τοὺς μεταγενεστέρους καὶ πάντα θιασώτην τῆς ἐργασίας καὶ τῆς προόδου.

Ἐπίσης δίκαιος ἔπαινος καὶ πᾶσα ἐπιβράβευσις ὀφείλεται εἰς τοὺς ἐπιζῶντας παλαιμάχους πρωτοπόρους καὶ ἐμψυχωτὰς τῆς βιομηχανικῆς ἰδεολογίας τοὺς ἐπιτελέσαντας μὲν τὸ ἔργον των, μοχθοῦντας δὲ ἀκόμη πρὸς ὀλοκλήρωσιν αὐτοῦ.

Ἐπίσης θὰ ἦτο παράλειψις μου, ἐὰν δὲν ἔκαμνον εὐφημον μνημεῖον τῆς τάξεώς σας, δηλαδὴ τῆς ὑπαλληλικῆς, ἥτις τόσον συμβάλλει διὰ τῆς καλῆς τῆς συνεργασίας εἰς τὴν πρόοδον τῆς βιομηχανίας τῆς Χώρας μας.

Τώρα παρακαλῶ νὰ μοι ἐπιτραπῇ νὰ σὰς ἀναφέρω ὀλίγα τινὰ καὶ ἀπὸ τὴν Ἰδρυσιν καὶ ἐξέλιξιν μιᾶς τῶν ἀρχαιότερων καὶ σημαντικωτέρων ἐπιστημονικῶν βιομηχανιῶν μας, τῆς παλαιᾶς Ἐταιρείας Σ. Α. Οἰκονομίδης καὶ Σία καὶ νῦν Ἀνωνύμου Ἐταιρείας Χημικατοουργεῖα Ἰβερραϊῶς, Σ. Α. Οἰκονομίδης καὶ Σία.

Εἰς τὴν καταφεύγουσαν εἰς τὰ φυτὰ ἄλλοτε ἀνθρωπότητα πρὸς εὐρεσιν τῶν χρωστικῶν τῆς ὕλων (βαφῶν), ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, ἡ χημεία παρεσκεύασεν ὀλοκληρὸν σειρὰν ὕλων χρωστικῶν ἐκ τῆς πίσεως τῶν λιθανθράκων. Πολλοὶ ἐξ ἡμῶν ἐνθυμούμεθα ἢ ἔχομεν ἀκούσει περὶ τῶν μέσων ἅτινα μετεχειρίζοντο οἱ παλαιότεροι εἰς τὸν τόπον μας (καὶ σήμερον ἀκόμη κάπου κάπου δὲν τὰ λησμονοῦν) πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν βαφῶν των. Ἐπρόκειτο περὶ φλοιῶν δένδρων, φύλλων καὶ ριζῶν φυτῶν, προϊόντων δένδρων, φυτικῶν οὐσιῶν, ὡς τὸ ριζάρι καὶ διάφορα ἄλλα. Ἐπομένως δύναται τις νὰ φαντασθῇ τὰς παρεμβαλλομένας δυσκολίας καὶ ἀπώλειαν χρόνου.

Τὸ πρόβλημα τοῦτο, διὰ τὴν Χώραν μας, ἔβαλαν μὲ τὸν νοῦν τους νὰ τὸ λύσουν οἱ Ἀδελφοὶ Οἰκονομίδου, Σπήλιος καὶ Λεόντιος, διαπρεπεῖς ἐπιστήμονες χημικοί, τιμώντες τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα διὰ τὴν ἰδεολογίαν των καὶ αὐταπάρνησιν των.

Παρ' ὅλον ὅμως ὅτι αἱ δυσκολίαι τῆς πρώτης λειτουργίας ἀπῆτουν ἀγῶνα ἀληθῶς μέγιστον, δὲν ἀπεκαρδιώθησαν, ἀλλὰ τούναντι ὁ ζήλος καὶ ἡ εὐγενὴς προσπάθεια τῆς δημιουργίας τῆς Ἐθνικῆς βιομηχανίας, τοὺς ἐνίσχυον καὶ τοὺς ἐκράτυνον. Ὁ Σπήλιος Α. Οἰκονομίδης, τοῦ ὁποῦ ἡ σοβαρὰ φυσιογνωμία συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν μεγάλων χημικῶν

της Εύρωπης, υπερενίκησε πάντα τὰ ἐμπόδια, καὶ τὸ 1883 ἴδρυσε τὴν πρώτην μικρὰν ἐγκατάστασιν, ἣτις ἔμελλε σὺν τῷ χρόνῳ νὰ ἐξελιχθῆ εἰς τὴν σημερινὴν ἐν Νέῳ Φαλήρῳ κραταιὰν ἐπιστημονικὴν καὶ βιομηχανικὴν ἐπιχείρησιν τῶν Χρωματουργεῶν Πειραιῶς.

Δυστυχῶς ὁ πρόωρος θάνατός του (1894—εἰς ἡλικίαν 40 ἐτῶν) ἀνέκοψε τὴν δρᾶσιν του καὶ τὸ παραγωγικόν του ἔργον.

Εἰς τὴν δρᾶσιν τοῦ ἱδρυτοῦ προσετέθη ἀπὸ τοῦ 1887 καὶ ἡ τοῦ νεωτέρου ἀνταξίου ἀδελφοῦ του Λεοντίου Α. Οἰκονομίδου, ἐπίσης ἀρίστου χημικοῦ, δρᾶσις, ὅστις μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του ἐξηκολούθησε μετὰ τῆς αὐτῆς δραστηριότητος καὶ ζήλου τὴν προαγωγὴν ὅχι μόνον τῶν χρωμάτων ἀλλὰ τῆς ἐν γένει βιομηχανικῆς κινήσεως ἐν Ἑλλάδι, ἣν ἐθεώρει ἕνα τῶν κυριωτέρων σκοπῶν τοῦ βίου του. Δυστυχῶς καὶ αὐτός δὲν ἔζησεν ἵνα ἴδῃ τὰ συντελεσθέντα ἔργα του, ἀπέθανε νέος (1922—εἰς ἡλικίαν 56 ἐτῶν). Ἡ βιομηχανία τῶν χρωμάτων, καὶ μέχρι σήμερον ἀκόμη, θεωρεῖται μία ἀπὸ τὰς δυσκολωτέρας, διὰ τοῦτο δὲ κατὰ τὴν προπολεμικὴν ἐποχὴν, μόνον εἰς ἐλάχιστα Εὐρωπαϊκὰ Κράτη καὶ κυρίως εἰς Γερμανίαν ἤκμαζεν, καὶ ἐκεῖθεν ἐφωδίαζεν ὅλας σχεδὸν τὰς λοιπὰς Χώρας. Ἡ Πατρίς ἡμῶν, χάρις εἰς τοὺς μνηθέντας ὑπερόχους βιομηχάνους, εἶχε τὴν ἀρτίαν ἐγκατάστασιν χρωστικῶν οὐσιῶν. Ἄν ἡ ἐξέλιξις τῆς Χρωματουργίας παρ' ἡμῖν δὲν ἦτο πολὺ ταχεῖα, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὰς ἐν γένει δυσμενεῖς συνθήκας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ ἔλλειψιν τῶν ἀπαραιτήτων μέσων διὰ τὴν ἀμεσον ἀνάπτυξιν τῆς. Χάρις ὅμως εἰς τὰς ἀόκνους προσπάθειας καὶ τὸν ζήλον τῶν πρωτεργατῶν καὶ τῶν μετέπειτα συνεχῶν τῶν μεγαλεπηβούλων ἱδρυτῶν, ἡ ἀνθοῦσα βιομηχανία, προεδρευομένη παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ τῶν ἀειμνήστων ἱδρυτῶν, γεραροῦ κ. Κλεομένους Α. Οἰκονομίδου, βαδίζει πρὸς τὸ εὐρὸ πρόγραμμά της.

Ἐν τοῖς Χρωματουργεῖσι Πειραιῶς παράγονται ποικιλίαι προϊόντων, ὡς πλήρης σειρά χρωστικῶν οὐσιῶν (χρωμάτων ἀνιλίνης κλπ). Διάφορα φαρμακευτικὰ καὶ χημικὰ προϊόντα. Ἀνθρακικὸν ὀξύ, Ἀμμωνία ὑγρὰ καὶ ἀνυδρὸς, Τουρκικὸν ἔλαιον, Ὑδρόφιλος βάμβαξ, Βάτται (ραπτῶν) Πάγος κ.λ.π. Ἡ σημερινὴ ἀξία, τῶν λίαν σημαντικῶν ἐγκαταστάσεών της, εἶναι πολὺ μεγάλη.

Ἀπασχολεῖ περὶ τοὺς 25 χημικοὺς καὶ φαρμακοποιούς, ἄνω τῶν 120 ὑπαλλήλων καὶ περὶ τοὺς 600 μὲ 700 ἐργάτας καὶ ἐργατοῦσας.

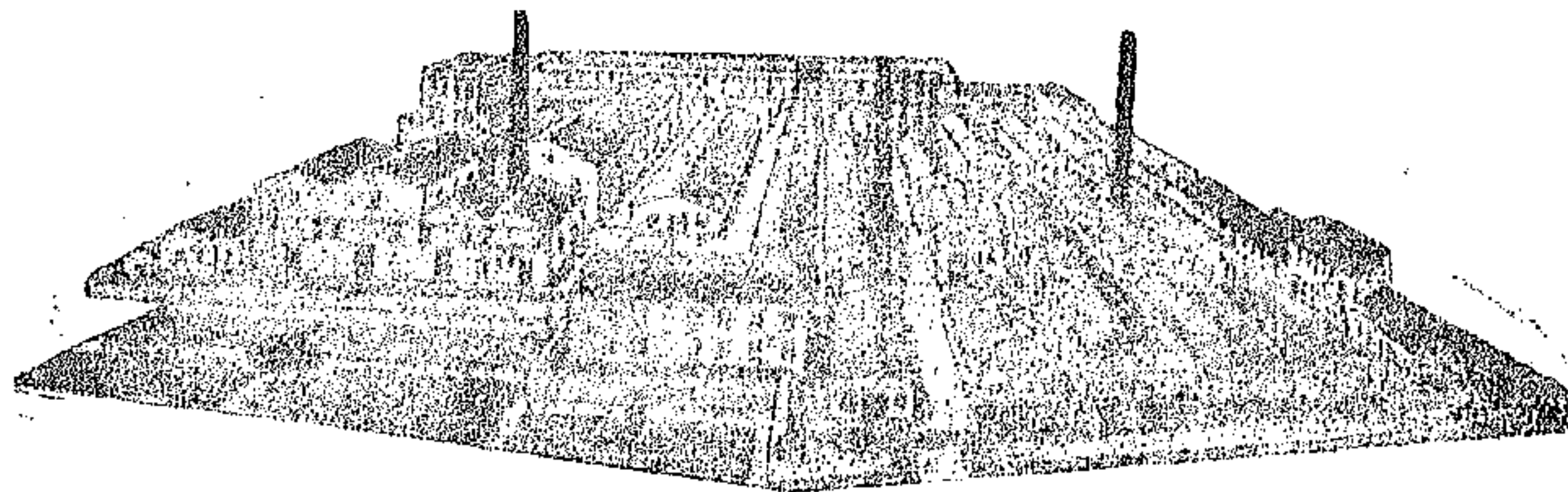
Κέκτηται ἐπιστημονικὴν βιβλιοθήκην σπανίαν, μεγάλης ἀξίας, εἰς ἣν προσφεύγουσι καὶ πολλοὶ τῶν παρ' ἡμῖν ἐπιστημόνων.

Τὰ Χρωματουργεῖα Πειραιῶς, μὲ τὴν πολυποίκιλον παραγωγὴν τῶν καὶ τὰ ἀρίστα προϊόντα τῶν, ἐκτιμώμενα καὶ ἐν τῇ Ξένῃ ἔνθα ἐξάγονται, σπουδαίως συμβάλλουσι εἰς τὴν ἐθνικὴν μας οἰκονομίαν διὰ τοῦ ἔργου τῶν, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς σπουδαιότητος τῶν προϊόντων τῶν τόσον εἰς τοὺς οἰκείους βιομηχανικοὺς καὶ βιοτεχνικοὺς κλάδους τῆς Χώρας μας, ὅσον καὶ ἀπὸ Κοινωνικῆς ὠφελείας καὶ ἐπιστημονικῆς βάσεως.

Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ἐκτιμήσασα τὸ ἔργον καὶ τὴν δρᾶσιν τῶν Χρωματουργεῶν Πειραιῶς, ἐβράβευσεν ταῦτα «Διὰ τὰ ἰσάξια τὴν ποιότητα πρὸς ξένα τῆς αὐτῆς τιμῆς προϊόντα αὐτῶν» εἰς τὴν πανηγυρικὴν Συνεδρίαν τῆς 25ης Μαρτίου 1932.

Καὶ ἤδη θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ σᾶς δώσω τὰς κυριωτέρας γραμμὰς τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων ἐνδὲς ἐκάστου τῶν ἀλησμονήτων ἱδρυτῶν τῶν Χρωματουργεῶν Πειραιῶς.

Ὁ Σπήλιος Α. Οἰκονομίδης κατήγετο ἀπὸ τὸ χωρίον Λειβάρζιον τῶν

Γενικὴ ἀποψὶς τοῦ ἐργοστασίου τῶν Χρωματουργεῶν Πειραιῶς.

Ἡ ἐπιχείρησις ἐγκατασταθεῖσα ἀρχικῶς κατὰ τὸ 1883 ἐν Πειραιεῖ, μετεφέρθη τὸ 1899 ἐν Νέῳ Φαλήρῳ, ἔνθα ἐκτοτε αἱ ἐγκαταστάσεις ἀὐξανόμεναι ἐφθασαν εἰς τὴν ἔκτασιν τῆς παρούσης εἰκόνας.

Καλαβρύτων, όπου γεννήθη κατά τὸ ἔτος 1854. Τὰ πρῶτα γράμματα ἐδιδάχθη εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ Χωρίου του, τὰς δὲ γυμνασιακὰς σπουδὰς του ἐπεράτωσεν εἰς Πάτρας. Ἡ ἐπίδοσις του ἦτο τοιαύτη, ὥστε οἱ καθηγηταὶ του τὸν παρώτρυναν νὰ ἐγγραφῆ εἰς τὴν Φυσικομαθηματικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Μετὰ τριετεῖς σπουδὰς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν, ἐστάλη εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ὡς ὑπότροφος. Μετέβη κατὰ τὸ 1877 εἰς GRATZ τῆς Αὐστρίας εἰς ἡλικίαν μόλις 23 ἐτῶν καὶ ἐνεγράφη εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Πόλεως ταύτης, ὅπου ἐξῆλθε διδάκτωρ τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν. Μετὰ συνεχεῖς σπουδὰς τῆς Χημείας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Λειψίας ἀπεφοίτησεν καὶ ἐξηκολούθησε σπουδάζων ἐν Χαϊδελβέργη, Παρισίοις καὶ Μονάχῳ, ὅπου καὶ διεκρίθη εἰς τὸ ἐπάγγελμα, κατορθώσας νὰ γίνῃ ὁ ἰδιαιτέρος βοηθὸς τοῦ μεγίστου τῶν Χημικῶν τῆς νεωτέρας ἐποχῆς Ἀδόλφου Μπάγιερ, ἰδίως κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν μεγαλειτέρων ἀνακαλύψεων.

Ὁ νεαρὸς αὐτὸς Ἕλληνας, ὑπῆρξε πολύτιμος συνεργάτης τοῦ μεγάλου αὐτοῦ Γερμανοῦ Διδασκάλου εἰς τὰς πρωτοτύπους ἐρεῦνας του καὶ χημικὰς ἀνακαλύψεις του. Εἰς μίαν τῶν μεγαλειτέρων ἐφευρέσεων τοῦ Μπάγιερ, τὴν ἀνακάλυψιν τῆς κατασκευῆς συνθετικοῦ Ἰνδικοῦ (INDIGO), συνετέλεσε σπουδαίως ὁ Σπήλιος Οἰκονομίδης.

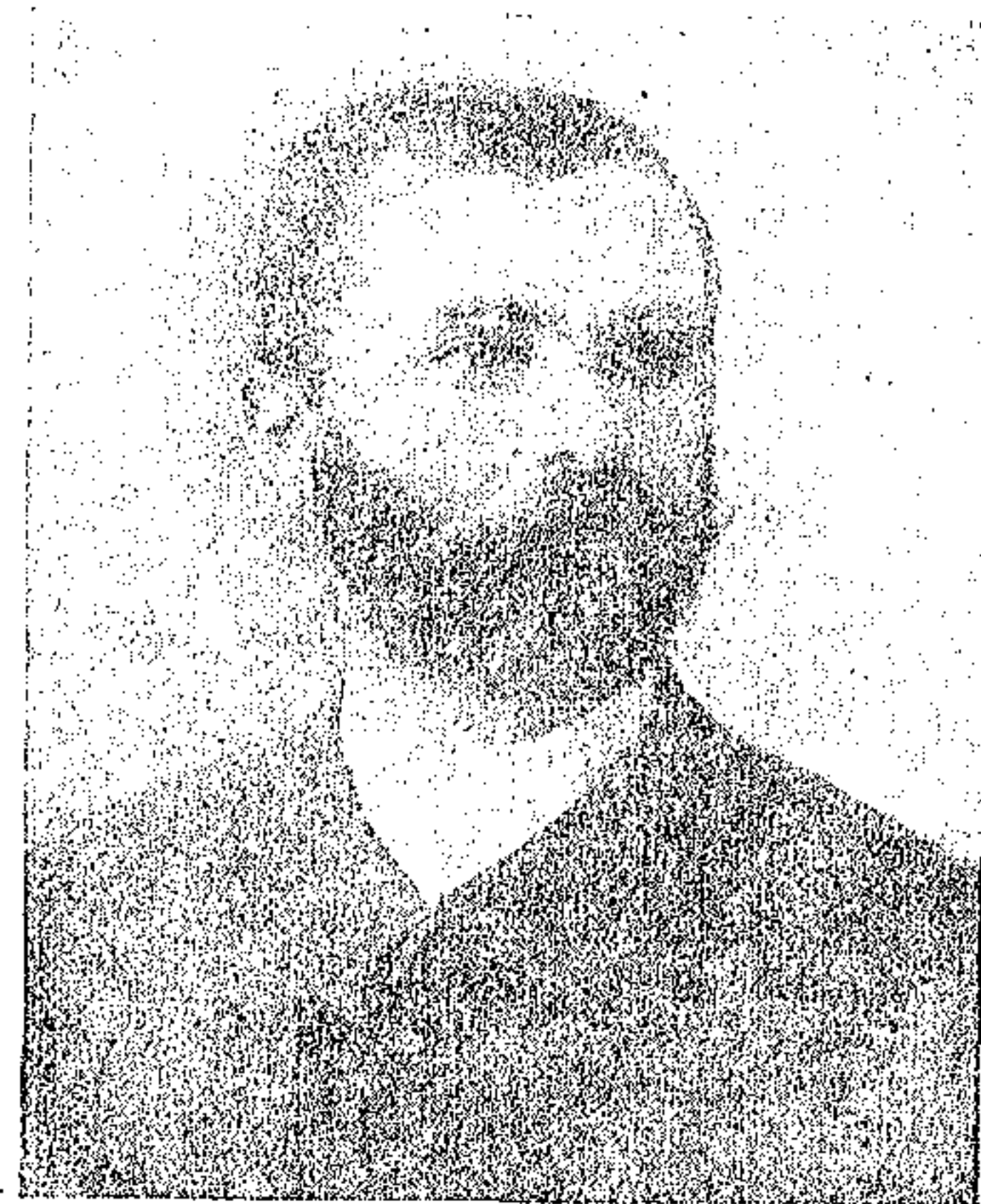
Ὁ νεαρὸς ἐπιστήμων, παρ' ὅλας τὰς τιμὰς, τὰς ὁποίας ἀπελάμβανε εἰς τὴν Ξένην, εἶχεν ὡς ὄνειρον νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν Πατρίδα του διὰ νὰ δημιουργήσῃ ἴδιαν βιομηχανίαν. Πράγματι τὸ 1883 ἐγκατέλειπε πλέον τὸ Μόναχον καὶ ἦλθεν εἰς Πειραιᾶ, ὅπου ἵδρυσε τὴν πρώτην ἐγκατάστασιν παρασκευῆς χρωμάτων ἀνιλίνης.

Ὁ Σπήλιος Οἰκονομίδης ὑπῆρξε ὁ κορυφαῖος τῶν ὀργανικῶν χημικῶν τῆς ἐποχῆς του ἐν Ἑλλάδι, θεμελιωτῆς τῆς χημικῆς βιομηχανίας. Ἦτο καὶ ὁ πρῶτος συνηγορῆσας ὑπὲρ τῆς χρήσεως τῶν χημικῶν Λιπασμάτων.

Μοναδικὴ εἶναι ἡ ἐργασία τοῦ Μεγαλοῖδεάτου αὐτοῦ, διὰ τὴν μὲν ὀρφωσιν καὶ διδασχὴν τῶν πρώτων στελεχῶν τῆς τότε ἀναφαινομένης βιομηχανίας μας καὶ τὴν ἐν γένει καθοδήγησιν τῶν τότε βιοτεχνῶν ὅπως ὀργανώσουσι συστηματικώτερον τὸ ἐπάγγελμά των.

Ὅταν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, διορίσθη Ὑφηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου, κατὰ δὲ τὸ 1892 ἐψηφίσθη ὡς Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου, ἀλλ' ἡ ἐπελθοῦσα νόσος καὶ ὁ ἐπακολουθήσας θάνατός του (1894) εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς δράσεώς του, εἰς ἡλικίαν 40 ἐτῶν, ἐστέρησεν τὴν Ἐπιστήμην καὶ τὸ Ἔθνος μας ἐνός σπουδαιότατου παράγοντος, τὴν δὲ Ἑλληνικὴν βιομηχανίαν ἐνός τῶν κορυφαίων θεμελιωτῶν καὶ ἐμψυχωτῶν της.

Διάδοχος καὶ συνεχιστῆς τοῦ μεγάλου Σπήλιου Α. Οἰκονομίδου, ὑπῆρξε ὁ νεώτερος καὶ ἀντάξιός αὐτοῦ ἀδελφὸς Λεόντιος Α. Οἰκονομίδης. Ἐγεννήθη εἰς τὸ ἴδιον Χωρίον, ἐν ἔτει 1866. Οὗτος ἐπεράτωσε τὰς γυμνασιακὰς του σπουδὰς εἰς Ἀθήνας, εἰς ἡλικίαν δὲ 16 ἐτῶν ἐνεγράφη εἰς τὴν Φυσικομαθηματικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Τὸ 1882 μετέβη εἰς Μόναχον πλησίον τοῦ ἀδελφοῦ του Σπήλιου, καὶ ἐσυνέχισε τὰς σπουδὰς του. Τὸ 1883 ἐνεγράφη εἰς τὴν Χημικὴν Σχολὴν τοῦ Πολυτεχνείου τῆς Ζυρίχης, ὅπου ἐσπούδασε μέχρι τοῦ 1887 καὶ ἔλαβε δίπλωμα. Κατόπιν δὲ ἔδωσεν ἐξετάσεις εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Πόλεως ταύτης καὶ ἔλαβε τὸν Τίτλον τοῦ Διδάκτορος, Διετέλεσεν ἐπὶ διετίαν βοηθὸς τοῦ μεγάλου χημικοῦ LUNGE. Ὁ Λεόντιος Οἰκονομίδης, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν ἐν Εὐρώπῃ σπουδῶν του, συνεδέθη στενῶς μετὰ τῶν συμφοιτη-

ΣΠΗΛΙΟΣ Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

τών του και μετέπειτα συνεργατών του, της ομάδος των γνωστών μεγαλοβιομηχάνων. Όλοι μαζί όνειρεύθησαν να αναβείξωσιν την βιομηχανίαν της νεωτέρας Ελλάδος. Είς την άκάματον δράσιν και επίμονήν του Λεοντίου Α. Οικονομίδου όφείλεται ή μεγάλη ανάπτυξις της δημιουργίας βιομηχανίας των χρωστικών ούσιων και φαρμακευτικών προϊόντων.

Δέν περιωρίσθη όμως ούτος μόνον εις την βιομηχανίαν ταύτην, αλλά μνήμων των άρχων του μεγαλειτέρου αυτού άδελφου, προσέφερε τά φωτά του, τά κεφάλαιά του και την ενεργητικότητά του εις την όργάνωσιν και άλλων μας μεγάλων βιομηχανιών. Υπήρξε έκ των ιδρυτών της τότε Έταιρείας Οίνοπνευματοκοΐας Έλευσίνος Έ. Χαρίλαος και Σία, της Έταιρ. Τιμέντων Έλευσίνος «ΤΙΤΑΝ». Επίσης εις των κυριωτέρων ιδρυτών πρωτεργατών και διευθυντών μέχρι του τέλους του, της Έταιρείας Χημικών Προϊόντων και Λιπασμάτων, έκ των ιδρυτών της Άγγειοπλαστικής Έταιρείας Κεραμεικός, καθώς και άλλων Έμπορικών και Βιομηχανικών Έταιρειών.

Διετέλεσεν Πρόεδρος της Λιμενικής Έπιτροπής Πειραιώς. Έκ των ιδρυτών του Συνδέσμου των Έλλήνων Βιομηχάνων και Βιοτεχνών και επί πολυετίαν Πρόεδρος αυτού, εις την ανάπτυξιν και εξύψωσιν του όποιου έδωσε την μεγαλειτέραν ώθησιν. Έκλήθη να διδάξη ως Καθηγητής εις τό Πανεπιστήμιον και να συμμετάσχη Υπουργικών Συμβουλίων, άλλ' άπεποιήθη έχων ως άρχήν τό να μένη έκαστος εις ό έκλήθη. Γλαφυρός εις τόν κάλαμον και δεξιώς χειριζόμενος τά κειστικώτερα επιχειρήματα, ήγωνίσθη υπέρ ολοκληρώσεως της βιομηχανίας έν γένει και διά του Τόικου. Τά περισπούδαστα άθρα του άποτελοθν μνημειώδεις ύποθήκας χαρασσούσας τό βιομηχανικόν μέλλον της Ελλάδος. Δυστυχώς ό πρόωρος θάνατος και αυτού (1922). εις ήλικίαν 56 έτών, του μεγάλου πρωτεργάτου της Έλληνικής Βιομηχανίας, του ύπερόχου επιστήμονος και σεμνοθ Άνδρος, έστέρησε την βιομηχανίαν μας του θερμού συνηγόρου της και την Πατρίδα μας ένός επιλέκτου τέκνου της.

Έκείνο, τό όποιον εξυψώνει έτι μάλλον τόν Λεόντιον Α. Οικονομίδην, είναι τά γενναιόφρονα άλτρουϊστικά αισθήματά του. Του δημιουργηθέντος πλούτου του, ούδέποτε ζών έκαμε έγωϊστικήν χρήσιν, μετά τόν θάνατόν του δέ άφηκε την οικίαν του και μέγα μέρος της περιουσίας του εις τας δύο άνωτάτας Σχολάς μας, Πανεπιστήμιον Πολυτεχνείον, όπως έκ των εισοδημάτων σπουδάξωσι νέοι Ένταυθα και εις την Άλλοδαπήν, την χημείαν.

Εύχαριστώ και πάλιν ύμās διά την ευγένειαν μεθ' ής με παρηκολούθησατε, και εύχαριστώ επίσης τόν Γενικόν Γραμματέα της Σχολής κ. Ν. Π. Αποστολόπουλον διά την καλήν εισήγησιν μεθ' ής έπρολόγισεν την όμιλίαν μου.

Και καταλήγω με την θερμήν εύχήν, όπως ή σημερινή μου περιληπτική έξιστόρησις ή όποία ύπήρξε περιγραφή των πρώτων σταθερών βημάτων της Έθνικής βιομηχανίας, χορηγήση έμπνεύσεις πρός πάντα επιθυμούντα να προοδεύση άτομικώς έπ' αγαθού του συνόλου.

Η σημερινή άλλως τε πρόοδος δέν έχει τας δυσκολίας, ως συνήνησαν οι θεμελιωταί της βιομηχανίας της Ελλάδος, δεδομένου ότι αίνων συνθηκαι είναι ευνοϊκώτεροι και συνεχώς αύξάνει ό αριθμός των ειδικευμένων στελεχών του βιομηχανικού συνόλου, τοούθ' όπερ διευκολύνει τό έν γένει έργον των επιχειρήσεων.

MARIO PUCCHINI

Από τό βιβλίον του «Στό χείλος»
Έκδοσις 1936

Ο ΠΕΥΚΩΝΑΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Δέν ήτανε ό μοναδικός, αλλά ήταν ό πιο μέγας πευκώνας και ό πιο άπομακρυσμένος του χωριού, Ήταν άδύνατο να πάη κανείς εκεί κάτω τό χειμώνα. Τό χιόνι, τόν χειμώνα φαντάζει γύρω από τους κορμούς των δέντρων, και με τή λευκή πνοή του όχι μόνον θέλει να έξασθενήση τό άδυσώπητο και άδιάντροπο εκείνο μαυρο, αλλά και να τό έξουδετερώση έντελώς.

Έρχεται όμως ή άνοιξι και ό πευκώνας εκείνος είναι ό πρώτος που άπολυτρώνεται. Έλεύθερος πιά, κατάμαυρος όταν οι άλλοι άκόμα είναι άποπνιγμένοι : και φθάνει ψηλά μέχρι τόν Κήτωνα, τό βουνό.

Και τότε ή Μαθίλδη, τό ένα βήμα πίσω άπ' τ' άλλο, έρχεται πάνω σ' αυτό τό ψήλωμα. Έν' άεράκι τριγυρίζει άκεμα άνάμεσα στα δέντρα. Είναι υγρό και μουλιάζει. Η λαγκαδιά όμως εκεί κάτω μαζεύει τόν ήλιο, κι' από την αύγή μέχρι τό ήλιοβασίλεμα κύματα έλαφρά, αλλά αισθητά φθάνουν μέχρι εκεί επάνω.

Η Μαθίλδη δέν κάθεται πουθενά. Τί άνάγκη όμως έχει να καθήση ένα κορίτσι που πέρασε τρεις μήνες και παραπάνω, δίπλα στο τζάκι; Και καθώς κινείται, της φαίνεται πως ό πευκώνας της μιλάει : έχει κι αυτός μπορεί να πη κανείς, τόσα πράγματα να διηγηθη τώρα που τά δεσμά του έχουν λυθη και οι κορμοί του δέν είναι πιά δεμένοι ό ένας με τόν άλλο. Εκείνο τό λευκό, αλλά σκληρό

σάβανο. Πως είναι ή ζωή εκεί κάτω στην Καμπ(λλια, και πως τά περνά ή νεολαία :

Η μια εποχή όμοια με την άλλη. Καμμιά μεταλλαγή, κανένα γαγονός που να μπορη να πη κανείς. Μπορεί να δομε αύριο κάτι τό αλλιώτικο.

Να τό σπιτι της Μαθίλδης όπου γεννήθηκε και όπου ζει. Τά δωμάτια, τό ένα βγαίνει μέσα άπ' τ' άλλο και οι διάδρομοι πάντοτε με τά ίδια έμπόδια και με τό ίδιο γοστό. Ως που να φθάση κανείς στο τελευταίο δωμάτιο με τόν τοίχο εκείνον που άκούει τή φασαρία και των δύο οικογενειών, αλλά που είναι προσεχτικός να μην ξεπεράση τίποτα έξω άπ' αυτόν.

Έπειτα τά παράθυρα : Τό ένα δωμάτιο έχει ένα, τό άλλο δύο, πάντως ή θεα δέν αλλάζει. Η συκιά των καστανιών βρίσκεται εκεί ψηλή, καχεκτική, άπλωτή. Και πίσω, τά τρία παράθυρα του σπιτιού κλειστά, κλιδωμένα.

Φθινόπωρο, χειμώνας : Τά κλαριά που ξεγυμνώνονται, ό κορμός που καταντᾶ ώχρός, κανένας καρπός που δέν πρόφθασε να ώριμάση και δέν τόν μάζεψε κανείς, μά ούτε κι' εκείνος ό παληοτεμπέλης ό τζιτζιου που θάτρωγε και τά φύλλα, τόσο είναι λαίμαργος. Περιμένει όμως να πέση, έν τούτοις αυτό ξεραίνεται, μαραζώνει και τό Γενάρη άκόμα ή Μαθίλδη μπορεί να πη : άκόμα είν' εκεί.

"Ανοιξίς : ή σικιά που αρχίζει να ξαναγεννιέται και πρώτα ό κορμός, έπειτα τά κλαριά, ξαναπέρνουν τό χρώμα τους, και τέλος ένας κόμπος έδω, άλλος εκεί. "Επειτα από πόσες μέρες θά φανή τό πρώτο φύλλο ;

Καλοκαίρι : Τά σικά κρέμονται από παντού εκατοντάδες, χιλιάδες και τά κλαριά φαίνονται να μην άντέχουν από τό βάρος εκείνο, τόσο που νομίζει κανείς ότι τά πιο άδύνατα από τή μιá στιγμή στην άλλη θά τσακίσουν. "Ενα θέαμα που διαρκεί από πολλά χρόνια είναι πάντα τό ίδιο.

"Όσο για τό άλλο : για τους διαβάτες που περνούν : για τίς γυναίκες που μιλούν στις έξορτες : για τά γαϊδούρια που τήν έποχή τής ξυλείας πάνε κ' έρχονται δίχως διακοπή σαν μιá τελετή, τί ένόχληση !

"Αλλά και τών άλλων κοριτσιών ή ζωή είναι ή ίδια— λέγει ή μητέρα, όταν ή Ματθίλδη μελαγχολεϊ και φθάνει μέχρι τό κλάμα. Σωστό, άληθινό, άλλα τά άλλα κορίτσια, τό ένα περιμένει τόν άραβωνιαστικό της που θά γυρίση από τό στρατιωτικό και μετρά στα δάκτυλά της τους μήνες που λείπουν, τό άλλο κορίτσι που έχει τόν άραβωνιαστικό της, στο χωριό, άκόμα δέν ξύπνησε καλά καλά, κι' άνοίγει τό παράθυρό της να τόν δή που θά περάση.

"Όρατος ή όχι ώρατος, όλες περιμένουν τήν ώρα εκείνη ή τήν ήμέρα που άν άκόμη δέν αλλάξουν τόπο, τουλάχιστον θά πάνε σ' άλλο σπίτι και δέν θά βλέπουν αϊωνίως τά ίδια πράγματα που βλέπουν από τόν καιρό που γεννήθηκαν.

"Εκείνην όμως, δέν στάθηκε ποτέ κανένας νέος να τήν κυττάξη. "Ίσως έπειδή δέν έχει προικισί, ίσως έπειδή, εις έπίμετρον, έχει τό δυστυχημένο εκείνο πόδι. Δύο κακοτυχιές, που πρέπει, ένα κορίτσι να τής υπερβή σ' ένα χωριό. "Αν δέν έχει προικισί ή όμορφιά, μιá γυναίκα τής έπσρ-

χίας είναι ένα άνωφελές βάρος που κανείς δέν τολμά να τό φορτωθή.

«Μά, έσύ είσαι σπουδασμένη, ένε οι άλλες δέν είναι. Και που έγινε δασκάλα, βέβαια δέν μας κατέστρεψες, πάντως έγινες πολιτισμένη, έρεεις να διαβάξης και να γράφης όπως καμιά άλλη στο χωριό, και μπορεί κάποτε να βρεθής κανένας δημοτικός γραμματέυς, ή κανένας γιατρός απ' αυτούς που δέν ζητάν άλλο από τή μόρφωση.

"Αλλά, ή Ματθίλδη τά ένθαρρυντικά αυτά λόγια τής μητέρας της δέν τά παραδέχτηκε ποτέ, και τή μόνη της παρηγοριά τήν εύρισκε στον περικότο.

«Ποθ είναι ή Ματθίλδη,» ρωτούσε ό πατέρας της όταν έγύριζε τό μεσημέρι, έπειτα από τό συνειθισμένο του κουβεντολόγι με τό συμβολαιογράφο, ό όποιος του υπέσχετο ότι θά τά κατάφερνε να πάρη πίσω τό κτήμα του που ήταν στο Σόρμπο εκείνο, που τό σκυλλί ό τοκογλόφος ένάντια σε κάθε δικαιοσύνη μιá μέρα του τό είχε φάει.

Και ή μητέρα άπαντούσε :

«Ποθ θέλεις να είναι; "Ασφαλώς στον πευκώνα».

«Κι' άλλας, εκεί κάτω; Μά κανένα άκόμα κρύο.

Μά στη Ματθίλδη άρεσε τό κρύο. Και όμως κάτω από τά δέντρα του πευκώνα υπήρχαν χιλιάδες ματάκια από ήλιο. "Η γή όλη εκεί κάτω σαν να έκινεϊτο.

"Επειτα τά πουλιά, τό καθένα τραγουδούσε κι' από ένα διαφορετικό σκοπό: "Όλα τά πρωϊνά, κι' από μιá άλλιώτικη μουσική συμφωνία. Και άεράκι, αυτό τό δροσερό άεράκι τή άνοίξεως που έρχεται κάτω από τή λαγκαδιά, και που χτυπά σαν χάρ-

Νά και ή κλώσσα με τά πουλάκια της που έρχεται από τό κτήμα τό Ρεσιτιότο. Σε κάθε σικιά που συναντούν στο δρόμο τους, ξεφωνίζουν φοβισμένα.

"Αλλά πάλι πρωϊνά τά πουλάκια τ' ουρανού και τά πουλάκια τής γής τά ταραζει ό φόβος να μη βγάλουν μιá φωνούλα, γιατί τό άεράκι σαλεύει τά κλαριά των πεύκων και κάνουν ένα θόρυβο που μοιάζει με θάλασσα φουρτουνιασμένη.

"Η Ματθίλδη είναι ίκανή να έπιστρέψη στο σπίτι άκριβώς στην ώρα της. Πάντως λιγάκι περπάτησε, λιγάκι έκάθησε πάνω σε καμιά προ-

εσοχή στην έπιστροφή της, άν τραγουδούσε δέν μπορούμε να πομε ότι τραγουδά, και όμως τά μάτια της δέν τή βαραίνουν πια κάτω από τά βλέφαρα.

Και τά χείλη της είναι τόσο κόκκινα και γελαστά, πιο πολύ άκόμα κι' άν κάποιος νέος, έπί τέλους, να τής είχε ψιθυρίσει κρυφά στ' αύτι, τήν πρώτη λέξι τής άγάπης.

(Μετάφρασις ΕΛΕΝΗΣ Π. ΨΗΜΕΝΟΥ)

ΘΥΜΟΙ ΚΑΙ ΚΑΚΙΕΣ...

Μου θύμωσες κι' όλο σωπαίνεις...

σοθ θύμωσα, δέ σοθ μιλω...

"Εσύ τή γλώσσα μου τή δένεις

κι' έγώ τό στόμα σοθ σφαλώ.

Σοθ θύμωσα... δός μου τα πίσω,

τό λογισμό και τήν καρδιά....

ποθ θέλησα να σοθ χαρίσω

κάποια άνοιξιάτικη βραδυά.

Και πάλι έσύ απ' τό θυμό σου

τά χαρισμένα μου ζητάς...

Και χολοσκάς απ' τό κακό σου

κι' ούτε καθόλου με κυττάς.

Καυμένε μου... χαμένος κόπος...

θυμοί και κάκιες τής στιγμής...

Τι θά τά σιάξουμε όπως κι' όπως

με δυό φιλάκια μόνο έμεις.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΛΙΑΚΑΚΟΥ

ΠΕΡΙ ΠΡΟΦΥΛΑΞΕΩΣ
ΑΠΟ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΕΡΙΣΜΟΥ

(Όμιλία του βιομηχάνου κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ Συμβούλου της Σχολής των Βιομηχανικών Σπουδών, γενομένη την 17 Ιανουαρίου 1939 εν τη αίθουσα της Σχολής).

FRANCO MATACOTTA

Δ Ε Λ Φ Ο Ι

Θυμάμαι τη γλυκειά έλξη και το σιτάρι σου,
της ήρεμης της γορβής σου
που μέσα τους ή Κασταλλία τραγουδά
τ' άπάνεμα, τ' άμυρωδάτα βράδυα σου
σαν βασιλεύει ο ήλιος.

Γλυκόπιπτο άχό του σουραβλιού
ποτίζονται τ' άρνάκια σου,
δταν άργοσαλεύουν
στά χρυσωμένα σου χορτάρια.

Τ' άγνό τό συννεφάκι που γελά
πάν' άπ' τους δρυμούς, στης ήρεμης πλαγιές
σαν έλθει, κατσουφιάζει.
Τ' άμάρμαρα κοιμούνται
σαν άδεια σταγόνα, φως ούράνιο
που άπ' αυτό γεννάται ή Θεότης.
Κι' όσο κι' αν πρασινίζει ο Άπριλης,
στη μνήμη δέν θάλλει πειά
μιά άλλη γη, εν' άλλο άστέρι.

(πεζή μετάφρασις ΕΛΕΝΗΣ Π. ΨΗΜΕΝΟΥ)

Είς την υπό τό άνω θέμα όμιλίαν του κ. Τερζάκη έκαμεν εισήγησιν ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Σπουδών κ. Δ. Ν. Δαμασκηνός είπών ότι ο όμιλητής θά δώση προς τους σπουδαστάς στοιχεία πολύτιμα διά να προφυλαχθούν ούτοι από τών άρχών του άριστερισμού. Από της άπόψεως άλλως τε αυτής—είπεν ο κ. Δαμασκηνός—τό έδαφος της Σχολής είναι στερεόν και συντελεί εις την ψυχικήν σταθερότητα τών σπουδαστών της, οίτινες δέον να έχουν πάντοτε υπ' όψιν ότι αι θεωρίαι του Μάρξ δέν άντέχουν εις την πραγματικότητα, και ότι ο πρακτικός βίος παρέχει άλλα συμπεράσματα έν σχέσει με την εϋημερίαν τών λαών.

Μετά την εισήγησιν ταύτην του κ. Δαμασκηνού, έλαβεν τόν λόγον ο κ. Τερζάκης είπών τά εξής:

Δέν πρόκειται να διδάξω προς ύμās μάθημα οίονδήποτε, ώστε να συνεχίσω και εις δευτέραν διάλεξιν την όμιλίαν μου ταύτην. Δέν πρόκειται καν να άπευθυνθώ μόνον προς την ψυχράν λογικήν ήν έκαστος ύμών έχει ως γνώμονα τών σκέψεων και της συνειδήσεώς του.

Πρόκειται να άπευθυνθώ προς την ψυχήν ένός έκάστου εξ' ύμών και προς τά αισθήματα αυτού. Χωρίς να θέλω, διότι δέν δύναμαι, να διεκδικήσω δάφνας ειδικού έν προκειμένω, όφείλω όμως να ύπομνήσω προς ύμās ότι Δημιουργείται παράδοσις φθάνουσα μέχρις ύποσυνειδήτου, φθάνουσα μέχρι ένστίκτου σχεδόν, διά της διαδοχής τών γενεών και της από κάμπου εις έγγονον και από πατρός εις τέκνον διδασκαλίας ώρισμένων άγράφων κανόνων, άρχών δύναμαι είπειν, αι όποίαι έπεκράτησαν, πολύτιμα συμπεράσματα της πείρας της ζωής, έν τη άνθρωπίνη Κοινωνία τουτο δέ τό λέγω δρωόμενος από μιάς και μόνης άφορητής: Η μεταπολεμική στενοχωρία της Άνθρωπότητας εκμεταλλευομένη και την τάσιν του άνθρωπίνου όντος, φυσικωτάτην βέβια, προς βελτίωσιν τών συνθηκών της ζωής του, έδημιούργησε θεωρίας αι όποίαι δέν έβράδυναν να δώσουν και τους πονηρούς αυτών καρπούς. Πονηρός καρπός είναι ο άριστερισμός φέρ' είπειν. Μη μίς εκπλήγεται ο άριστερισμός. Έξήλθεν άβίαστος από την ανάγκην της βελτιώσεως της ζωής τών ομάδων. Ύπηρχε πρότερον ήπιώτερος ως Σοσιαλισμός: ως σοσιαλισμός δέ απέτυχε και επιτυχάνει πολλά έν μόνον δέν κατορθώσεν, ούτε ποτέ θά τό κατορθώση να κατοστή σοσιαλισμός παγκόσμιος, άνευ κρατικών συνόρων δηλονότι. Διότι τόν σοσιαλισμόν έδίδαξε πρώτος ο Θεάνθρωπος, ο Κύριος ήμών Ίησοϋς Χριστός τόν έστήριξε δέ επί της άρχής της Άδελφότητας. Την άδελφότητα, μετά τόν σκοτεινόν Μεσαίωνα, την διεκήρυξεν ή Γαλλική Έπανάστασις, άλλό την διεκήρυξεν μόνον: Δέν ήδηγήθη και να την επιβάλλη έκαστος άνθρωπος, ως μονάς, είναι σοσιαλιστής, ως σύνολον όμως, ως Έθνος, γίνεται αυταρχικός και βίαιος.

Έκ της άρχής της Άδελφότητας εξήλθεν ο κοινωνικός Σοσιαλισμός: ο διεθνής όμως ύπηρξε και παραμένει Μύθος, διότι πάντοτε, και σήμεραν υπέρ πάσαν άλλην εποχήν, επικρατεί τό δίκαιον της Βίας. Πάντες γνωρίζετε κατά τίνα σχολαστικόν τρόπον επεκράτησε τελευταίως ή Άρχή τών Έθνικοτήτων, διότι μία Μεγάλη Δύναμις εξαβίασε την επικράτησιν της. Έκοιμάτο και κοιμάται

Σημείωσις. Ο ποιητής F. Matacotta έπεσκέφθη προσφάτως την Ελλάδα με την διακρηπή Ίταλίδα ποιήτριαν και συγγραφέα Sibilla Aleramo.

νήδυνεν ὅμως ἡ αὐτὴ ἀρχὴ διὰ τοὺς μικροὺς λαοὺς. Ὅσα καὶ ἑλληνικὰς Νήσους καὶ τὴν ἐκδίωξιν Λαῶν ὀλοκλήρων ἀπο τὴν πάτριον ἐστία τῶν ἀνευ οὐδεμιᾶς ἐδαφικῆς παραχωρήσεως. Ἡ διαθνήξ ἀποψις ὅμως δὲν εἶναι τὸ θέμα μας. Ἄς περιορισθῶμεν ὅθεν εἰς τὴν ἀποψιν τὴν ἐσωκρατικὴν καὶ κοινωνικὴν.

Ἐκεῖ ὁ Σοσιαλισμὸς ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν ἐπέτυχε πολλὰ ἀναμφισβητήτως, ἐβελτίωσε κατὰ πολὺ τὴν θέσιν τοῦ ἐργαζομένου ἀτόμου. Πᾶσαι δὲ αἱ παλαιαὶ κακαὶ συνήθειαι ἐξέλιπον καὶ ἐπεβλήθη πλέον τὸ δίκαιον τῆς λογικῆς ἐργασίας.

Ἄς ἐλθῶμεν τώρα εἰς τὸν ἀριστερισμὸν ἐκεῖνος δὲν ἀρκεῖται εἰς τὴν ἐνδοξαξικὴν οὕτως εἰπεῖν, τακτοποίησιν. Ἐτείνε καὶ τείνει πρὸς σκοποὺς πόρρω ἀπέχοντες τῆς ἀπλῆς βελτιώσεως τῆς ζωῆς τοῦ ἐργαζομένου ἀτόμου. Καὶ οὐκ εἶναι γνωστὰ ἐπαρκῶς τὰ πράγματα, ὥστε νὰ παρέλκη πᾶσα ἀνάπτυξις. Σὰς εἶναι γνωστὸν ὅτι ἐφόρμωσε τὴν κατάργησιν τῆς ἰδιοκτησίας, ὅτι ἔθαψεν ὅλας τὰς ἀρχὰς τὰς ἀστικάς, ὅτι ἠθέλησε νὰ καταστήσῃ τὸν ἐργάτην κύριον καὶ ἄρχον κοινωνικὸν στοιχεῖον, καὶ κατέληξε, διὰ τῆς ἐργατικῆς ὀλιγαρχίας, νὰ τὸν καταστήσῃ δοῦλο κατὰ πρᾶγμα καὶ μὴ δυνάμενον οὕτως τὴν ἐργασίαν του νὰ διαθέτῃ κατὰ βούλησιν ταυτοχρόνως δέ, τὸ ἔργον, ἐξ Ἰσοῦ πολύτιμον, σκόλος τοῦ κοινωνικοῦ τρίποδος, τὸν γεωργόν, τὸν κατέστησεν ἐπίσης δοῦλον, μὴ δυνάμενον νὰ διαθέσῃ τὸ προϊόν τῆς Γῆς καὶ τοῦ μόχθου του. Αὐτὰ εἶναι παραδείγματα, τὰ ὁποῖα ἴσως θὰ ἠδύνατό τις νὰ ἀμφισβητήσῃ ἀκόμη ἂν θέλετε, εἶναι ὅμως ἀναμφισβήτητος ἡ ὑπαρξίς τῶν ἀρχῶν τούτων καὶ ἡ διαρκῶς καταβαλλομένη πρὸς διαδόσιν τῶν προσπάθειαι. Ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ εἰς Ὑμᾶς, ἀποτελοῦντας πεφωτισμένην σκεπτομένην καὶ ἐρευνώσαν τάξιν, εἶναι δυνατόν νὰ ἐγεννήθησαν καὶ θὰ ἐγεννήθησαν ἀσφαλῶς σχετικαὶ ἀπορίαι περὶ τοῦ ποῖον εἶναι τὸ λογικώτερον ἀπολοπιητικὸν σύστημα εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ ψυχικῶς ἀριστεροῦ ἐργαζομένου ἀτόμου, δὲ αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον ἐνόμισα ὅτι δύναιμι νὰ συμβάλω καὶ ἐγὼ διὰ τὴν μόρφωσιν κρείσσοнос γνώμης ἐν τῇ Ὑμετέρᾳ Τάξει ἐπὶ τοῦ σπουδαίου καὶ ἀδύοχρηστα κεφαλαιώδους τούτου ζητήματος.

Ὅταν, κύριοι, ὁ ἐργαζόμενος ἐπὶ μισθῷ ἀλλὰ καὶ σκεπτόμενος, ἄνθρωπος, συναντᾷ ἐκ μέρους συνανθρώπων του, ἐχόντων τυχὸν παλαιὰς ἐροισιμῆνας ἔξεις, μίαν, προσωρινὴν βίβλια, διότι δὲν δύναται νὰ εἶναι διαρκῆς καὶ δριστικῆ, ἀντίδρασιν ἔστω εἰς τὰ βελτιωτικὰ διὰ τὴν τάξιν του μέτρα, δὲν πρέπει ἐπ' οὐδενὶ νὰ σκεφθῆ ὅτι πταίει ἢ μόνιμος κατάστασις ἔχει τῷ χρησθῆ τὴν ἐργασίαν. Ἡ ἐπιχειρησις δηλαδὴ. Δὲν πταίει παρὰ μόνον τὸ ἄτομον. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ἄτομον εἶναι μονάς, δὲν εἶναι δυνατόν εἰμὴ αἱ πεπολιτισμένα τοῦ συνόλου ἀντιλήψεις νὰ ἐπικρατήσουν. Συνεπῶς μόνον κατὰ τῶν ἀτόμων δύναται τις νὰ καταφέραται καὶ οὐχὶ κατὰ τῶν Ἐπιχειρήσεων. Πάντες ἐννοεῖτε διατὶ λέγω τοῦτο. Διότι εἶναι τόσον δισδιάκριτα τὰ ὄρια μεταξὺ τῶν Ἐπιχειρήσεων καὶ τῶν ἐκπροσωποῦντων ταύτας προσώπων, ὥστε ὁ ἀδικούμενος τυχὸν ὑπάλληλος ἢ ἐργάτης καταλήγει εἰς τὸ μῖσος κατὰ τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τοῦ Κεφαλαίου γενικώτερον. Τίποτε καταστρεπτικώτερον τούτου τίποτε ἄλλο δὲν δύναται νὰ εἶναι διαστρεβλωτικώτερον τῶν ὀρθῶν ἀντιλήψεων τοῦ ἐργαζομένου ἀνθρώπου. Εἶναι δὲ ἀμφίπλευρον τὸ φαινόμενον τοῦτο, διότι ὅσον ὁ ἐργαζόμενος μισήσῃ τὸ Κεφάλαιον καὶ τὴν ἐπιχειρήσιν καταπιεζόμενος παρὰ τοῦ ἐκπροσώπου ταύτης, τόσον καὶ ὁ ἐκπρόσωπος δυνατόν εἶναι νὰ μισήσῃ τοὺς ὑφισταμένους του διότι τῷ παρεμβάλλουσιν ἐμπόδια εἰς τὴν κατὰ τὴν ἀντίληψιν του ἐλευθέραν του δρασίαν. Τότε ἀρχίζει πλέον ἢ ἀποσύνθεσις ἢ ἀποσύνθεσις δὲ δὲν εἶναι μόνον ἐπίσης ἀμφίπλευρος ζημία, μειοῦσα μᾶλλον καταστροφικῆς τὴν ζωτικότητα τῆς ἐπιχειρήσεως ἀφ' ἑνὸς καὶ στερροῦσα τὸν ἐργαζόμενον τῶν μέσων τῆς ζωῆς ἀφ' ἑτέρου, ἀλλ' ἔχει καὶ γενικώτερον καταστρεπτικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς προόδου καὶ τῆς βιωτικῆς τοῦ συνόλου εὐημερίας.

Εἶναι κοινὸν μυστικὸν ὅτι ἡ συκοφαντία κατὰ τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ὁ

ἐξοντωτικὸς πόλεμος κατὰ τοῦ Κεφαλαίου, εἶναι τὸ Α καὶ τὸ Ω τῆς δράσεως τοῦ ἀριστερισμοῦ Ἄς ἐξετάσῃμεν λοιπὸν τὰ δύο ταῦτα κύρια σημεῖα καὶ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν κατ' αὐτῶν. Πρῶτη εἶναι ἡ ἐπιχειρησις. Οὐδέποτε ἐγένετο, ἀφ' ἧς ἤρχισε τὸ πρῶτον γραφικὴν, ἔστω καὶ δι' ἀπλῆς παραδόσεως, ἡ Ἱστορία τῆς Ἀνθρωπότητος, ἀνοηότερος Πόλεμος ἀπὸ τὸν Πόλεμον κατὰ τῆς Ἐπιχειρήσεως.

Διότι ἡ ἐπιχειρησις, εἴτε εἶναι ἀτομικῆ, εἴτε συλλογικὴ ὑπὸ τῶν τύπων τῆς Ἀγωνοῦμου Ἐταιρείας, εἴτε εἴη οἰανδήποτε ἄλλην νοητὴν μορφήν, εἶναι ἡ Ἐπιχειρησις καὶ ἀνευ τῆς Ἐπιχειρήσεως, μικρᾶς ἢ μεγάλης, δὲν δύναται νὰ ὑπαρξῇ ἢ ἐπὶ μισθῷ ἐργασία. Ὅπου ὁ ἀριστερισμὸς ἐπεκράτησεν, ἡ Ἐπιχειρησις ἐγένετο κρατικὴ, Δηλονότι, ἵνα ἀπλούστερον εἴπωμεν, ἠίλαξεν ἀπλῶς τὸ «ἀφεντικόν» ἢ ἐπιχειρησις καὶ ὅταν ἀκόμη θὰ ἐγένετο ἰδιοκτησία τῶν ἐργαζομένων, θὰ εἶχε κάποιαν ἐκπροσώπησιν. Καὶ ἡ ἐκπροσώπησις αὕτη θὰ ἦτο ἡ Διεύθυνσις τῆς Ἐπιχειρήσεως δηλαδὴ ὁ αὐθέντης, αὐθέντης διαπόμενος ἀπὸ πνεῦμα αὐστηροτέρων κανόνων καὶ συνεπῶς αὐταρχικώτερος τοῦ σημερινοῦ. Ὅπως δὲ ποτε ὅμως ἡ Ἐπιχειρησις δὲν θὰ ἔπαυε νὰ εἶναι ἡ Μήτηρ τῆς Ἐργασίας. Διὰ ποῖον λοιπὸν λόγον ὁ κατ' αὐτῆς πόλεμος; Ὅπου ἠίλαξεν ἡ Ἐπιχειρησις χαρακτηῖρα Διευθύνσεως, εἶναι γνωστὸν ὅτι τὸ ἰποτελέσμα ὑπῆρξεν ἀποθηροφυκτικώτατον διὰ τοὺς ἐργαζομένους, διότι τὸ ἄτομον ἢ τὰ ἄτομα δύνανται νὰ ἐξαναγκασθοῦν πρὸς ἐφαρμογὴν ἐπικρατουσῶν ἰσχυρῶν, τὸ Κράτος ὅμως ἢ αἱ ἰθύνουσαι ὀμάδες, ἔχουσι πάντοτε τὴν δύναμιν τῆς ἀπυλότητος ἐπιβολῆς τῶν θελήσεών των. Ἡ ἐπιχειρησις λοιπὸν δὲν πρέπει νὰ λησμονώμεν ὅτι δέον νὰ ὑπάρχῃ ὡς ἡ στοργικὴ τοῦ ἐργαζομένου ἀτόμου Μήτηρ καὶ ὡς ἐκείνη νὰ περιβάλλῃ διὰ τῶν φροντίδων τῆς τὸν ἐργαζόμενον παρ' αὐτῆς ἐργάτην ἢ ὑπάλληλον, οὕτως δὲ καὶ ἐκεῖνος δέον νὰ αἰσθάνεται τὸ καθήκον τῆς ἐργασίας του τῆς εὐσυνειδήτου ἀπέναντι τῆς καὶ νὰ μὴ τὴν νομιζῇ Μητροῖαν ἀλλὰ Μητέρα, τὸν δὲ αὐτὸν του ὡς ἀποτελοῦντα τὸ πνεῦμα καὶ τὰ νεῦρα τῆς ἐπιχειρήσεως, διότι ἀνευ τῆς ἀτομικῆς του καλῆς ἐργασίας ἢ ἐπιχειρήσεως δὲν δύναται νὰ βυθίσῃ πρὸς τὰ ἔμπροσθεν. Εἰκὼν καθαρὰ τῆς ἀνωτέρω ἀληθείας εἶναι τὰ Σκανδιναυικὰ Κράτη. Ἐνῶ εὐρίσκονται εἰς τὸ πλευρὸν τοῦ βράζοντος λεβητος τῆς Σοβιετικῆς Ρωσίας, εἶναι ἐν τούτοις τὸ ὑπόδειγμα τῆς εὐσυνειδήτου ἐργασίας, καὶ ταυτοχρόνως ἀληθινὸς τῶν ἐργαζομένων, παράδεισος παρὰ τὴν κόλασιν τοῦ Μπολσεβικισμοῦ μὲ τοὺς ἐργαζομένους, εἰλωτάς του κείμενος. Ἐκαστος ἐξ ὑμῶν προϊσταμένων καὶ ὑφισταμένων, δέον νὰ διδῇ κατὰ τὴν ψυχὴν του εἰς τὴν ἐργασίαν, δέον νὰ θυσιάσῃ κατὰ τὸν αὐτὸν του διὰ τὴν προόδον τῆς ἐργασίας του. Οὐδέποτε (καὶ ἔχετε τὸ τοῦτο πάντοτε ὡς κανόνα), ἢ ἀπλῆ τοῦ καθήκοντος ἐκτέλεσις, ἢ διεξαγωγή δηλαδὴ μιᾶς ἐργασίας ὡς θὰ τὴν διεξήγε μία αὐτόματος μηχανὴ δὲν δύναται νὰ ἀποδώσῃ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα. Αὐτὴ δὲ ἄλλως τε κατ' ἑαυτὴν ἢ αὐτόματος ἐργασία, ἐργασία Ρομπότ καὶ ὄχι ἐμπύχου καὶ σκεπτομένου ὄντος, εἶναι ἀξιοθρηνητικῆς ὑποβιβαστικῆς διὰ τὴν ὑπερηφάνειαν καὶ τὴν ὀντότητα τοῦ ἐργαζομένου ἀνθρώπου καὶ ἔχει καὶ τὸ ἕτερον μέγα ἐλάτωμα ὅτι ἀποκοιμίζουσα πᾶν ἀγαθὸν ὅπερ ὑπάρχει ἐν αὐτῷ βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἀπονεκροῖ καὶ τὴν πρὸς βελτίωσιν θεῶς εὐχὴν τῶν ὀντων, οὐμὴν ἀλλὰ καὶ τὴν δυνατότητα τῆς πραγματώσεως πάσης οἰασθήποτε βελτιώσεως.

Διότι ἕκαστος ὑμῶν δέον νὰ τείνῃ πρὸς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἐπιπέδου ὅχι τόσον τῆς ζωῆς, ὅσον τῆς θέσεως αὐτοῦ. ἐκεῖθεν δὲ ἤρχισα καὶ τὴν οὐμίαν μου ταύτην πρὸ ὀλίγου, μὲ τὴν Παράδοσιν, ἢ ὁποῖα, διὰ τῆς πείρας μεγίστου παρελθόντος, διδάσκει ἀπὸ πάππου εἰς ἕγγονον καὶ ἀπὸ πατρὸς εἰς τέκνον, ἐνθέτει εἰς τὴν συνείδησίν μας τὴν ἀρχὴν ὅτι ἐκ τῶν ὑφισταμένων δημιουργοῦνται οἱ προϊστάμενοι καὶ ἐκ τῶν ὑπαλλήλων οἱ δημιουργοὶ τῶν ἐπιχειρήσεων. Ἴδτε περὶ ὑμᾶς καὶ θὰ πεισθῆτε ἀπολύτως ὅτι τὸ μεγαλίστερον μέρος, σχεδὸν τὸ σύνολον τῶν

πρωτοτύπων εργοδοτών, όχι τῶν διαδεχθέντων οικογενειακῶς ἐργασίας βεβαίως, εἶναι ἄνθρωποι ὀρηκθῆντες ἐκ τῆς ὑπαλληλικῆς, τεχνικῆς ἢ ἐργατικῆς ἑδρας. Πᾶσα ἀντίθετος καθιέρωσις καταστάσεως, θὰ ἐκλείβη ὀριστικῶς τὴν θύραν πρὸς τὴν ἱκανότητα καὶ τὴν ἐκδίωξιν. Τὶ θὰ ἐγένετο τότε; θὰ ἐπήρχετο ὀριστικῶς μαρσαμὸς καθὲ εὐγενοῦς φιλοδοξίας, καθὲ προσπαθείας πρὸς πρόοδον, ἢ σταδιοδρομία σας θὰ ἦτο τυφλή, ξηρὰ καὶ μὴ παρέχουσα οὐδὲμίαν ἐλπίδα καὶ συνεπῶς οὐδὲν κίνητρον πρὸς εὐγενέστερα ἰδανικά. Ταῦτα ὄσον ἀφορᾷ τὸ πρῶτον στοιχεῖον: Τὴν ἐπιχείρησιν. Τώρα, ὄσον ἀφορᾷ τὸ δεύτερον: Τὸ Κεφάλαιον. Τὸ Κεφάλαιον εἶναι, προκειμένου περὶ τῆς Ἀνωρύμου ἢ καὶ τῆς προσωπικῆς ἀκόμη μεγάλης Ἐταιρείας ἵνα δώσωμεν ἓνα εἰδικὸν ὄρισμὸν σχετικὸν μὲ τὸ ἀντικείμενον τῆς ὀμιλίας μας ταύτης, ἢ οἰκονομικὴ δύναμις ἣτις ἀποτελεῖται ἐκ τῆς ἐνώσεως πολλῶν μικρῶν οἰκονομικῶν δυνάμεων, ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς θεμέλιον, διὰ τῶν γηπέδων καὶ ἐγκαταστάσεων καὶ ὡς μοχλὸς κινήσεως διὰ τοῦ ποσοῦ ὅπερ ἀπαιτεῖται διὰ τὴν διατήρησιν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως ἐν ἀκρῇ. Συνεπῶς βίαις εἶναι ὅτι καὶ τὸ Κεφάλαιον διὰ τὰς μεγάλας ἐπιχειρήσεις, δὲν εἶναι τὸ κτῆμα τοῦ ἐπιχειρηματίου ἀλλὰ τὸ ἀποτομίσιμα τῶν πολλῶν, τῶν πενήτων ἐστὶν ὅτι, ὅπερ, συγκεντρούμενον, ἀφοσιούται εἰς τὸν εὐγενῆ καὶ ἀνώτερον σκοπὸν τῆς δημιουργίας ἐνὸς μεγάλου ἢ μικροῦ παραγωγικοῦ ἔργου· ὑπὸ τὴν μορφὴν τῆς Ἀνωρύμου Ἐταιρείας· τοῦτο κυρίως παρεγνώρισεν ὁ ὀριστικισμὸς· τὸ παρεγνώρισεν δὲ καίτοι ἐπηγγέλετο καὶ ἐπαγγέλεται τὸν κατ' ἐξοχὴν προστάτην τῶν πενήτων εἰς δὲ τὸ ἐπιχειρηματῶν λογικῶν ἀνθρώπων, ὅτι τὸ μικρὸν Κεφάλαιον δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ εὖρη ἄλλοῦ καλλιτέραν τοποθέτησιν, ἀπῆντησε μεγαλοστόμως ὅτι τὸ ἀριστερόν Κράτος θὰ διασφαλίσῃ τὴν ἀνετον ὑπαρξίν εἰς τοὺς προλεταρίους τοῦ μικροῦ Κεφαλαίου· περιττὸν νὰ σᾶς ἀναφέρωμεν ὅτι ὑπῆρξεν ἐξ οἰκείων ἀδύνατος ἢ πραγματοποιήσις τοῦ ὀνείρου τούτου.

Τὸ Κεφάλαιον, αὐτὸ καθ' αὐτό, εἶναι κάτι τὸ ἀπαραίτητον στοιχεῖον ἵνα ἐπ' αὐτοῦ στηριχθῇ ἡ ἐργασία, Ἀτομικὸν ἢ Συλλογικὸν τὸ Κεφάλαιον, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ βαδίσῃ πρὸς τὰ ἐμπρὸς οἰκονομικῆ δράσις, Κεφάλαιον εἶναι ἡ πρώτη ὕλη, ἣς ἄνευ δὲν ὑπάρχει προϊόν, Κεφάλαιον εἶναι ἡ οἰκονομικὴ δύναμις ἢ διασφαλίζουσα τὸν μισθόν. Κεφάλαιον εἶναι τὸ στεγάζον κτίριον καὶ τὸ καλυπτόμενον γῆπεδον, Κεφάλαιον εἶναι ἀκόμη καὶ αὐτὸς ὁ μορφωμένος ἄνθρωπος, ὁ ἐργαζόμενος καὶ παράγων, διότι εἶναι σύνολον γνώσεων καὶ δυνάμεως ἐργαζομένης καὶ παραγωγῆς· ἕκαστος δηλαδὴ ἐξ ὑμῶν πάντων ἀποτελεῖ ἐν συνεργαζόμενον Κεφάλαιον. Ἄνευ τοῦ Κεφαλαίου δὲν εἶναι δυνατὴ εἰμὴ μόνον ἡ ἀτομικὴ Ἐργασία. Δηλαδὴ ἡ μεταβολὴ τοῦ Βιομηχανοῦ εἰς ἐργάτην βιοτέχνην, τοῦ καλλιεργητοῦ εἰς σκαφέα καὶ σπορέα, τοῦ ναυτιλομένου εἰς ποντοπόρον Ὀδυσσεά, τοῦ ἐμπόρου εἰς ἀτομικὸν μεταπράτην καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Ἀντιλαμβάνεσθε πάντες ὅθεν ποίαν σημασίαν κεφαλαιώδη καὶ πρωταρχικὴν ἔχει ἡ ὑπαρξίς τοῦ Κεφαλαίου. Καὶ πόσον ἀπαραίτητος εἶναι ἡ συγκέντρωσις καὶ ἡ ὑπαρξίς αὐτοῦ ἵνα πραγματοποιηθῇ πᾶν μέγα ἀνθρώπινον ἔργον. Κεφάλαιον διὰ τὴν προϊστορικὴν ἀνθρωπότητα, τὴν μὴ σημειώσασαν εἰμὴ ἐλαχίστην πρόοδον, ἦτο ὁ Κόσμος ὀλόκληρος. Καὶ ποῖος Κόσμος; Παρθένος καὶ ἀνεκματάλλευτος, περιέχων ὅλα τὰ στοιχεῖα τὰ ὅποια ἐκμεταλλεύεται καὶ διαρκῶς ἐξαντλεῖ ἐπὶ τοσοῦτους αἰῶνας ἢ Ἀνθρωπότης. Μολατοῦτα ἐδέησε νὰ παρέλθουν αἰῶνες ἀπειράριθμοι, τῶν ὁποίων οὔτε κἄν ἡ κλαυσαυχενηζομένη Παλαιοντολογικὴ Ἐπιστήμη δὲν γνωρίζει τὸν ἀριθμὸν, ὅπως ὁ ἄνθρωπος, βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον, συγκέντρωσιν τὰ ἀποθέματα τῆς προαιωνίου ἐργασίας τοῦ ἀτομικοῦ του μόχθου ἵνα, σχηματίζων διὰ τούτων τὸ σήμερον ὑπάρχον ἐν τῷ Κόσμῳ γιγάντειον ἀποτομίσιμα, δυνηθῇ νὰ πραγματοποιήσῃ τὰ μεγάλα καὶ σχεδὸν ἀπίστευτα τῆς σήμερον ἔργα. Συνεπῶς τὸ Κεφάλαιον εἶναι ἀπαραίτητος παράγων τοῦ ἔργου. Ἡ περὶ τῆς

ὑπάρξεως τοῦ Κεφαλαίου συζητήσις ὀψέποτε καὶ ἂν ἐγένετο, κατέληξεν εἰς τὴν παράλογον παρέμβασιν περὶ τῆς κυριότητος καὶ μόνον αὐτοῦ· ἂν αὕτη δηλαδὴ πρόπει νὰ εἶναι ἀτομικὴ, συλλογικὴ, ἢ συνολικὴ, ἂν δηλαδὴ ἕκαστος ἄνθρωπος γαννώμενος δέον νὰ ἔχη ἴσα δικαιώματα μόλις ἀρχίσῃ νὰ ὑπάρχῃ, ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου τῶν συνανθρώπων του. Ἄν ὅμως πάντες ἐγεννώμεθα, τούτω τῷ τρόπῳ, πλούσιοι κληρονόμοι ἀπὸ γεννητῆς, θὰ εἴμεθα καὶ πάντες ὑποψήφιοι τρόφιμοι τοῦ κοινου Κεφαλαίου διὰ τὴν ἀνανώσιν καὶ τὸν καλλαπλασιασμὸν τοῦ ὀποίου οὐδεὶς πλέον θὰ εἶχεν λόγον νὰ φροντίσῃ.

Καὶ τότε θὰ ἐπήρχετο ὁ ἐξ αἰτίας θάνατος τῆς ἀνθρωπότητος, καθεζομένης ἐπὶ θρόνου πολυτίμου, ὡς ἐκείνου τοῦ κατὰ τὸν μῦθον φιλαργύρου ὅστις, ἀποκλεισθεὶς ἐν τῷ θηταυρωφυλακίῳ του, ἔλαβε τὸν θάνατον τοῦ Οὐγγολίνου ἐπὶ σωροῦ ἀδαμάντων καὶ χρυσοῦ.

Βλέπομεν ὅθεν εἰς τίνας παραλογισμοὺς ἄγουσι κολλάκις αἱ ὠραῖαι θεωρίαι. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ὀμήρου, διὰ τοῦ μύθου τῶν Σειρήνων, αἴτινες εἴλκυνον διὰ τῆς λιγείας ἀρμονίας τῶν ἀσμάτων των καὶ τοῦ ἐρμολυφικοῦ των κάλλους εἰς βέβημιον ὄλεθρον τὸν θαλασσοπόρον τὸν διερχόμενον διὰ τῆς μαγευτικῆς των παραλίας, ἔχει διατυπωθεῖ παρὰ τῶν μεγάλων προγόνων μας ἡ ἔννοια τῆς ἀπατηλῆς καὶ τερψιθύμου, ἀλλὰ πάντοτε ὄλεθρας, ἐπιροαῆς τῶν ἐλκυστικῶν προσχημάτων· εἶναι παρασύρουσι τὴν ἀνθρωπότητα, κατὰ φύσιν ῥέπουσαν πρὸς τὰ ὠραῖα θναῖρα καὶ τῆς εὐκόλου ἐλπίδας. Φυλαχθῆτε συνεπῶς σεῖς, τὸ φυτόριον τοῦ κορμοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τῆς Πατρίδος, ἀπὸ παντὸς τοιοῦτου πειρασμοῦ. Ὑπάρχουν περιστάσεις καθ' ἃς καὶ ὁ ψυχραιμότερος χαρακτὴρ παρασύρεται ἀπὸ μίαν ὠραῖαν χίμαιραν θωπεύουσαν ἠδέως τὴν φαντασίαν του εἰς στιγμὰς χαλεπῆς. Καὶ τιαυταὶ στιγμαὶ χαλεπαὶ ἀριθμοῦνται ἐνίοτε κατὰ δεκάδας ἂν μὴ καὶ περισσότερον, εἰς τὴν ζωὴν παντὸς ἀνθρώπου, ἰδιαζόντως δὲ τοῦ ἐργαζομένου, τοῦ δρωῦτος ἀτόμου. Αἱ στιγμαὶ δὲ αὗται δημιουργοῦμεναι ἀπὸ δυσκόλους περιστάσεις, εἶναι συχνότεραι καὶ πιεστικώτεραι ἐκεῖ ἐνθα αἱ δύσκολοι περιστάσεις συχνότερον ἀπαντῶνται· εἰς τὰ πτωχὰ καὶ πυκνότερον κατοικούμενα ἔθνη, ὡς ἡ ἰδικὴ μας Πατρίς, εἶναι φυσικὸν νὰ δημιουργοῦνται δύσκολοι περιστάσεις εὐκολώτερον ἢ ἄλλοῦ. Παρακολουθήσατε ἀκόμη καὶ τὰ τελευταῖα, καὶ συνεπῶς μᾶλλον πρόσφατα, θιγέντα καὶ συζητηθέντα ζητήματα. Τὸ περὶ ἐμπορικοῦ πληθωρισμοῦ λόγου χάριν: Διότι εἰσέρρευσεν νέος πληθυσμὸς ἔχων ἀνάγκη νὰ ζήσῃ.

Τὸ περὶ στενότητος τοῦ γεωργικοῦ κλήρου ἐπίσης: Διότι αἱ καλλιεργήσιμοι γαῖαι βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον καὶ μετὰ κόπου, φροντίδι τοῦ Κράτους διὰ τῶν ἔργων αἵτινα ἐκτελεῖ, δημιουργοῦνται. Ἰδοὺ προχείρως δύσκολοι συνιθῆκαί αἴτινες κατ' ἀνάγκην θὰ ἔχωσιν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς τύχης τῶν ἐργαζομένων ἀτόμων. Ἡ ἀντίδρασις κατ' αὐτῶν, εἰς ἣν δίδει ἡ Πολιτεία σήμερον τὸ παράδειγμα, δὲν εἶναι μόνον ἔργον φρονήσεως, ἀλλὰ εἶναι καὶ ἔρπον πατριωτισμοῦ καὶ, ἐπι πλέον, ἔργον βελτιώσεως τῆς τύχης ἕκαστου ἐξ ἡμῶν. Πατριωτισμοῦ μὲν, διότι μένοντες εἰς τὰς θέσεις μας, ὡς ὁ στρατιώτης ἐν μάχῃ, συντελοῦμεν εἰς τὴν συνεχῆ ἐνέργειαν τοῦ Συνόλου· βελτιώσεως δὲ τύχης, διότι, ἐμμένοντες εἰς τὸ πρόγραμμα τοῦτο τῆς προόδου, συντελοῦμεν ἀσφαλῶς εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῆς καλύτερας αὐρίου ἣτις θέλει μᾶς καταστήσῃ αὐτάρκεις, ἀνεξαρτήτους οἰκονομικῶς καὶ συνεπῶς θὰ δημιουργήσῃ ἀσφαλῆ ἐργασίαν καὶ μέλλον καὶ εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ εἰς τοὺς ἐπιγόνους.

Τῶν δυσκόλων, τῶν χαλεπῶν αὐτῶν στιγμῶν, ἐκωφελοῦνται αἱ πονηραὶ δυνάμεις ἵνα εἰσέλθωσιν εἰς τὴν διάνοιαν τῶν ἀγνῶν ἀνθρώπων· τῶν στενοχωριῶν τούτων ἐκωφελοῦμενοι οἱ πονηροὶ συμβουλευταὶ, παρουσιάζονται ὡς σωτήρες ἵνα σκείρωσιν τὰ καταστραπτικά των δόγματα εἰς τὰς παρθένας ψυχὰς.

Και ἐκεῖ ἀκριβῶς ἐμφυτεύεται, θάλπειται, καλλιεργεῖται καὶ ἀνδροῦται τὸ δένδρον τῶν ἀναρχικῶν ἰδεῶν. Ἀπόδειξις ὅτι κυρίως ἐσοιζοβόλησε τοῦτο εἰς ἐκεῖνα τὰ ἐδάφη ἔνθα ἐβασίλευσεν εἰς ὠρισμένας περιόδους ἡ τυραννικὴ ἐπιβολὴ τοῦ δικαίου τοῦ ἰσχυροτέρου κοινωνικῶς. Ἐὰν ἱστορικῶς ἀναζητήσωμεν τὰς περιστάσεις καθ' ἃς, διεδόθησαν τοιαῦται ἀρχαί, θὰ τὰς ἀνεύρωμεν εἰς τὴν ἀρχαίαν Σπάρτην ἐπὶ τυραννίας Εἰλώτων, εἰς τὰς ἀρχαίας Ἀθήνας κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ Σόλωνος, ὅστις ἔβλυσε καὶ τὸ κοινωνικὸν ἐκείνο πρόβλημα, εἰς τὴν Ρώμην ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Σπαρτάκου, εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἰωάννου τοῦ Ἀκτῆμονος ὅτε παρεχωρήθη καὶ ἡ γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα Χάρτια, πρώτη ἔγγραφος συνταγματικὴ ἐλευθερία ἢ καθιερώσασα τὴν ἀρχὴν τοῦ habeas Corpus καὶ τέλος εἰς τὴν προπολεμικὴν Ρωσοίαν ἔνθα ἡ τσαρική βία ὑπέθαλε τὸν μηδενισμόν κατ' ἀρχάς, εἶτα δὲ ἐξάπελυσεν κατὰ τοῦ Κόσμου ὁλοκλήρου τὴν μπολσεβικικὴν ἐπιδημίαν. Ἐκεῖθεν ἀποδεικνύεται ὅτι ἀνωτέρω σὰς εἶπον: ὅτι εἰ δύσκολαι περιστάσεις ἀποτελοῦσι τὸ θερμοκήπιον τῶν ποιητῶν κοινωνικῶν φυτωρίων. Σήμερον ὅμως, καὶ δὴ ἐν Ἑλλάδι, ἔνθα τὸ Κράτος ἐφροδόντισε καὶ φροντίζει πατρικῶς διὰ τοὺς ἐργαζομένους, δὲν ὑπάρχει περικτωσις ἐμφανίσεως τοιούτων ἀπειλῶν, καὶ ἂν δ' ὑπάρξῃ ποτέ, διότι ἄνθρωποι ἐσμέν, μὴ λησμονήτε ὅτι πρὸ τῶν αἰώνων ὁ φιλοσοφικὸς ὅσον καὶ εἰδυλλιακὸς προπάτωρ ἡμῶν Θεόκριτος, εἶπε Ἐαρσεῖν χεῖρ, φίλε Βάττε, τάχ' αὐρίον ἔσπετ' ἄμεινον Χ' ὡ Ζ-ὺς ἄλλοκα μὲν πέλει αἴθριος, ἄλλοκα δ' ἦρι. Συμπεραίνων, ἔχω νὰ εἰπῶ πρὸς ὑμᾶς τὰ ἑξῆς:

Ἐχετε πάντοτε ὑπ' ὄψιν ποία εἶναι ἡ πραγματικὴ σας θέσις ὡς παραγόντων τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ βασιζόμενοι εἰς τὴν θέσιν σας ταύτην ἔστε σεμνοὶ καὶ ἐργατικοί, δίδοντες εἰς τὸ ἐκτελούμενον καθῆκον σας τὸ ἄρωμα τῆς εὐθείας καὶ δικαίας συνειδήσεως τοῦ τιμίου ὑκαλλήλου, ὅστις δέον νὰ ταυτίξῃ ἀντόχρημα ἑαυτὸν μὲ τὴν Ἐπιχείρησιν δι' ἣν δοῖ καὶ ἐργάζεται.

Βλέπετε εἰς τὴν σταδιοδρομίαν σας ὅσον δύνασθε μακρότερον, ἔστω καὶ πέραν τῶν σημερινῶν ὀριζόντων, διότι οὕτω καὶ μόνον οἱ ὀρίζοντες τῆς αἴθριον θὰ καταστῶσιν εὐρύτεροι καὶ κρείσσονες τῶν σημερινῶν.

Φέρετε ἐν ὑμῖν καὶ μεθ' ὑμῶν πάντοτε τὴν εὐγενῆ φιλοδοξίαν τῆς διὰ τῆς ἐπιδόσεως καὶ τῆς ἀξίας ἀναδειξέως σας καὶ προαγωγῆς σας μέχρι καὶ τῆς ἀνωτάτης βαθμίδος, ὄντες βέβαιοι ὅτι ἡ ἐπιτυχὴς καὶ εὐσυνειδήτος ἐργασία δὲν δύναται εἰμὴ νὰ σὰς φέρῃ ὅπου θελήσητε.

Ἐχετε σεβασμὸν καὶ ὑπακοὴν πρὸς τὰς ἀρχάς τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τοὺς ὁποιουσοδήποτε ἀνωτέρους σας, σκεπτόμενοι ὅτι οὕτω καὶ ὑμεῖς αὐτοί, προαγόμενοι αὐρίον, θ' ἀπαιτήσητε αὐτὴν τὴν ὑπακοὴν καὶ αὐτὸν τὸν σεβασμὸν ἀπὸ τοὺς μέλλοντας ὑφισταμένους σας ἐν τῇ ὑκαλληλικῇ Ἱεραρχίᾳ. Σκέψασθε πάντοτε καλῶς πρὶν ἢ ἐνστερνισθῆτε πᾶσαν καινότροπον θεωρίαν, ἥτις παρουσιάζεται ἐπαγωγὸς καὶ θέλγουσα, μὲ μόνον τὸν ἀπώτερον σκοπὸν νὰ διοστρέψῃ τὰς ὁδοὺς πεποιθήσεως σας καὶ νὰ δηλητηριάσῃ τὴν ὄψιν πρὸς τὸ καθῆκον προσήλωσίν σας. Μὲ τοιοῦτα ἐφόδια θὰ βαδίσητε στεροφῶ τῷ βήματι πρὸς τὰ Ἐμπρός καὶ δὲν τὸ εὐχόμεαι ἀπλῶς, εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ πραγματοποιήσητε πάντα τὰ ἰδανικά σας.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ

Εἰς σελίδα τῶν ἐσωτερικῶν «Χρονικῶν» τοῦ προπαραελθόντος τεύχους ἀναφέρεται ὁ θάνατος τοῦ Γεωργίου Στρατήγη, καὶ ἀναγράφονται βιογραφικαὶ σημειώσεις περὶ τοῦ ἐκλιπόντος. Νομίζομεν ὅμως ὅτι πρέπει κάπως εὐρύτερα νὰ διατυλώσωμεν μερικὰς ἀντιλήψεις περὶ τοῦ Στρατήγη.

Καὶ πέρνομεν ὡς βάσιν αὐτῶ τοῦ τετραστίχου :

Τὸν Ἔρωτα, τὸ Σπίτι, τὴν Πατρίδα μου,
Ὀλημερίς μὲ δάκρυα μὴ δὲν ψάλλω ;
Τί τάχα ἐπλάσθη, ὦ Μοῦσα, πιδ ὠμορφότερο,
Πιδ ἀνθρώπινο, πιδ ἀληθινὸ, καὶ πιδ μεγάλο;

Ἴδου ἓνα τετραστίχο τὸ ὁποῖον καθρεπτίζει εἰς ὁλοκλήρου τὸν γράψαντα αὐτό.

Ὁ Στρατήγη μὲ τὴν συντηρητικὴν ψυχὴν του ἠγάπησεν τὰ πάτρια καὶ ἔζησεν μὲ ἐλατήριον τῆς λύρας του αὐτὴν τὴν ἀγάπην.

Οἱ τόμοι τῶν ποιημάτων του ἔχουν πολὺ τὴ θέσιν τους μέσα στὴ γωνιά τοῦ ἑλληνικοῦ home.

Τὴν παραμονὴν τῆς 25ης Μαρτίου, ἢ τὸ βράδυ τῶν Χριστουγέννων ὅταν ὁ Οἰκογενειάρχης ἀνασύρει τὸν Στρατήγη ἀπὸ αὐτῆ τῆ γωνιά, πάντα κάτι θὰ βρῆ νὰ διαβάσῃ, προσηρμοσμένο πρὸς τὸ αἰσθημα τοῦ κυριαρχεῖ ὑπὸ τὴν στέγην ἐξ ἀφορμῆς τῆς οἰκογενειακῆς ἢ τῆς ἐθνικῆς ἐορτῆς.

Ἐν τῇ περιπτώσει ἡ Ἑλλὰς εἶχε πάνθεον διὰ νὰ θάπτονται εἰς αὐτὸ οἱ μεγάλοι νεκροί, ὁ Στρατήγη ἴσως δὲν θὰ κατετίθετο ἐκεῖ, πλησίον τοῦ Σίλωμου ἢ τοῦ Κάλβου. Ἡ ψυχρὰ κριτικὴ θὰ ἀντιτίθετο, θὰ τὸν ἠθύνεν βαθύτερον εἰς τὴν ἔμπνευσιν καὶ τεχνικότερον εἰς τὰς ἐκφράσεις. Ἀλλὰ εἰς τὴν γωνίαν τοῦ ἑλληνικοῦ σπητιοῦ, ὁ τεχνοκρίτης δὲν παρεμβαίνει καὶ ἐκεῖ ὁ Στρατήγη μένει ὡς ἓνας καλὸς σύντροφος τῶν Ἑλλήνων τῶν ἔχόντων πίστιν καὶ πατρίδα.

Ἄς προσθέσωμεν δὲ ὅτι μένει καὶ χρήσιμος βοηθὸς τῶν διδασκάλων τῶν ἔχόντων τὴν ἐντολήν νὰ κατηχοῦν εἰς ὠρισμένα εὐγενῆ ἰδεώδη τὴν νεολαίαν. Νοητὸς ὁ στίχος του πάντοτε, στίχος μεταδίδων ἐνθουσιασμόν πρὸς τὰ ἰδεώδη αὐτά, θὰ χρησιμοποιεῖται εἰς τὰ σχολεῖα.

Ὁ Στρατήγη ἠθέλησεν νὰ γράψῃ καὶ σατυρικά. Δὲν ἐπέτυχε εἰς αὐτὸν τὸν κλάδον. Ἐμεινε λυρικός καὶ ἐθνικός ποιητὴς ἐκτελέσας τὸν προσορισμὸν του ἀναλόγως τῶν δυνάμεων τῆς Μούσης του, ὑπερητήσας τὴν πατρίδα του σὰν καλὸς πατριώτης, δυνάμενος νὰ συντονίσῃ εἰς ὠρισμένας στιγμὰς τὸν στίχον του μὲ μίαν ἀνάλογον ἀπαγγελίαν. Ἀπήγγειλε τοὺς πατριωτικούς του στίχους, μὲ φωνὴν βροντώδη καὶ πάθος πατριωτικόν, μὲ τόνον ὁ ὁποῖος θὰ ἠδύνατο νὰ ἐρμηνευθῆ ὡς διαμαρτυρία ὁσάντις ἡ ἀπαγγελία ἐλάμβανε χώραν εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν πολλὰ ἠκούοντο ἐναντίον τῆς ἀργοπορίας περὶ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἑλληνικῶν πόθων, ἢ εἰς ἄλλην ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ ἡμιμάθεια ὠρισμένων ἀριστεριζόντων κύκλων κατέκτα ἐπιτηδεῖως ἕδραφος ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῇ ἐκπαιδεύσει. Εἰς αὐτὴν τὴν δευτέραν ἐποχὴν ὁ Στρατήγη ἀπαγγέλων ἐνίοτε μὲ ἓνα πάθος ρητορικόν, ἠσθάνετο εἰς τὰ στήθη πλημιρίζον τὸ θάρος, χάρις εἰς τὸ ὁποῖον δὲν ἐφοβεῖτο νὰ ἀγακῆ τὴν πατρίδα του. Αὐτὸ τὸ τότε θάρρος του πρέπει νὰ ἐπαινεθῆ. Ἦτο μὲν προσκάθια τείνουσα πρὸς καταιστροφὴν τοῦ καλύματος μὲ τὸ ὁποῖον ἐσκεπάζετο ὁ

ἀσήμαντον τὸ ἑλληνικὸν παρελθόν, τοῦ καλύματος τὸ ὁποῖον ὑφαινευ ἢ ἡμιμά-
θεια μερικῶν καὶ ἢ ὑποκτος πρόθεσις ἄλλων. Δι' αὐτὸ δὲν ἢ κριτικὴ τοῦ ἀρνεῖ-
ται θέσειν ἰσοτιμον μὲ τὸν Σολωμὸν ἢ τὸν Βιλαωρίτην, ἢ Ἑλλάς δὲν κρέπαι νὰ
τοῦ ἀρνηθῆ οἰανδήποτε τιμὴν ἐξ ἐκείνων ποὺ ἀποδίδονται εἰς τὰς σμιάς τῶν
καλῶν Ἑλλήνων.

Ἐπερήφανος διὰ τὴν Ἑλλάδα ἐξύμνησεν ἕλας τὰς ἐποχὰς αὐτῆς.

Παροθέτομεν ἐνταῦθα μερικὰ πεντάστιχά του, ἀπευθυνόμενα πρὸς τὴν πό-
λιν τῶν Ἀθηνῶν :

Θεοὶ Σέχτισαν καὶ θεοὺς ἐγέννησες,
Ἄστυ θεόχτιστο καὶ Πόλη θεοπλάστρα,
Καὶ πρώτη Σὺ στὰ βλέμματά σου ἀτένισες
Τὰ θεῖα μυστήρια καὶ στὴ γῆ καὶ στὰστρα
Σὺ, τῶν ποιητῶν καὶ τῶν σοφῶν φιλόστοργη βυζάστρα !

Νικουῦσες ; Καὶ τοὺς κόσμους ἐλευτέρωσες
Στοὺς Μαραθῶνες, στῆς Πλαταιές, στῆς Σαλαμίνας,
Μισοῦσες ; Καὶ τοὺς ἄγριους τοὺς ἡμέρωνες !
Ἐτραγουδοῦσες ; Μάγευες καὶ τῆς Σειρήνες !
Φιλοσοφοῦσες ; Καὶ τὸ νοῦ στοὺς οὐρανοὺς ἐφτέρωνες !

Ἄ ! στὸν καιρὸ Σου ἐκεῖνο τὸν αἰσχύλειο.
Ποῦλαμψε κῆσβυσε γοργά, καθῶς κομήτης,
Καθένα σπῖτι Σου ἀξίζε βασιλαιο,
Σὰν ἕνας βασιληᾶς καθέννας Σου πολίτης
Κῆνας μονάχος Σου σοφός, σὰν ὄλη τὴν ὑφήλιο !

Μὲς τὸν καιρὸ τῆς φτώχειας καὶ τῆς γύμνιας Σου,
Τῆς Γῆς ἢ πειδὸ περίφανες μεγαλοπόλεις,
Δὲ Σοῦ ἄρπαξαν καὶ δὲ φοροῦν νὰ τιμιὰ Σου,
Τὰ ὑπέρλαμπρα στολίδια, τὰ συντρίμια Σου,
Τὸ καύχημα καὶ θησαυρὸ τῆς οἰκουμένης ὄλης;

Ναὸς κάθε βουνό Σου ! Κι' ὄλοι οἱ βράχοι Σου,
Πάνθεα κυκλώπεια, θαρρεῖς καθέννας μοιάζει,
Γιὰ κάθε τρόπαιο, θρίαμβο, κλέος, μάχη Σου
Κ' ἠρῶο, ποὺ τὰ φτερά τῶν χρόνων δὲν τρομάζει
Καὶ μὲ τὸ διάβα πῶ πολὺ τῶν αἰώνων Σὲ δοξάζει.

Πέφτουνε θρόνοι, πόλεις, ἔθνη μύρια,
Κόσμοι, λαοί, φυλές, θρησκείες, ἀκόμη
Μὰ τῆς ἀθανασίας Σου τὰ μυστήρια
Κι' οἱ θεοὶ καὶ μυστικοὶ τοῦ κλίματός Σου νόμοι
Μονάγα ἐδῶ θαματουργοῦν κι' οὔτε σαυτὴ τὴ Ρώμη.

Ἐκεῖ ποὺ πέφτεις, σὰν θεὰ ἀνασταίνεσαι,
Σὰν τὸν Ἄνταϊο, ποὺ νέα ζωὴ πέρνει ἀπὸ τὸ χῶμα.
Αἰώνια θάλλεις κὰν ποτε μαραίνεσαι,
Ἐμῆττεια μοιάζεις δύση καὶ θά ραίνεσαι
Πάντα ἀπὸ τῶν μενεξέδων τοῦ τᾶθᾶνατο τὸ χῶμα.

Πῶς σὲ λατρεύω, Ἀθήνα, πόλη αἰώνια,
Τῆς Νίκης καὶ τῆς Δόξας ἡρωϊκῆ Γεννήτρα,
Καὶ πρὶν ἀπὸ τῶν θρύλων, ὡς τῆς Κλειοῦς, τὰ χρόνια,
Ἀπὸ τὰ Κόδρεια, ὡς τώρα αὐτὰ, τὰ Μακεδόνεια,
Τῆς Πανελληνίας τῆς φυλῆς Μεγάλη Κυβερνήτρα !

Ὅσον καὶ ἂν θεωροῦνται μέτριοι οἱ στίχοι αὗτοι ἐξυπηρετοῦν ἕναν σκοπό.
Χρωματίζουν τὴν ἀλήθεια τῆς ἐθνικῆς ἱστορίας. Περισσότερο τεχνικὸ καὶ αἰσθη-
ματικὸ καὶ αἰσθηματικὸ εἶναι αὐτὸ τὸ διτάστιχο :

Παιδί σὰν ἡμουν, εἶχαμε μικρὴ Κρητικοπούλα
Γιὰ ψυχοκόρη ἀπ' τὰ γρία τῆς Ἰδης τὰ βουνά.
Τὴν ἀγαπούσαμε ὄλοι μας, ὡς ἀν μικρὴ ἀδελφοῦλα,
Γιατὶ ὄλα τῆς πατρίδος τῆς μᾶς εἶπε τὰ δεινά,
Τὸ βράδυ, γύρω στὴ γωνιά, καθόμαστε σὲ μι' ἄκρηα
Καὶ ξάφνου, ἐκείνη ἀρχίλιζε πικρὰ νὰ τραγουδῆ.
Ἦσαν οἱ πρῶτοι στεναγμοὶ κι' ἦσαν τὰ πρῶτα δάκρυα,
Ποῦχουσα, Κρήτη μου, γιὰ σέ, σὰν ἡμουναι παιδί !

Ὅσον διαβάζει κανεὶς αὐτοὺς τοὺς στίχους τόσον περισσότερο ἐνθουσιᾶται
τὴν ἀγωνία μὲ τὴν ὁποῖαν κατὰ τὰ χρόνια ἐκεῖνα ἢ κοινωνία τῆς ἐλευθέρως
Ἑλλάδος παρηκολούθη τὰς σκληρὰς περιπετείας τῆς Κρήτης, ἕως ὅτου ἢ Θεῖα
Πρόνοια ἐμφανίσαι ἐκεῖ ὡς ἀκτίνα ἐλευθερίας καὶ τάξεως τὴν ἀύθοδον τοῦ Περί-
κηπος Γεωργίου. Κάθε σπῆτι τῆς ἐλευθέρως Ἑλλάδος εἶχε συχνὰς συγκινήσεις γιὰ
τὴν Κρήτην, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν σχεδὸν διαρκῶς ἔφθαναν μέχρι τοῦ 1898, εἰδήσεις
περὶ μαρτυρίων καὶ ἡρωϊσμῶν. Ἐπιτυχέστατα ὁ Στρατήγησ λέγει ὅτι τὴν Κρήτην
στὸ σπῆτι του ἔμαθε νὰ τὴν ἀγαπᾷ.

Πρὸ τῆς ἐνώσεως τῆς Κρήτης μὲ τὴν Ἑλλάδα ὁ Στρατήγησ ἀπήγγειλεν εἰς
μῖαν θρησκευτικὴν τῶν ἐν Ἑλλάδι Κρητῶν τελετῆν, ἕναν ὕμνον πρὸς τὸ «πνεῦ-
μα τῆς ἐλευθερίας» τὸ ὁποῖον ἐπλημμύριζεν εἰς τὰ στήθη τῶν ἡρώων καὶ τῶν μαρ-
τύρων τῆς νήσου. Ἡ ἀπαγγελία του ἐκείνη ἔκαμε τόσην ἐντύπωσιν, ὥστε ὅταν ὁ
ποιητῆς ἐτελείωσεν, οἱ Κρητῆς—λησημονήσαντες πρὸς στιγμὴν ὅτι εὐρίσκοντο ἐν-
τὸς ναοῦ, ἐξέσπασαν εἰς χειροκροτήματα.

Ἡ ἀνάμνησις αὐτῆς τῆς σκηνῆς εἶναι ἕνα ἐπὶ πλέον ἐπιχειρήματα τοῦ χαρα-
κτηρισμοῦ ὅστις ὀφείλεται εἰς τὸν Στρατήγησ καὶ εἰς τὸ ἔργον του. Μῖα πρόσθε-
τος ἀπόδειξις τοῦ ὅτι μὲ τὸν θάνατον τοῦ Στρατήγησ ἢ Ἑλλάς ἔχασεν ἕναν ἐμ-
πνευσμένον πατριώτην.

ΤΟ ΧΩΡΙΚΟΠΟΥΛΟ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Στο Κηφισοχώρι που ήταν χωριό πολύ φτωχικό ζούσε και μια οικογένεια που απότομα στερήθηκε του μόνου προστάτου της, με τους εξησφάλιζε με τη δουλειά και με την κείρα του, από την άνεχια που βασάνιζε πολλές οικογένειες του μέρους αυτού. Με το χάσιμο φυσικά του προστάτου της η οικογένεια αυτή δεν έμεινε φυσικά έτσι, έδούλεψαν όλοι τους και πρυσεπάθησαν να διορθώσουν το μεγάλο κενό που τους άφησε το άπροσδόκητο αυτό ατύχημα.

Όσες όμως προσπάθειες κι' αν κατέβαλαν δεν κατόρθωσαν να τὰ φέρουν βόλτα κι' έτσι η κακομοιριά άρχισε να τους βαράει απ. όλες τις μεριές. Η κατάσταση έπειτα από λίγο καιρό άρχισε να γίνεται σοβαρή κι' έτσι η μάνα άποφάσισε να στείλει το μεγαλύτερο της παιδί στον αδελφό της, μακρυνά σε μια πολιτεία, για να μπορέσουν έτσι με την βοήθεια που θα τους έρχεται να διορθώσουν κάπως την δύσκολη ζωή που περνούσαν.

Το παιδί πήγε στην πολιτεία κοντά στον μπάρμπα του κι' άρχισε τη δουλειά του ως υπάλληλος. Από την πρώτη μέρα που πάτησε το πόδι στο σκίτη κατάλαβε ότι θα τον μεταχειριζόντουσαν σαν θηρηδότη, γιατί άμέσως μόλις ήρθε τον έβαλαν στο δωμάτιο των θηρηδωτών να φάει και να κοιμηθῆ. Αυτό δεν το περίμενε, πίστευε ότι θα είχε ο θείος του κάποια συμπάθεια στο παιδί της αδελφής του, και θα τον υπεστήριζε κατά τέτοιον τρόπο ώστε θα τον τοποθετούσε σε καλύτερη θέση απ' αυτήν που τον έβαλε.

Αυστηρώς δεν ήταν μόνο αυτό αλλά

καθημερινώς λάβανε τέτοια πλήγματα απ' την συγγενική του οικογένεια και απ' τους υπαλλήλους του μαγαζιού που βλαστήμησε την ώρα που γεννήθηκε. Γι' αυτό τους ήταν ο χωριάτης ο οποίος ήρθε μόλις κρυό άλιγου από το χωριό, και άποτελούσε το μόνο αντικείμενο που είχαν για να παίξουνε τόσο τα έαδέρφια του όταν βρισκόντανε στο σκίτη, όσον και οι υπάλληλοι του μαγαζιού τον καιρό που ξεκουραζόντουσαν από τη δουλειά.

Αποτελούσε με άλλα λόγια την ψυχολογία της οικογενείας και των υπαλλήλων του μπάρμπα του. Αυτός το έβλεπε όλα αυτά και όχι μόνο δεν τὰ εμπόδιζε αλλά πολλές φορές έβοηθούσε τους άλλους στις κοροϊδίες των και έπαιρνε κι' αυτός μέρος στην ψυχολογία που γινότανε εις βάρος του άνεμιού του. Αυτή η κατάσταση πλήγωνε κατάκαρδα το χωριατόπουλο, αλλά δεν τὰ απέλειπε. Δεν ήταν από τους δειλούς εκκίνους τύπους οι άποιοι βγκαταλείπουν ένα άγωνά που άρχισαν. Είχε έρθει με την άπόφασι να εργασθῆ για να μπορέσει να βοηθήσει την μάνα του που γι' αυτό το λόγο τον έστειλε. Το φορτίο ήταν φυσικά βαρύ, δεν τὸ έκανε τέτοιο η πολλή δουλειά αλλά η κοροϊδία που του έκαναν όλοι όρους ήταν υπερχωρομένος να συναναστρέφεται όταν παρατηρούσαν μερικά λάθη στους τρόπους του που δεν πήγαιναν σε άνθρώπους οι όποιοι ζούσαν σε μια μεγάλη πολιτεία. Έπειτα από αυτά η άπόφασι που πήρε ήταν να δώσει ένα γερό μάθημα σ' αυτούς που μ' αυτό τον τρόπο τον κοροϊδευαν. Δεν έννοούσε μ'

αυτό ότι θα τους έδινε ξύλο. Κάθε άλλο. Έννοούσε με το παραπάνω να ένταίνη τις δυνάμεις του κατά τέτοιο τρόπο ώστε να περάσει στις Ικανότητες, όλους όρους τον κοροϊδευαν τώρα που βρισκότανε σε άδυναμία να άπαντήσει λόγω του ότι δεν γνώριζε να φερθῆ.

Η κάλη που άρχισε, έπειτα από λίγα χρόνια έδωσε τους καρπούς της, έγινε ο μοναδικός μέσα στο μαγαζί με την εημερότητα που είχε για όποιοδήποτε ζήτημα τον ρωτούσαν. Η πελατεία του μαγαζιού άύξησε σε τέτοιο σημείο που όλοι τους έβλεπαν την μεταβολή αυτή και δεν πιστεύανε στα μάτια τους. Θεωρούσανε το χωριατόπουλο τελείως άνικανο για εξέλιξι και νόμιζαν ότι θα μπορούσαν να τον είχαν έτσι όπως ήταν πριν για να γελούν εις βάρος του.

Η εξέλιξι αυτή που πήρε δεν ήρθε μόνη της αλλά ήρθε από προσπάθειες υπεράνθρωπες που κατέβαλε για να κατορθώσει να έρθη σ' αυτό το σημείο που έφθασε. Το βράδυ η το μεσημέρι όταν τελειωνε η δουλειά δεν έπηγαινε να χαρτοπαίξει στα καφενεία αλλά διάβαζε και πήγαινε το βράδυ σε βραδυνό σχολείο για να μπορέσει να μάθη πράγματα που θα τον βοηθούσαν στη δουλειά του και θα τον άνεβαζαν παραπάνω από τη θέση που βρισκότανε. Μόλις τελειωσε το σχολείο άπέκτησε μόρφωσι που ήταν σε θέση να κρατήσει μόνος του το μαγαζί και να το διευθύνη καλύτερα από τον μπάρμπα του ο όποιος είχε μεν την κείρα ως έμπορευόμενος επί πολλά χρόνια, αλλά δεν είχε τη μόρφωσι που θα τον άποθούσε να δώσει ένα μεγαλύτερο κύκλο στις δουλειές του. Η υπεράνθρωπες όμως προσπάθειες που έλαβε να κατέβαλε τον έκουράσαν υπερβολικά, αδυνατίσει τόσο ώστε εάν δεν έτύ-

χαινε ένα εθνοϊκό γι' αυτόν σημάδι της τύχης ζωής και να πέθαινε. Αυτό παρουσιάστηκε στη μορφή ενός άλλου αδελφού της μάνας του που έξαφνα ήρθε από την Αμερική για να επισκεφθῆ το τόπο που γεννήθηκε έπειτα από άπουσία πολλών χρόνων.

Πήγε πρώτα από το χωριό είδε την αδελφή του και έμαθε τὰ βάσανα που περνούσε το παιδί της από την τυρανική άξουσία του μπάρμπα του. Θαύμασε την εργατικότητα του παιδιού αυτού που υπό τις δυσμενέστερες συνθήκες κατόρθωσε να σπουδάσει και να βοηθήσει την μάνα του που υπέφερε από μεγάλη φτώχεια.

Θεώρησε καθήκον του να βοηθήσει την καλή φύσι αυτού του παιδιού και έφυγε άμέσως για την πολιτεία που δούλευε για να έλευθερώσει το παιδί αυτό από τὰ δεσμά του σκληρού άνθρώπου που ήταν και ο στενώτερος συγγενής του. Βοήκε αυτό το παιδί με ύγεια έπισφαλῆ από την υπερχρόπωσι. Το πήρε άμέσως από το μαγαζί αυτό, που έπειτα από λίγο θα γινότανε ο τάφος του και τον τοποθέτησε σε μια καλή κλινική όπου σε λίγο χρονικό διάστημα έπανέκτησε την ύγεια του και έπανήλθε στη δουλειά του, όχι βέβαια στο μαγαζί που εργαζότανε πρώτα, αλλά στο δικό του μαγαζί που τὸ άγόρασε ο μπάρμπα του που ήρθε από την Αμερική.

Οι δουλειές του έπηγαιναν πολύ καλά, έφερε και τη μάνα του με τ' αδέρφια του στην πολιτεία και τώρα ζῆ ὅλη η οικογένεια μαζί ένωμένη και ευτυχισμένη. Οι κακουχίες και η πείνα πέρασαν πιά, ένα μεγάλο μέλλον άνοίγεται μπροστά στην οικ. γένεια αυτή που υπέφερε τόσο, και που προικισμένη με όλα τὰ χαρίσματα ήταν δίκαιον να τύχη αυτής της εθνοϊκής της τύχης.

Η ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΕΝΟΣ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ

*Άρθρον τοῦ κ. ΚΩΝΣΤ. Μ. ΜΕΛΛΑ.

Ὁ Τόπος ἀναγγέλει τὴν προσεχῆ ἴδρυσιν μεγάλου Λαϊκοῦ Νοσοκομείου 1000 κλινῶν. Εὖγε καὶ τρίς εὖγε εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Κρατικῆς Ἀντιλήψεως.

Ἀναφέρω δὲ σχετικὰς ἀντιλήψεις ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ περιοδικοῦ «Νεοὶ Δρόμοι» διὰ δύο λόγους.

Ὁ πρῶτος εἶναι διότι τὸ περιοδικὸν τοῦτο ἐν πολλοῖς ἔχει μέχρι τοῦδε ἐπιτύχει τοῦ σκοποῦ του. Ὁ δεύτερος εἶναι διότι ἔχω, οὕτως εἰπαῖν, ἱερὰν ὑποχρέωσιν νὰ φέρω εἰς γνῶσιν τῶν ἀρμοδίων κάτι τί τὸ ὁποῖον θὰ συμβάλῃ ἀναμφιβόλως, εἰς τὴν μεγαλητέραν ἐπιτυχίαν τοῦ σχεδιαζομένου Νοσοκομείου.

Τὸ θέμα ὅπερ θὰ πραγματευθῶ, ἐὰν ἐτύγχανε τῆς προσοχῆς τῶν ἀρμοδίων, θὰ ἐξησφάλιζε διὰ τὸ μεγάλο Λαϊκὸ Νοσοκομεῖον δύο τινά.

1ον. Οἰκονομίαν σημαντικὴν εἰς τὴν δαπάνην τῆς ἀνεγέρσεως.

2ον. Οἰκονομίαν πλεον ἢ σημαντικὴν εἰς τὴν δαπάνην τῆς λειτουργίας καὶ μεγίστην διευκόλυνσιν.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι οὐχὶ μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν συμπληροῦται τώρα ἓνα ἄλλο τεράστιον φιλανθρωπικὸν ἴδρυμα ὅπερ δὲν ἔγινε ὑπὸ τοῦ Κράτους ἀλλὰ διὰ γενναιοτάτης δωρεᾶς μεγάλου πατριώτου

Ἀπὸ προσφάτους συνομιλίας σχετικὰς ἔμαθα ὅτι σφάλματα ἀρκετὰ ἐγένοντο, ἐξ ἀγνοίας. Προτοῦ ἀρχίσῃ ἡ οἰκοδομὴ ἀπεπειράθην νὰ ἀναπτύξω εἰς ἓνα μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τὰ ὅσα θὰ ἴδῃτε κατωτέρω, ἀλλὰ ἔλαβον μίαν ἀπάντησιν τὸσον κατηγορηματικὴν ὥστε ἀπεκλείετο πᾶσα περαιτέρω συζήτησις.

Σήμερον ὅτε τὸ κτίριον ἐπερατώθη σχεδόν, ἤρχισε ἡ δικαίωσις μου, καὶ δὲν ἔχω καμμίαν ἀμφιβολίαν ὅτι δυστυχῶς θὰ δικαιωθῶ πικρότατα ὅταν θ' ἀρχίσῃ ἡ λειτουργία του.

Ἀντιθέτως ἐπεσκέφθην πρὸ ἡμερῶν τὸ ἐν Ἀθῆναις Ἀντικαρκινικὸν Ἰνστιτούτον καὶ ἐδοκίμασα, αὐτόχρομα, ἐθνικὴν ὑπερηφάνειαν διότι ἐκτός τοῦ ὅτι τὸ σχέδιον τοῦ ἰδρύματος ἐδείκνυε ἀμέσως ὅτι εἶχε μελετηθῆ ψυχολογικώτατα, ἡ λειτουργία του καὶ ἀπὸ ἐπιστημονικῆς καὶ ἀπὸ ὑπηρεσιακῆς ἀπόψεως, εἶναι καταπληκτικῶς ἐπιτυχῆς. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἄνθρωποι ὅπως τὸ ζεβγοσ Κούζη, σπανίως εὐρίσκονται ἐδῶ.

Ἐνα Νοσοκομεῖο, ἓνα ξενοδοχεῖο, ἓνα πλοῖο, καὶ ἐν γένει πᾶν ἴδρυμα προοριζόμενον νὰ ἐκπληρῶσῃ ὤρισμένην ἀποστολήν, πρέπει νὰ προμελετᾶται προσεκτικώτατα.

Χίλιοι δύο εἶναι οἱ παράγοντες τοὺς ὁποίους ἀπαραίτητον εἶναι νὰ λαμβάνομεν ὑπ' ὄψιν, μὲ μοναδικὸν σκοπὸν νὰ γείνη ἀφ' ἑνὸς οἰκονομία εἰς τὸ κτίριον καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ λειτουργήσῃ τοῦτο ὅσον τὸ δυνατόν ὀμαλώτερον καὶ οἰκονομικώτερον.

Αὐτὸ τὸ ἀπλούστατον ἄξιωμα εἶναι ἄγνωστον παρ' ἡμῖν. Ἐπὶ τέσσαρα ἔτη εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ Τουρισμοῦ ἐπέισθην περὶ τούτου ὁσάκις ὑπεβάλλοντο σχέδια ξενοδοχείων.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ Ἀρχιτέκτων θεωρεῖται παντογνώστης, ἀλλὰ καὶ ὁ ἴδιος θεωρεῖ ἑαυτὸν ὡς παντογνώστην, καὶ ἐδῶ ἔγκειται τὸ βασικὸν σφάλμα.

Εἰς ἄλλα μέρη τοῦ κόσμου ἡ τοιαύτη ἀντίληψις ἐξέλειπε καὶ τὸ παράδειγμα τὸ ἔδωκε τὸ μέγα ἔθνος τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

Ἐἴθε δὲ καὶ ἐδῶ νὰ ἐκλείψῃ ἡ τοιαύτη ἀντίληψις, καὶ νὰ ληφθοῦν παρὰ τῶν ἀρμοδίων ὑπ' ὄψιν τὰ κατωτέρω κατὰ τὴν ἀνεγερσιν τοῦ νοσοκομείου ὅπερ σχεδιάζει ἤδη ἡ Κυβέρνησις.

Κατὰ τὴν ἐν ἔτει 1923 μετάβασίν μου ἐν Ἀμερικῇ ἐγνώρισα ἓναν Ἀμερικανόν, Δανὸν τὴν καταγωγὴν, τὸν Neergard.

Ὁ Neergard δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ὁ ἰδρυτὴς μιᾶς νέας Ἐπιστήμης. Μὲ τὸ πολὺ δυνατό μυαλὸ του καὶ τὴν μεγάλην του παρατηρητικότητα κατηρτίσθη μόνος του ὡς Συμβουλευτικὸς Μηχανικὸς Νοσοκομείων. Τὸ ἔργον του συνίστατο, τότε ποὺ τὸν ἐγνώρισα ἐγώ, εἰς τὰ κάτωθι ἄτινα θὰ ἐκθέσω περιληπτικῶς.

Καὶ λέγει Neergard :

«Κατὰ τὸν μέγαν πόλεμον μετέβην μὲ τὸν Ἀμερικανικὸν Στρατὸν εἰς Γαλλίαν καὶ ὡς βοηθητικὸν μὲ τοποθέτησαν σὲ Νοσοκομεῖον.

Ἐκεῖ παρετήρησα καὶ μελέτησα τὰς συνεχεῖς διενέξεις καὶ συγκρούσεις τῶν διαφόρων τεχνικῶν καὶ ὑπηρετικῶν ὑπηρεσιῶν. Ἐκ φύσεως παρατηρητικὸς ἀναζήτησα νὰ μάθω τοὺς λόγους τῶν προστριβῶν καὶ ὡς Μηχανικὸς ἀμέσως ἀνεκάλυψα ὅτι ἡ διάταξις τῶν διαφόρων διαμερισμάτων τοῦ Νοσοκομείου εἶχε γίνῃ ἐντελῶς ἀψυχολόγητα. Ἐπεξέτεινα τὰς παρατηρήσεις μου καὶ ἀνεκάλυψα ὅτι κατὰ τὴν οἰκοδόμησιν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ εἶχον γίνῃι πολλαὶ οἰκονομίαι αἰτινες οὐδὲως θὰ ἔβλαπτον τὴν λειτουργίαν.

Μὲ τὰ ἐφόδια αὐτὰ ἐμελέτησα πολλὰ Νοσοκομεῖα, ἠρώτησα τοὺς Διευθυντὰς τῶν διαφόρων τεχνικῶν καὶ ὑπηρετικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ κατέληξα εἰς ὀρισμένα συμπεράσματα.

Ἀποτέλεσμα τῆς ἐργασίας μου ὑπῆρξε ὅτι ἴδρυσεν Γραφεῖον Συμβουλευτικῶν Μηχανικῶν Νοσοκομείων».

Ἦδη ἀπὸ τοῦ 1923 αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ Neergard ἔχουν ζητηθῆ ἀπὸ πολλὰς πόλεις τῶν Ἠν. Πολιτειῶν. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν Ἀρχιτέκτονες εἶχον διαπλευρεῖ τὸν Ὁκεανὸν διὰ νὰ τὸν συμβουλευθοῦν. Σήμερον ὁ Neergard εἶναι μέγας καὶ πολὺς. Ἐχει ἰδιαιτέραν ἀγάπην πρὸς τὴν Ἑλλάδα συνεπεί τῶν κλασσικῶν σπουδῶν του, καὶ μοῦ ἔλεγε «Ἐάν ποτε μὲ χρειασθοῦν στὸν τόπο σου, κάθε καλοκαίρι ταξιδεύω στὴν Εὐρώπη, θὰ ἔλθω εὐχαρίστως, μόνον τὰ ἐξοδα τοῦ ταξιδιοῦ μου θὰ μοῦ πληρώσετε, διὰ τὰς συμβουλὰς μου δὲν θέλω τίποτε διότι ἀγαπῶ τὴν Ἑλλάδα».

Μὲ λίγα λόγια ἴδοι τί εἶχε παρατηρήσει μὲ εὐσταχίαν μοναδικὴν ὁ Neergard. Κάθε Διευθυντὴς Κλινικῆς Νοσοκομείου, μοιραίως θέλει τὴν μερίδα τοῦ λέοντος ἐκ τοῦ ὄλου χώρου, καὶ τὴν θέλει εἰς τὸ καλλύτερον μέρος τοῦ κτιρίου. Ἀφ' ἑτέρου, ὁ Διευθυντὴς, ἡ Προϊσταμένη Ἀδελφή, ὁ Ἐπιμελητὴς τὰ θέλουν ὅλα δικά τους. Μοναδικὸν ἀποτέλεσμα τοῦ κυκεῶνος αὐτοῦ εἶνε ὅτι ὁ Ἀρχιτέκτων, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει οὔτε τὴν πείραν οὔτε τὴν ἀναγκαίαν ἐπιβολήν, νὰ κἀνῃ τοῦ κεφαλίου του ἢ θέλων νὰ εὐχαριστήσῃ ὄλους κατασκευάζει ἓνα τερατούργημα τὸν ὁποῖον ἀποβαίνει εἰς βλάβην τοῦ ἰδρύματος ποὺ θὰ ἀρχίσῃ νὰ λειτουργῇ μὲ δυσκολίας προερχομένης ἐκ τοῦ κτιρίου.

Δι' αὐτὸ ἡ ἐπιστήμη τοῦ Neergard ἀποτελεῖ ἀπὸ μηχανῆς Θεόν.

Οἱ χορηγοὶ τοῦ Νοσοκομείου, εἴτε Κράτος εἴτε Δήμος, εἴτε Ἰδιώτης, καλοῦν αὐτὸν τὸν πρωτότυπον ἐπιστήμονα εἰς Συμβούλιον εἰς τὸ ὁποῖον παρακάθηνται ὁ Ἀρχιτέκτων οἱ Διευθυνταὶ τῶν διαφόρων Κλινικῶν, ἡ Προϊσταμένη Ἀδελφή, ὁ Διευθυντής ὁ Ἐπιμελητής καὶ ὁ Ἀρχιμάγειρος. Ἐκαστος τῶν ἐνδιαφερομένων λέγει τί τοῦ χροιάζεται ἀναλόγως τοῦ προορισμοῦ καὶ τῆς δυναμικότητος τοῦ Νοσοκομείου. Κατόπιν ὁ Neergard μὲ τὸν Ἀρχιτέκτονα, χάρις εἰς τὴν μεγάλην του πείραν, ὑποδεικνύει τὰς ἀναγκαίας τροποποιήσεις τοῦ σχεδίου τοῦ νοσοκομείου.

Καὶ μοῦ ἔλεγε Neergard τὰ σοφὰ αὐτὰ λόγια :

«Εἰς ἓνα Νοσοκομεῖον τὸ προσωπικὸ εἶναι συνεχῶς εἰς ἐντατικὴν κίνησιν. εἶναι στοιχειοθέστατον καθήκον ἀλλὰ καὶ συντελεστής ἐπιτυχίας νὰ γίνεται ἡ διάταξις τῶν ὑπηρεσιῶν οὕτω, ὥστε τὸ προσωπικὸν νὰ ἔχη ὅσον τὸ δυνατόν λιγυτέρους δρόμους νὰ κάμη καὶ νὰ ἐκτελεῖται κάθε ὑπηρεσία ταχέως καὶ εὐκόλως.

«Ἐκεῖ ἔστρεψα τὸν νοῦν μου ὅσον ἀφορᾷ τὴν λειτουργίαν τοῦ Νοσοκομείου καὶ ἔκαμα τὰς παρατηρήσεις μου. Π. Χ. Μόλις μὲ ἔπερνε ὁ ὕπνος ἡ θύρα τοῦ δωματίου μου ἔτριζε καὶ μὲ ξυπνοῦσε. Τὸ φῶς στὴ μέση τοῦ δωματίου μὲ κούραζε. Τὸ φῶς τοῦ κρεβατιοῦ ἦτο μακρὺ καὶ δὲν μποροῦσα νὰ τὸ ἀνάψω χωρὶς νὰ ἀνασηκωθῶ. Ὁ ἥλιος σὲ ὀρισμένες ὥρες ἔπεφτε στὸ πρόσωπό μου κ.λ.π. Παρατήρησα συγκρούσεις καὶ ἀντεγκλήσεις κατὰ τὴν ἐτοιμασίαν τῶν βίσκων μὲ τὸ φαγητὸν τῶν ἀσθενῶν καὶ ἐπεξηργάσθην διάταξιν τῶν Μαγειρίων διὰ τῆς ὁποίας ἀπλοποιεῖται καὶ ἐπιταχύνεται πολὺ ἡ τοιαύτη ἐργασία. Σήμερον μὲ τὰς μεγάλας τελειοποιήσεις τοῦ ἀερισμοῦ ἡ παλαιὰ θεωρία ἥτις δυστυχῶς ἀκόμη ἐπιβάλλεται καὶ διὰ τῆς ὁποίας διδεται μέγα ὕψος εἰς τὴν ὀροφὴν τῶν δωματίων, καταργεῖται καὶ ἐπέρχεται οὕτω μεγίστη οἰκονομία καὶ εἰς τὴν οἰκοδομὴν καὶ εἰς τὸν κόπον τῆς ὑπηρεσίας».

Αὐτὰ ἔλεγεν ὁ Neergard τὸ 1923. Τίς οἶδε πόσας βελτιώσεις εἶδεν ἔκτοτε. Δὲν ἐνθυμοῦμαι τοὺς ἀριθμοὺς ἀλλὰ ἐπρόκειτο περὶ οἰκονομίας ἑκατοντάδων χιλιάδων δολλαρίων ἃς ἡ ἐπεξεργασία διαφόρων ἀρχικῶν σχεδίων ὑπὸ τοῦ Neergard ἐπέφερε.

Κάτι τί ἀνάλογον πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἔκαμε τὸ Γαλλικὸν Πολεμικὸν Ναυτικόν. Εἶχεν παρατηρηθεῖ ὅτι ἡ ἐνδιαίτησις πολεμικῶν τινῶν πλοίων ἦτο οἰκτρά ἐνῶ οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ τὸ πλήρωμα εἶναι ἡ ζωὴ τοῦ πλοίου. Ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ὅτι οἱ κύριοι Ναυπηγοὶ ἠναγκάσθησαν νὰ κάμουν θολασσίαν ὑπηρεσίαν καὶ ἔτσι ἔπαυσαν νὰ καθορίζουν τὰ ἐνδιαίτημα ἀπὸ τὰ ἀναπαυτικὰ Γραφεῖα τῶν.

Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ μὴ παραδεχθῆ τίς, λογικῶς σκεπτόμενος τὴν πολυτιμοτάτην συμβολὴν μιᾶς ὑπηρεσίας ὡς τῆς τοῦ Neergard εἰς τὴν ἴδρυσιν ἑνὸς Νοσοκομείου.

Ὅταν ἓνας ἰδιώτης κτίζει ἓνα ἀπλὸ σπῆτι ὁ Ἀρχιτέκτων λαμβάνει τὰ διδόμενα ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ κάμη τὸ σχέδιον.

Ἐδῶ λέγουν πρὸς τὸν Ἀρχιτέκτονα: θέλομεν ἓνα Νοσοκομεῖον τῶν κλινῶν. Αὐτὸς ὡς μὴ εἰδικὸς πέρνει κατὰ κανόνα τὸ σχέδιον ἑνὸς ξένου Νοσοκομείου τὸ μικραίνει ἢ τὸ μεγαλώνει καὶ σὰς τὸ σερβίρει.

Καὶ ἐρωτᾷ: Δὲν θὰ ἔπρεπε ἡ Ἑλλάς νὰ ἐπωφεληθῆ τῶν ἀπλοποιήσεων καὶ ἀνακαλύψεων τὰς ὁποίας ἀλλὰ πλέον πολιτισμένον καὶ πεπειραμένον ἔθνη χρησιμοποιοῦν πρὸς ὄφελος ὄλων;

Ο Γ Ο Λ Γ Ο Θ Α Σ

Συνεχίζοντες τὰς αὐτοτελεῖς μελέτας μας περὶ τῶν ἐν τῷ Παναγίῳ Τάφῳ ἱερῶν προσκυνημάτων, θὰ περιγράψωμεν εἰς τὸ παρὸν τεῦχος τὸν φρικτὸν Γολγοθᾶν, ἐν ᾧ διεδραματίσθη τὸ μέγιστον διὰ μέσου τῶν αἰώνων γεγονός τοῦ Θεανθρώπου τὸ δράμα. Ἦτο δὲ ὁ Γολγοθᾶς λόφος εὐρισκόμενος ἔξω τῆς πόλεως καὶ οὐ μακρὸν τῆς πύλης Γενναῦ, ἀποδειχθὲν τοῦτο καὶ ἱστορικῶς. Ἡ λέξις «Γολγοθᾶς» ἑλληνιστὶ μεταφραζομένη, δηλοῖ «Κρανίου Τόπον». Ὀνομάζεται δὲ οὕτω, εἴτε διότι ἀρχικῶς εἶχε σχῆμα κρανίου, ἢ διότι ἦτο τόπος θανατικῆς ἐκτελέσεως τῶν καταδίκων, ἢ διότι κατὰ θέαν παραχώρησιν καὶ εὐδοκίαν, ὅ καὶ πιθανώτερον, ἔκει ἦν τεθαμμένον τὸ κρανίον τοῦ Ἀδάμ, ὅπως ἐκπλυνθῆ διὰ τοῦ τιμίου αἵματος τοῦ Ἰησοῦ. Δι' αὐτὸ δὲ βλέπομεν εἰς τὰς εἰκόνας τῆς Σταυρώσεως πάντοτε, ὅτι κάτωθεν τῶν ποδῶν τοῦ Ἐσταυρωμένου εὐρίσκειται κρανίον μετὰ δύο ὀστέων, ἐφ' ὧν πίπτει τὸ ῥέον αἷμα τοῦ Ἰησοῦ.

Εἶπομεν ὅτι ὁ Γολγοθᾶς ἦτο λόφος ἔξω τῆς πόλεως κείμενος. Ἐφ' ὅσον δὲ εὐρέθησαν τὰ ἔχνη τοῦ δευτέρου τείχους τῆς Ἱερουσαλήμ, πρὸς Νότον καὶ Ἀνατολὰς τῆς Βασιλικῆς, τὰ πέριξ τοῦ Ἀγ. Τάφου σωζόμενα μνημεῖα ἀποδεικνύουσιν ἀναντιρρήτως, ὅτι κατὰ τὴν ἀνάγεισιν τοῦ βου τείχους τῆς ἁγίας πόλεως ἐπὶ Ἡρώδου (τῷ 43 μ. Χ.), ὁ Γολγοθᾶς δὲν συμπεριελήφθη ἐντὸς τῶν τειχῶν αὐτῆς, καθ' ὅτι καὶ διὰ νόμου ἔτι ἀπηγορεύετο τοῖς Ἰουδαίοις νὰ θάπτουν, καὶ δὴ νὰ θανατώνουν τοὺς καταδίκους ἐπισήμως ἐντὸς τῆς πόλεως. Τοῦτ' αὐτὸ βλέπομεν καὶ εἰς τὰς «Πράξεις τῶν Ἀποστόλων» αἵτινες βεβαίως ὅτι ὅτε προὔκειτο οἱ Ἰουδαῖοι νὰ θανατώσουν τὸν Πρωτομάγιστρον Στέφανον ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς Πόλεως, «Καὶ ἐκβολόντες ἔξω τῆς πόλεως, ἐλιθοβόλουν τὸν Στέφανον». Ἀλλὰ καὶ οἱ τέσσαρες Ἐταγγελισταὶ ὁμοφώνως ὁμολογοῦσιν, ὅτι ὁ Θεῖος Διδάσκαλος ἔπαθεν ἔξω τῆς πύλης τῆς Πόλεως ἐπὶ τοῦ λόφου Γολγοθᾶ τοῦ εὐρισκόμενου πλησίον τοῦ τείχους, καὶ ἐνθα ἦτο κῆπος ἀνήκων εἰς τὸν ἐν κρυπτῷ μαθητὴν τοῦ Ἰησοῦ, Ἰωσήφ τὸν ἀπὸ Ἀριμαθαίας, περιέχων καινὸν μνημεῖον λελατομημένον ἐν ᾧ οὐδεὶς κατὰ ἐτέθη καὶ εἰς τὸ ὁποῖον ἔθισσαν τὸν Ἰησοῦν μετὰ τὴν Ἀποκαθήλωσιν. Οἱ πρῶτοι Χριστιανοί, καθὼς καὶ οἱ μετ' αὐτούς, δὲν ἔπαυσαν ἐπισκεπτόμενοι καὶ προσκυνοῦντες τὸν ἱερὸν Τόπον τοῦ Μαρτυρίου τοῦ Ἰησοῦ. Ἀδριανὸς ὁ αὐτοκράτωρ θέλων νὰ βεβηλώσῃ πᾶν ἱερὸν καὶ ὅσιον τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καὶ Χριστιανισμοῦ, ἔστησε (τῷ 156 μ.Χ.) τὸ ἄγαλμα τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἀφροδίτης ἐπὶ τοῦ ἤδη ἡγιασμένου Γολγοθᾶ!

Ἀρχῆθεν ὁ Γολγοθᾶς ἦτο λόφος βραχέως, ἐπειδὴ δὲ ἡ κορυφὴ αὐτοῦ ἦτο σχεδὸν ὀμαλή, δι' αὐτὸ ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου (326—336 μ.Χ.) εὐκόλως μετετρέπη εἰς μικρὸν Ἐκκλησίαν, ἄνω τοῦ ὄλου ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως 4.60 μ.

Ἐπ' αὐτοῦ τοῦ βράχου ὑπάρχει καὶ ἡ σχισμὴ ἥτις ἐγένετο ὅτε ἔσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς, «καὶ διεσπάθη τοῦ Ναοῦ τὸ καταπέτασμα ἀπὸ ἀνωθεν ἕως κάτω, καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν, καὶ τὰ μνημεῖα ἠνεφύθησαν καὶ πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἠγέρθησαν...» κατὰ τὸν Εὐαγγελιστὴν. Ἡ σχισμὴ αὕτη εἶναι μήκους 6' σπιθαμῶν καὶ πλάτους 7' δακτύλων ἀρχαμένη δὲ ἀπὸ τῆς ὀπῆς ἐνθα ἐπάγη ὁ Σταυρὸς: ὁ τίμιος, διήκει μέχρι τῆς κοιλότητος τοῦ βράχου.

Ὁ Γολγοθᾶς περιλαμβάνετο ἐντὸς τῆς Βασιλικῆς τοῦ ναοῦ, τοῦ ὑπὸ τοῦ Μ. Κωνσταντίνου κτισθέντος. Ἦτο θαυμασίως κεκοσμημένος, διὰ λαμπρῶν εἰκόνων, ἑλληνικῶν ἐπιγραφῶν καὶ μωσαϊκῶν ὅτε δὲ, κατεστώσῃ ὁ ναὸς τῆς Ἀναστάσεως ὑπὸ τῶν Περσῶν (τῷ 614 μ.Χ.) καὶ ὁ ναὸς τοῦ Γολγοθᾶ τὴν αὐτὴν ὑπέστη τύχην. Ἄλλ' ὁ τότε πατριάρχης Ἱεροσολύμων Μόδεστος ἀνήγειρεν

καὶ τοῦτον (626 μ.Χ.), παρεμφερῆ μὲν τῷ πρώτῳ, διάφορον δὲ ταῖς διαστάσεσιν ἀκρίβους. Ἀπὸ δὲ τοῦ Μοδέστου μέχρι τοῦ διώκτου Χακῆμ (1009) ἡ ἐκκλήσια τοῦ Γολγοθᾶ διατηρεῖτο σώα. Καταστραφείσα δὲ ὑπ' αὐτοῦ, ἀνοικοδομεῖται τὸ θρονὸν ὑπὸ τῶν Σταυροφόρων τὸν 12ον αἰῶνα, ὁπότε περιορισθεῖσα κατὰ τὸ μήκος, φέρει ἔκτοτε τὸ αὐτὸ, ὅπερ καὶ σήμερον, σχῆμα. Συνίσταται δὲ ἐκ τριῶν πλευρῶν Β.Ν. καὶ Δ. ὁμαλῶν καὶ ἐκ τῆς Α. ἣ τις συνέχεται μετὰ τοῦ φρικτοῦ βράχου. Ἐπι δὲ συνίσταται καὶ ἐκ δύο ὀροφῶν, ὧν ἡ μία ἰσόγειος τῷ ἔδαφει τῆς Ἀναστάσεως καὶ ἑτέρα ἐπὶ τῆς ἀνω θειρανείας τοῦ Βράχου. Ἀνεμάθεν δὲ ὑποβαστάζεται ἡ ὀροφή ὑπὸ καμαρῶν καὶ πινσῶν. Οἱ πινσοὶ οὗτοι, τοὺς ὁποίους καὶ σήμερον βλέπομεν, ἀνάγονται εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἱεροῦ Μοδέστου. Ἐπ' αὐτῶν ἐπιλοτεχνήθησαν ὡραιόταται εἰκόνες, παριστῶσαι τὰ Πάθη τοῦ Ἰησοῦ, Ἀπασαὶ δὲ φέρουσι καὶ τὰς σχετικὰς ἐπιγραφὰς ἑλληνιστί.

Ἀπὸ τοῦ 12ου αἰῶνος μέχρι τοῦ 1808 μ.Χ. ὁπότε ἐνεπρήσθη ὑπὸ τῶν Ἀρμενίων, ὁ ναὸς παραμένει ἀναλλοιώτως ὁ αὐτός. Μετὰ τὸν ἔμπρησμόν ἑλάχισται μεταβολαὶ ἐγένοντο περιορισθεῖσαι εἰς τινὰ μέρη καὶ ἐπιδιορθώσιν κυρίως τῶν εἰκόνων. Τὸ κυριώτερον προσκύνημα τὸ περιλαμβάνον καὶ τὸν ἱερὸν βράχον ἀνήκει ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς ἡμᾶς τοὺς Ὀρθοδόξους, ἐνθ' ἐπιτελοῦμεν τὰς ἱεροτελεστίας ἡμῶν καθ' ἑκάστην. Δέος καταλαμβάνει τὸν ἀνερχόμενον εἰς τὸν Γολγοθᾶν καὶ ἀντικρύζοντα τὸ μυστικοκαθὲς ἐκείνο περιβάλλον! Διότι ἀντικρῶ ἀκριβῶς τῆς τελευταίας βαθμίδος, ὑψοῦται ἐπιβλητικῶς ὁ Σταυρός, μικρὸν ἀπέχων ἀπὸ τῆς πραγματικῆς ὀπῆς ὅπου ἐπάγη κατὰ τὴν Σταύρωσιν, φέρων εἰς φυσικὸν μέγεθος ἀνθρώπου τὸ Σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Οὗ τὴν κεφαλὴν περιβάλλει ἀκτινωτῆ ἕξ ἀδαμάντων πολυτιμοτάτων στεφάνη, καὶ ἀνωθεν αὐτῆς ἡ ὑπὸ τοῦ Ποντίου Πιλάτου τεθεισα ἐπιγραφὴ I.N.B.I., ἑλληνιστί, ρωμαϊστί, ἑβραϊστί, ὁμοίως ἕξ ἀδαμάντων. Ἐκατέρωθεν δὲ τοῦ Ἐσταυρωμένου καὶ εἰς τὸ αὐτὸ μέγεθος, ἴστανται ἡ Μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ὁ Μαθητὴς ὃν ἠγάπα. Τὰ ἐνδύματα αὐτῶν εἶναι ἐκ χρυσοῦ, ἡ δὲ ὀπισθεν αὐτῶν τοῖχος ὁ περιβάλλων τὸν βράχον πρὸς Α. εἶναι κεκαλυμμένος δι' ὡραιότατων εἰκόνων ἐκ τῆς ζωῆς τοῦ Ἰησοῦ, κεκαλυμμένων διὰ χρυσοῦ ἐπενδύματος. Ἐκ τῆς ὀροφῆς κρέμονται πολυάριθμοι πολυτελέσταται χρυσαὶ καὶ ἀργυραὶ κανδήλαι, πολυκάνδυλα καὶ πολυέλαιοι σπανίας τέχνης καὶ ἀξίας, οἵτινες ἀναπτόμενοι προσδίδουν ἐξαιρετικὴν κατάνυξιν καὶ ἰδιόζουσαν αἴγλην, διὰ τῶν ἀπειραγρίθμων καὶ ποικιλοχρῶων αὐτῶν φώτων. Τὸ Νότιον μέρος ἀποτελεῖται ἐκ δύο στοῶν καὶ ἀνήκει εἰς τοὺς Λατίνους. Ἐνταῦθα ὑπάρχει παράθυρον, δι' οὗ βλέπει τις εἰς ἕτερον παρεκκλήσιον αὐτῶν, ὅπερ ἄλλοτε ἦτο ἡ ἐξωτερικὴ θύρα τοῦ Γολγοθᾶ, δι' ἧς ὁ βασιλεὺς Ἡρόκλησιος εἰσῆλθε κομίζων μετ' αὐτοῦ τὸν Τιμίον Σταυρόν, τὸν ὁποῖον ἀπλησυσθίωσεν ἀπὸ τοὺς Πέρσας, κατὰ τὴν κατ' αὐτῶν ἐκστρατείαν. Ἡ παλαιὰ λαϊκὴ αὕτη θύρα, ἡ ὁποία ἀργότερον ἐφράγη ὑπὸ τοῦ Σαλαχεδδίν, εἶναι τὸ ἐν λόγῳ παράθυρον. Εἰς τὸ ἰσόγειον δὲ, εὐρίσκαται τὸ μικρὸν Σκευοφυλάκιον, ἐνθα ἐπιμελῶς φυλάσσονται πολλὰ λείψανα Ἀγίων, πολυτιμὰ τινὰ ἀντικείμενα, καθὼς καὶ εἰς Σταυρός, φέρων εἰς τὸ μέσον τεμάχιαν τοῦ Τιμίου Ξύλου. Αὐτὰ εἶναι ἐν ὅλγοις τὰ περὶ τοῦ ἱστορικοῦ βράχου τοῦ Γολγοθᾶ καὶ τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ.

Β. Μ. ΣΠΑΘΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΤΟΥ ΛΗΞΑΝΤΟΣ ΜΗΝΟΣ

4. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Ἀρχονται αἱ ἐργασίαι τῆς Διασκέψεως τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας.

Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς λέγει πρὸς τοὺς συγκεντρωθέντας:

«Πρέπει νὰ καταλάβῃ ὁ καθένας ποῦ θέλει νὰ γίνῃ πνευματικὸς ἡγέτης στὴν Ἑλλάδα ὅτι ἂν δὲν εἶνε συσσωματωμένος μὲ ὅλο τὸ Ἔθνος, ἂν δὲν κλείνῃ μέσα τοῦ ὅλους τοὺς πόθους τοῦ Ἔθνους, ὅτι ἂν δὲν εἶνε βγαλμένο τὸ πνεῦμα τῶν ἀπὸ τὰ σπλάχνα τοῦ Ἔθνους καὶ δὲν ἔχη αἰσθανθῆ τις ἀνάγκες καὶ καὶ τὸν πόνον καὶ ὅλη τὴ λαχτάρα τοῦ Ἔθνους ὁσοδήποτε καὶ ἂν γίνῃ μεγάλος Ἐπιστήμων, ἢ μπόρῃ νὰ γίνῃ ἐπιστημονικὴ κορυφή, ἀλλὰ δὲν μπόρῃ νὰ εἶνε ποτὲ πνευματικὸς ἡγέτωρ τοῦ ἔθνους. Στὰ ζητήματα τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν θὰ μᾶς διαφωτίσετε καλύτερα οἱ διευθύνοντες τὴν νεότητα τῶν ἀνωτάτων σχολῶν καθὼς καὶ οἱ ἄλλοι ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ ποὺ μετέχουν τῆς διασκέψεως αὐτῆς.

Βλέπετε ὅτι τὰ ἀντικείμενα εἶναι πολλὰ καὶ μεγάλα. Τὸ μόνον ποῦ σᾶς παρακαλῶ εἶνε νὰ καταλήξετε σὲ πρακτικὰ συμπεράσματα. Νὰ μὴ διστάσετε νὰ ὁμολογήσετε τὰς ἐλλείψεις, ἀλλὰ νὰ προτείνετε καὶ τὰ μέσα τῆς διορθώσεως.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ πρώτη αὐτῆ διάσκεψις θὰ γίνῃ ἡ ἀρχὴ μεγαλυτέρας δράσεως, ἐντατικώτερας ἐξορμήσεως τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως τῆς Νεολαίας. Τὰ συμπεράσματα σας ποῦ θὰ πρέπη νὰ διατυπωθοῦν κατὰ ὅσο τὸ δυνατόν συντομώτερο, περιληπτικώτερο καὶ σαφέστερο τρόπο, νομίζω ὅτι θὰ εἶνε καλὸν νὰ τυπωθοῦν καὶ νὰ διανεμηθοῦν σὲ ὅλη τὴν ὀργάνωσιν τῶν νέων γιὰ νὰ ἀποτελέσουν τὸν ὁδηγὸ τους.

5. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Ἐπὶ τοῦ θωρηκτοῦ «Ἀβέρωφ» ἐπίσημος τελετὴ ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῶν ναυμαχιῶν Ἑλλης καὶ Λήμνου. Τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα προσφωνεῖ ὁ κ. πρόεδρος τῆς κυβερνήσεως εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

«Μεγαλειότατε, τὸ Βασιλικὸν Ναυτικὸν ὑποβάλλει εὐλαβῶς τὴν παράκλησιν πρὸς τὴν ὑμετέραν Μεγαλειότητα, ἀνώτατον ἀρχηγὸν τῶν κατὰ θηρᾶν, θάλασσαν καὶ ἀέρα δυνάμεων, ὅπως μετὰ τοῦ τίτλου τοῦ ἀρχιναυάρχου, ὃν ἠδὲ δόκησε νὰ φέρῃ, δεχθῆ καὶ τὸ συνοδεύον τὸν τίτλον τοῦτον ναυτικὸν τηλεσκόπιον, εὐλαβῶς προσφερόμενον Αὐτῷ παρὰ τοῦ Β. Ναυτικοῦ, εἰς ἐλαχίστην ἐνδειξιν τῆς ὑπερτάτης ἀφοσιώσεώς του εἰς τὸ πρόσωπον τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος».

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἀπήντησεν ὡς ἑξῆς:

«Εὐχαριστῶ τὸ Β. Ναυτικὸν διὰ τὸ ἔμβλημα τοῦ ἀρχιναυάρχου, τὸ ὁποῖον μοὶ προσέφερε, ἀποδεχόμενος μετ' εὐχαριστήσεως αὐτό. Ἡ τιμὴ, ἡ ὁποία μοὶ προσγίεται, εἶναι τιμὴ καὶ διὰ τὸ Β. Ναυτικόν. Ἄλλ' αὐτὴ ἐπιβάλλει εἰς αὐτὸ ἔτι μεγαλυτέρας ὑποχρεώσεις, τὰς ὁποίας ἔχω τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ ἐκπληρώσῃ. Κατὰ τὰς μεγάλας ἀσκήσεις τοῦ παρελθόντος θέρους, τὰς ὁποίας παρηκολούθησα ἀπὸ τοῦ «Ἀβέρωφ» ἐξέφρασα τὴν εὐχαριστήσιν μου διὰ τὴν καλὴν αὐτῶν διεξαγωγὴν. Τὸ τηλεσκόπιον τοῦτο θὰ μοὶ πρέξῃ τὸ μέσον νὰ παρακολουθῶ ἔτι ἐγγύτερον τὴν καλὴν ἐκτέλεσίν των.—Ζήτω τὸ Βασιλικὸν Ναυτικόν».

7. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Εἰς τὴν Μητρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν γίνεται ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ ἑορτῇ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, δοξολογία, πρωτοβουλία τῆς Ἐνώσεως τῶν ἐν Ἀθήναις Κεφαλλήνων.

Κατὰ τὴν δοξολογίαν σημειοῦται λαϊκὸς συναγεμῶς. Ἀθρόα συγχαρητήρια ψηφίσματα φθάνουν πρὸς τὸν κ. Πρωθυπουργὸν ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας. Τὸ πρὸς τὸν κ. Πρωθυπουργὸν τηλεγράφημα τῆς Ἐθνικῆς Συντηρητικῆς Ὀργανώσεως ἔχει οὕτω:

Πρόεδρον Κυβερνήσεως Ἐν τ α ὐ θ α
Ἐθνικὴ Συντηρητικὴ Ὀργάνωσις ἐπὶ Ὀνομαστικῇ Ἑορτῇ σας εὐχεται ἔτη
πολλὰ πρὸς συνέχειαν συντελουμένης ἀναθημιουργίας. Ο Προεδρεύων

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ
Ἰπουργός

Ἡ Αὐτοῦ Βασιλικὴ Ὑψηλότης ὁ Πρίγκηψ Γεώργιος ἀναχωρεῖ διὰ Δανίαν πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ ἀσθενούντος θείου Του Πρίγκηπος Βάλδεμαρ.

Ἀνακοινούται ὅτι ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Ι. Κοκκῶνης, ἀσχολούμενος ἀπὸ μακροῦ μὲ τὸν τρόπον παρασκευῆς καὶ παρ' ἡμῶν μεταξοτριχὸς χρυσοῦ διὰ τὴν ἀλιεῖαν καὶ χειρουργικὴν, ἐπέτυχεν ἐσχάτως τοῦτο καὶ ἔτυχε διπλώματος εὐρεσιτεχνίας παρὰ τοῦ ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Ὁ κ. καθηγητὴς εἶχε πρὸ ἐτῶν μεταβῆ εἰς Ἰσπανίαν καὶ Γαλλίαν καὶ κατεῖδεν ἕκτοτε τὴν μεγάλην χρησιμότητα, ἣν θὰ εἶχε διὰ τὴν χώραν ἡμῶν ἡ παρασκευὴ τοιαύτης μεταξοτριχὸς. Ἡ παρασκευὴ αὕτη θὰ ἀνοίξῃ διὰ τὴν σπρωτροφίαν τῆς χώρας νέον στάδιον καταναλώσεως.

9. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Βάπτισις τῆς Πριγκηπίσσης θυγατρὸς τοῦ Διαδοχικοῦ ζεύγους. Ὄνομάσθη Σοφία.

Διάλεξις τοῦ ὑφυπουργοῦ κ. Νικολοῦδη περὶ τοῦ Ἐθνικοῦ κράτους. Ὁ κ. Ὑφυπουργὸς λέγει σὺν τοῖς ἄλλοις:

«Ἡ ἀνάπτυξις τῶν δημοκρατικῶν ἰδεῶν χρονολογεῖται μόλις ἀπὸ τὸ μέσων τοῦ 19ου αἰῶνος. Ἡ θρησκεία δὲ αὕτη τῆς ἀνθρωπότητος, ὡς ἤθελον νὰ τὴν παρουσιάσουν οἱ δημοκρατικοί, δὲν ἦνθησε πρᾶγματικῶς παρὰ ἐπὶ μίαν δεκαπενταετίαν μόνον. Τὸ δημοκρατικὸν δόγμα ἐγεννήθη ὡς μίαν ἀντίδρασις κατὰ τῆς Ἰερᾶς Συμμαχίας, ἡ ὁποία ἤθελε νὰ ὀπισθοδρομήσῃ τὴν Εὐρώπην καὶ ἐκείθεν τοῦ 1789 καὶ ἔφθασε εἰς τὴν ἀκμὴν του κατὰ τὸ 1848, ὅταν καὶ ὁ Πάπας ὁ Ἰχθὺς ἐξεδηλώθη ὡς φιλελεύθερος. Ἀλλὰ ἡ παρακμὴ ἤρξατο ἀμέσως ἐπὶ τοῦ ἐπομένου ἔτους, κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ Δημοκρατία τῆς Ρώμης συνειρίβη ἀπὸ μίαν ἄλλην Δημοκρατίαν τὴν Γαλλικὴν. Τὸ ἴδιον ἔτος ὁ Κάρολος Μάρξ ἐξέδιδε τὸ περίφημο μανιφέστον του, ποὺ ἀπετέλεσε τὸ Εὐαγγέλιον τῆς σοσιαλιστικῆς θρησκείας.

Εἰς τὸ 1851 Ναπολέων ὁ Γ' διακόπτων τὰς φιλελεύθερας ἰδέας του, ἱδρύσας τὴν δευτέραν Γαλλικὴν Αὐτοκρατορίαν βασιλεύσας μέχρι τοῦ 1870. Ἐὰν ἔπεσε, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν μεγάλην ἦτταν ποὺ ὑπέστη κατὰ τὸν Γαλλογερμανικὸν πόλεμον εἰς τὸ Σεδάν. Εἰς τὴν Γερμανίαν ὁμοίως ὁ νικητὴς αὐτοῦ, Βίσμαρκ, οὐδέποτε ἀπέκλιε πρὸς τὴν νέαν θρησκείαν, κατῴρθωσε νὰ συγκροτήσῃ τὴν Μεγάλην Γερμανικὴν Αὐτοκρατορίαν. Οὕτως ἡ Γερμανία ἐπέτυχε τὴν ἐθνικὴν τῆς ἐνότητά, ἔχει μόνον χωρὶς τὸν φιλελευθερισμὸν, ἀλλὰ καὶ ἐναντίον αὐτοῦ. Ὅσον διὰ τὴν ἰταλικὴν ἐνότητα, αὕτη κυρίως ὀφείλεται εἰς τὴν ἐπέμβασιν τοῦ Ναπολέοντος Γ' διὰ τῆς ὁποίας προσηρτήθη ἡ Λομβαρδία, καὶ εἰς τὴν βοήθειαν, τοῦ Βίσμαρκ, εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλεται ἡ Βενετία καὶ ἡ Ρώμη.

Συγκεκριμένως δυνάμεθα νὰ ὑποστηρίξωμεν, ὅτι ἡ Ἑλλάς κατὰ τὰς μεγαλυτέρας ἀπὸ πάσης ἀπόψεως περιόδους τῆς ἱστορίας τῆς ἐκυβερνήθη ὀλιγαρχικῶς. Τὰ διάφορα τῆς πολιτεύματα εἶχον διάφορα ὀνόματα, ἀλλὰ πάντοτε ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν ἀπολυταρχικὸν, συγκεντρωτικὸν χαρακτήρα. Ἐκίσης τὰ εὐρωπαϊκὰ κράτη, πλὴν τῆς Ἀγγλίας, ἡ ὁποία διὰ λόγους ἀναγομένους εἰς τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν ἰδιοσυγκρασίαν τοῦ λαοῦ τῆς, κατορθώνει νὰ διατηρῇ τὴν ἐθνικὴν καὶ κοινωνικὴν τῆς πειθαρχίαν, μέσα εἰς φιλελευθέρους τύπους, τὰ διάφορα εὐρωπαϊκὰ κράτη, λέγομεν, συνεκροτήθησαν καὶ ἀνῆλθον μόνον μὲ συγκεντρωτικὸν πολιτικὸν σύστημα.

Ἀλλὰ ἐὰν καὶ εἰς τὴν ἀρχαίαν Ρώμην ρίψωμεν ἓν βλέμμα ταχύ, θὰ ἴδωμεν, ὅτι εἰς τὰς κρίσιμους στιγμὰς εἰς δικτάτορας ὡς ὁ Κικινάτος καὶ ὁ Φάβιος Μάξιμος, ἀνετίθετο ἡ σωτηρία τῆς πατρίδος. Μετὰ τὴν περίοδον ἐκείνην καὶ πάλιν δικτάτορες ὡς ὁ Μάριος, ὁ Σύλλας, ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ, παρεσκεύασαν καὶ ἐσφυρηλάτησαν τὸ ρωμαϊκὸν μεγαλεῖον ὅπως ἡ Ρώμη κατῴρθωσε νὰ γίνῃ κοσμοκράτειρα καὶ νὰ συνεχίσῃ ὡς αὐτοκρατορία μετὰ ταῦτα τὴν λαμπρὰν ἱστορίαν τῆς ἀπὸ τοῦ Ὀκταβιανοῦ Αὐγούστου μέχρι τῶν χρόνων τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, ἱδρυτοῦ τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας.

Αὕτη εἶναι περίπου εἰς γενικωτάτας γραμμὰς ἡ ἱστορία τῶν διαφόρων πολιτευμάτων μέχρι τοῦ 1918, ἔτους τῆς ἀνακωχῆς τοῦ παγκοσμίου πολέμου. Ὁ Παγκόσμιος πόλεμος, μέσα εἰς τοὺς ποταμοὺς τῶν αἱμάτων, ποὺ ἐστοίχισε εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, ἐξέπλυσε πολλὰ ψεῦδη, πολλὰς πλάνας, πολλὰς νοσηρότητας, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὸ ψεῦδος τῆς δημοκρατίας, τὴν οὐτοπίαν τῆς λαϊκῆς πλειοψηφίας, τὴν ποσοτικὴν ἐννοίαν τῆς ζωῆς. Οὕτως τὸ τέρας τοῦ Μεγάλου Πολέμου ἀποτελεῖ ἀφετηρίαν νέων ἀγώνων, διὰ νὰ ἐπανέλθωμεν σιγὰ σιγὰ ὅλοι εἰς τὴν ἱστορικὴν πραγματικότητα τοῦ ἐθνικοῦ κράτους, ποὺ ὑπῆρξεν ἀνεκάθεν ἐλληνικόν».

10. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Δηλώσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ τονίζοντος ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Νεολαίας δέον νὰ περιλάβῃ γενικῶς ὅλους τοὺς νέους.

Ἰδρυσις τῆς Σχολῆς πρὸς μετεκπαίδευσιν τῶν Διοικητικῶν ὑπαλλήλων.

Κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, ἀπενεμήθη μηνιαῖον μέρημα εἰς τὸν ἀκαδημαϊκὸν κ. Δ. Καμπούρογλου ἐκ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου Πολιτικῶν Ὑπαλλήλων διὰ τὸ ἱστορικὸν καὶ λογοτεχνικὸν του ἔργον.

Ὁ κ. Α. Φιλαδελφεύς, διευθυντὴς τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου Ἀθηνῶν, προσέφερεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον Ναυτικῶν (τμήμα πυροβολικοῦ) δώδεκα ἀνταλλαξιμους ὁμολογίας ὀνομαστικῆς ἀξίας δρχ. 12.000, ἵνα ἐκ τῶν τοκαμεριδίων τῶν ἐνισχυθῇ τὸ ἀπονεμόμενον κατ' ἔτος βραβεῖον εἰς τοὺς σκοπευτὰς τοῦ «Φιλαδελφεοῦ Σκοπευτικοῦ Ἐπάθλου», καθὼς καὶ 10 ἐπάργυρα μετάλλια. Ὁ ὑφυπουργὸς τῶν Ναυτικῶν κ. Ι. Παπαβασιλείου, δι' ἐγγράφου του ἠὲχαρίστησε τὸν κ. Α. Φιλαδελφεά διὰ τὸ ἐνδιαφέρον του πρὸς ἐξύψωσιν τοῦ ζήλου καὶ τῆς ἀμίλλης τῶν σκοπευτῶν τῶν πυροβόλων τοῦ Β. Ναυτικοῦ.

Ὁ κ. Δ. Μπαλάνος καθηγητὴς τῆς Θεολογίας ἐκλέγεται πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

11 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Λήγουν αἱ ἐργασίαι τῆς Διασκέψεως τῶν διοικητῶν τῆς Ἐθνικῆς Νεολαίας. Ἡ ἐκθεσις τοῦ Διοικητοῦ τῆς Τραπεζῆς Ἑλλάδος ἐμφανίζει εὐχάριστον τὴν συναλλαγματικὴν κατάστασιν τῆς χώρας.

12. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Ἀναχωροῦν δι' ἄλλοδαπὴν ἡ Β. Υ. ὁ Διάδοχος, ἡ Α. Β. Υ. ἡ πριγκίπισσα Διαδόχου καὶ αἱ Α. Α. Β. Β. Υ. Υ. ὁ δούξ καὶ ἡ Δούκισσα τοῦ Μικροῦνοβιγκ μετὰ τῶν υἱῶν των.

Τὸ Πανεπιστήμιον ἑορτάζει τὴν ἑβδομηκονταετηρίδα τοῦ καθηγητοῦ κ. Γεροῦλανου.

13. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Δημοσιεύεται ὁ πρὸς τὴν νεολαίαν λόγος τοῦ Ὑφυπουργοῦ κ. Μανιαδάκη.

Ὁ κ. Ὑφυπουργὸς ἐτόνισεν ὅτι: «Ἡ Νεολαία κατὰ τὸ παρελθὸν ὑπῆρξεν εὐκολος λεία διὰ τὸν κομμουνισμὸν χάρις εἰς τὴν πλήρη ἐγκατάλειψιν τῆς ἀπὸ τὸ ἐπίσημον Κράτος.» Εἶπεν δὲ σὺν τοῖς ἄλλοις:

«Οἱ θόλοι τῆς αἰθούσης ἐκείνης εἰς τὴν ὁποίαν τὸ συνέδριόν σας τόσον ἐπιτυχῶς διεξήγαγεν ἐπὶ ὀλοκλήρους ἡμέρας τὰς ἐργασίας του διὰ τὴν Ὀργάνωσιν τῆς Ἐθνικῆς Νεολαίας, οὐδέποτε κατὰ τὸ παρελθὸν ἐδονήθησαν ἀπὸ μίαν ἔστω διαμαρτυρίαν, ἀπὸ μίαν ἔστω φωνὴν διὰ τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς Ἑλληνικῆς Νεολαίας. Ἐχομεν ἀπόφασιν νὰ ὀλοκληρώσωμεν τὴν ἀναγέννησιν τῆς πατρίδος. Καμμία δύναμις καὶ καμμία ἀντίδρασις δὲν δύναται νὰ τὴν ματαιώσῃ. Ἡ 4η Αὐγούστου καὶ ἡ Ἐθνικὴ Νεολαία εἶναι θεματοφύλακες τῶν ἐθνικῶν ἀξιών.»

14 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Ἡ Ἑλληνικὴ Αὐλὴ κενθεῖ τὸν θάνατον τοῦ Πρίγκηπος Βάλδεμαρ τῆς Δανίας.

Ἀγγέλεται ὁ θάνατος τοῦ Μιχαὴλ Κέπετζη καθηγητοῦ τοῦ Διεθνoῦς Δικαίου, εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Γενεύης. Ἐγεννήθη εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐφοίτησεν εἰς τὴν ἐν Φαναρίῳ Μεγάλην τοῦ Γένους Σχολὴν, κατόπιν δὲ ἐσπούδασε νομικά. Ἐγένετο ὑφηγητὴς καὶ κατόπιν καθηγητὴς τοῦ Διεθνoῦς Δικαίου εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Βέρνης, μέλος τοῦ Διεθνoῦς Δικαστηρίου τῆς Χάγης καὶ καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου τῆς Γενεύης, εἰς ἣν θέσιν παρέμεινε μέχρι τοῦ θανάτου του. Ἐχρημάτισεν ἐπίσης γραμματεὺς τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Διεθνoῦς Δικαίου καὶ ἐπὶ τινὰ χρόνον ἐφέτης τῶν ἐν Αἰγύπτῳ μικτῶν δικαστηρίων, καθὼς καὶ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος ἐν Βέρνη. Συνέγραψε πλείστα νομικά καὶ πολιτικά καὶ πολιτικὰ συγγράμματα. Ἐγκατεστημένος ἀπὸ ἐτῶν ἐν Ἑλβετίᾳ, ἀνεμίχθη ἐκεῖθεν εἰς τοὺς ἀγῶνας τοῦ ἀλυτρώτου Ἑλληνισμοῦ, ἐπιδείξας γενικώτερον ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῶν ἐλληνικῶν ἐθνικῶν ζητημάτων, διὰ τὰ ὁποῖα καὶ πολλάκις ἠρθρογράφησεν εἰς τὸν ξένον τύπον.

18. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Ἀναγράφεται ὅτι ὁ ἀνώτατος ἐπίτροπος τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν διὰ τοὺς πρόσφυγας διώρισεν ἀντιπρόσωπόν του ἐν Ἑλλάδι τὸν κ. Α. Α. Πάλλην.

Ἀρχεται ἡ ἀπονομὴ τῶν μεταλλίων καὶ τῶν διπλωμάτων ὑπὸ τοῦ ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας κ. Δημητράτου εἰς τὰς βιομηχανίας, αἱ ὁποῖαι διεκρίθησαν καὶ ἐβραβεύθησαν διὰ τὸ λῆξαν ἔτος 1938.

Πρώτη ἐβραβεύθη ἡ ἐν Πειραιεὶ Καπνοβιομηχανία τῶν κ.κ. Ἀδελφῶν Παπαωτράτου ἐν σεμνῇ καὶ συγκινητικῇ τελετῇ, ἡ ὁποία διεξήχθη εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πλαούτωνος Μεγάλου Καπνεργοστάσιόν των.

19. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Συνεχίζων ὁ ὑφυπουργὸς Ἐργασίας κ. Ἀριστείδης Δημητράτος τὴν ἀπονομὴν τῶν μεταλλίων καὶ διπλωμάτων εἰς τὰς διακριθείσας κατὰ τὴν ἑβδομάδα τῆς Ἐργατικῆς Ἀμίλλης διὰ τὸ ἔτος 1938 ἐπιχειρήσεις, ἐπεσκέφη τὸ ἐν Νέῳ Φαλήρῳ ἐργοστάσιον τῆς ἀγγειοπλαστικῆς τῆς Ἐταιρείας «Κεραμει-

κός», συνοδευόμενος υπό του γενικού γραμματέως του ύφυπουργείου κ. Φωκά, προέδρου της Έργατικής Έστίας.

Ο κ. Ύφυπουργός είπε τα εξής:

«Έπειτα από την περυσινή εθνικήν εργατικήν έορτήν, κατά την οποίαν άπενεμήθησαν χρηματικά βραβεία, μετάλλια και διπλώματα στο εργαζόμενο προσωπικό των εργοστασίων, ήλθεν σήμερα και η σειρά της βραβεύσεως των βιομηχανιών εκείνων, που δέν έλησμόνησαν με την άνοδόν τους τους έργατας και τις εργατρίδες των, αλλά έλαβαν γι' αυτούς μέτρα πνευματικής έξυψώσεως, σωματικής άγωγής και ψυχαγωγίας.

«Η βιομηχανία αυτές τιμούν σήμερα την πατρίδα μας. Στον προϊστάμενόν σας ανήκει ή τιμή ότι μαζί με σας συνετέλεσεν εις την πραγματοποίησιν της άλληλεγγύης και της άρμονικής συνεργασίας του κεφαλαίου και της εργασίας. Για όλους αυτούς τους λόγους και γιατί ή βιομηχανία ή ιδική σας έφθασε στο έπιπεδο της τεχνικής αναπτύξεως ώστε να κατέχη την πρώτην θέσιν μέσα στις τάσες άλλες, άπονέμω κατ' έντολήν του σεβαστοῦ μου Προέδρου της Κυβερνήσεως τό μετάλλιον της εργατικής τιμής».

20 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Ο ύφυπουργός της Έργασίας κ. Δημητράτος έπεσκέφθη τά εργοστάσια της Έταιρείας Χημικών Προϊόντων και Λιπασμάτων εις τόν Συνοικισμόν Δραπετσώνας Πειραιώς και άπένειμεν πρός την βιομηχανίαν ταύτην τό μετάλλιον.

23 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Φθάνει εις τόν Ναύσταυθμον τό νέον αντιτορπιλικόν «Βασίλειος Γεώργιος δ' Α'». Κατά την σχετικήν τελετήν της ύποδοχής ο κ. Πρωθυπουργός τονίζει ότι έλύθησαν τά ζητήματα του έφοδιασμού του Ναυτικού, όχι μόνον τά άφορώντα τό πλωτόν υλικόν, του οποίου βλέπομεν σήμερα τό πρώτον δείγμα, τό όποίον θα έπακολουθήσουν έν βραχεί και άλλαι μονάδες, μέρος των οποίων θα κατασκευασθώσιν εις τό ναυπηγείον μας, αλλά και επί ξηράς έγκαταστάσεις, ως είναι αι έπάκτιοι όχυρώσεις, αντιαεροπορικά πυροβολεία, αποθήκαι ναυπηγείον κλπ. κλπ. άνευ των οποίων έγκαταστάσεων ή γεωγραφική ήμών θέσις, ή όποια άποτελεί χαρακτηριστικόν ήτης, ναυτικής ήδών δυνάμεως μικράν θα είχεν αξίαν.

24 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Ο ύφυπουργός κ. Δημητράτος συνεχίζων την άπονομήν των μετάλλων και των διπλωμάτων εις τάς διακριθείσας βιομηχανίας έπεσκέφθη τό επί της όδοῦ Μικράς Άσίας παρά τό Ν. Φάληρον εργοστάσιον της «Έταιρίας δ' Βάμβαξ» Κ. Σφαέλλου, και έβράβευσεν αυτό.

25 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Αναγράφεται ό θάνατος του Ιστοριοδίφου Δ. Τσοποτού. Έγεννήθη εις Πορταριάν του Πηλίου τό 1860 και μετά τάς έγκυκλίους του σπουδάζει μετέβη εις Γερμανίαν, όπου έσπούδασε φυσικάς και γεωργικάς επιστήμας. Μετά την άποπεράτωσιν των σπουδών του ήσκήθη πρακτικώς εις μεγάλας γεωργικάς έκμεταλλεύσεις έν Σιλεσία και Βάδεν. Κατά τό 1882 κατήλθεν εις την Έλλάδα και διήύθυνεν έπ' άρκετόν μεγάλα έν Θεσσαλία τσιφλίκια (Νεμπεγλέρ Λεσάνα κλπ.) έφαρμόσας νέας εις την καλλιέργειαν μεθόδους. Διήύθυνε επί έτη τό στατιστικόν τμήμα του έν Βόλω Έμπορικού Συλλόγου και έξέδωσε κατά τό 1905 στατιστικήν περί των έν Θεσσαλία τσιφλικίων, ή όποια άποτελεί μίαν των πρώτων έν Έλλάδι γεωργικών στατιστικών έργασιών. Έπιδροθείς εις Ιστορικάς γεωργικάς μελέτας συνέγραψε πλείστας πραγματείας σχετιζομένας με την νεώτεραν Ιστορίαν της Θεσσαλίας, του Βόλου κλπ. Έκ των έργων του άγμαστώτερα εινε τό «Γή και γεωργία της Θεσσαλίας κατά την Τουρκοκρατίαν» και «Ιστορία των γεωργών και της γεωργίας της Θεσσαλίας από των αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι της Τουρκοκρατίας».

26 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Ανακοινοῦται ό νέος νόμος περί Έμποριοβιομηχανικών Έπιμελητηρίων.

Διά του νόμου τούτου όρίζεται, ότι τά Έμπορικά και Βιομηχανικά Έπιμελητηρία εινε ύποχρεωτικά ένώσεις έμπόρων και βιομηχάνων ώρισμένης περιφερείας, άποτελοῦν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και έχουν ως σκοπόν την έντός των όρίων των γενικών συμφερόντων του κράτους και της εθνικής οικονομίας προστασίαν των συμφερόντων του έμπορίου και της βιομηχανίας της περιφερείας των.

Μέλη των Έμπορικών και βιομηχανικών Έπιμελητηρίων εινε έκ του νόμου πάντες οι έν τη περιφερεία έκάστου έμποροι και βιομήχανοι, συμπεριλαμβανομένων και των καθάρως έμπορικών σκοπών συνεταιρισμών προμηθείας, κοινής πωλήσεως και καταναλώσεως. Όργανα του Έπιμελητηρίου εινε τό διοικητικόν συμβούλιον και ή διοικητική έπιτροπή. Άπαγορεύεται έφεξής ή ίδρυσις νέων περιφερειακών έπιμελητηρίων.

Τά μέλη του διοικητικού συμβουλίου των έπιμελητηρίων κατά μέν τά 2)3 του συνολικού αριθμού εινε αίρετά, κατά δέ τό 1)3 διορίζονται διά πράξεως του ύπουργού της Έθνικής Οικονομίας έκ των έχόντων τά προσόντα του εκλογίμου, ως μέλους του διοικητικού συμβουλίου, άνευ περιορισμού, ως πρός την κατηγορίαν των επαγγελματιών, εις την οποίαν ανήκουν.

Η θητεία των αίρετών Μελών εινε εξαετής, των δέ λοιπών τριετής. Κατά τριετίαν όμως ανανεοῦται τό ήμισυ των αίρετών μελών έκάστου τμήματος. Τοῦ συμβουλίου μετέχουν μετά ψήφου οι διευθυνταί των Τραπεζών Έλλάδος και Έθνικής, οι πρόεδροι του Χρηματιστηρίου Έμπορευμάτων, του Έπαγγελματικού Έπιμελητηρίου ή, έλλείψει τούτου, της Όμοσπονδίας Έπαγγελματιών, του Συνδέσμου Βιομηχάνων και του Έμπορικού Συλλόγου της έδρας του Έπιμελητηρίου.

Η εκλογή των αίρετών μελών του διοικητικού συμβουλίου γίνεται κατά κατηγορίας επαγγελματιών. Η διοικητική έπιτροπή του Έπιμελητηρίου, οῦσα πενταμελής, άπαρτίζεται έκ του προέδρου, δύο αντιπροέδρων, του ταμίου και του γενικού γραμματέως, εκλέγεται δέ υπό του διοικητικού συμβουλίου μεταξύ των μελών αυτου. Ο ύπουργός της Έθνικής Οικονομίας δύναται, όσάκις κρίνη τοῦτο σκόπιμον, να διορίζη τά μέλη της διοικητικής έπιτροπής.

Οι ύπάλληλοι του Έπιμελητηρίου διαίροῦνται εις μονίμους και έκτάκτους. Ο διορισμός των μονίμων ύπαλλήλων, οῖουδήποτε βαθμού, πλην των διευθυντών και των τεχνικών και νομικών συμβούλων οῖτινες διορίζονται υπό του ύπουργού της Έθνικής Οικονομίας, γίνεται πάντοτε διά διαγωνισμό, μη έπιτροπομένης οῦδεμιάς έξαιρέσεως.

Πόροι των έπιμελητηρίων εινε τά δικαιώματα αυτών να εισπράτουν διά την εκδοσιν οῖωνδήποτε πιστοποιητικών κλπ. διά την διεξαγωγήν διαιτησιών και πραγματογνωμοσυνών, τό δικαίωμα έγγραφής των έμπορικών έπωνυμιών, τά διάφορα πρόστιμα, αι έτήσια έπιχορηγήσεις ή δωρεαί και συνδρομαί των μελών. Έκαστον έπιμελητήριο δύναται ν' άναγράφη διά μισθοῦ προσωπικού, έν γένει, μέχρις 600)ο των τακτικών εσόδων του.

Οι ύπάλληλοι των Έμπορικών Έπιμελητηρίων, οι κατέχοντας οργανικάς θέσεις πρό της εκδόσεως του νόμου 5426 «περί περιορισμού των εισαγωγών», καθίστανται μόνιμοι. Οι μετά την εκδοσιν αυτου διορισθέντες θεωροῦνται, αντιθέτων, έκτακτοι.

27 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Η έφημερίς Πρωΐα εξαίρει τό γεγονός ότι δεκαπέντε χιλιάδες πρόσφυγες, στεγαζόμενοι άκόμη εις παραπήγατα ανά την πόλιν και τάκρασπεδά της, πρόκειται να εύρουν στέγην όριστικήν εις νέας κατοικίας, των οποίων ή άνέργεσις συνεχίζεται και αι όποια θα έχουν παραδοθή τμηματικώς μέχρι της άνοίξεως του προσεχούς έτους.

28 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Ο Άθλητικός κόσμος επιδίδει πρός τόν κ. Πρωθυπουργόν τό δίπλωμα της ανακηρύξεως του ως άρχηγού του ελληνικού άθλητισμού.

Τό Ύπουργείον Οικονομικών άνεγνώρησεν ότι άδίκως εισπράττεται από τους βιοτέχνας εργολαβίας οικοδομών διπλή φορολογία, μία του έπιτηδεύματος και μία των εργολαβιών, πρός θεράπειαν δέ της καταστάσεως και έφ' όσον την στιγμήν αυτήν δέν ήμπορεί να γίνη άλλώς, άνεκοίνωσε πρός τάς οργανώσεις, ότι ή φορολογία επί των εργολαβιών θα εξακολουθήση να εισπράττεται όπως και πρότερον, θα εκπίπτει όμως από την φορολογίαν του έπιτηδεύματος των της προσεχούς χρήσεως.

Παραλλήλως με την ως άνω δοθείσαν λύσιν, άπεφασίσθη όπως γίνη άθήσεις του εισαγωγικού δασμού διά την κατειργασμένην ξυλείαν και ιδίως τάς λωρίδας και τά παρκέτα, ίνα κατορθώθη και ανακτήσουν την κίνησιν των τάς εργοστάσια καταργασίας ξύλου του έσωτερικού, τά όποια διήρχοντο κρίσιν. Πρός τοῦτο, ή μεταλλική δραχμή θα φθάση τάς 36 δραχμάς διά την κατηγορίαν των λωρίδων και των παρκέτων των εισαγομένων έκ του έξωτερικού.

29 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Έναρξίς των Άπόκρεω. Εις την συνοικίαν Πλάκα των Άθηνών όργανοῦται άποκρηάτικη παρέλασις.

30 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Εις τό Πανεπιστήμιω των Άθηνών τελεΐται μνημόσυνον ιδρυτών, Εδεργετών και καθηγητών.

Ο κ. πρόεδρος της κυβερνήσεως παρετήρησεν ότι μέγα μέρος των καθηγητών ως και οι πλείστοι των κοσμητόρων των σχολών δέν παρέστησαν, έξέφρασε δέ εις τό τέλος της τελετής πρός τόν κ. πρότανιν του Πανεπιστημίου την έκπληξίν του, πως εις μίαν τόσον έπίσημον ήμέραν διά τό Πανεπιστήμιον, κατά την οποίαν ή πολιτεία και ή εκκλησία συνεισφέρουν διά της παρουσίας των εις την λάμπρυνσιν της τελετής, μέγα μέρος των καθηγητών, μολοντί τό Πανεπιστήμιον άργεί κατά την ήμέραν αυτήν, δέν εκρινεν όποχρέωσιν του να παραστή.

Ἐπειδὴ δὲ τοιαύτη ὑποχρέωσις τῶν κ. κ. καθηγητῶν, εἶπεν ὁ κ. πρωθυπουργὸς πρὸς τὸν κ. πρύτανιν ὑπάρχει παρακαλεῖ αὐτὸν νὰ ὑποβάλῃ κατάλογον τῶν ἀπουσιασάντων καθηγητῶν καὶ τὴν δικαιολογίαν τὴν ὁποῖαν ἕκαστος ἐξ αὐτῶν φέρει ὡς λόγον τῆς ἀπουσίας, διότι προτίθεται νὰ μὴ περιορισθῆμόνον εἰς ἀπλὴν παρατήρησιν, ἀλλὰ νὰ προβῇ καὶ εἰς ἐλεγχὸν τῆς ἀδιαφορίας ταύτης.

31. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ Ἀνακοινοῦνται ὅτι ἐνοποιοῦνται τὰ τέλη χαρτοσήμου καὶ μειοῦνται αἱ κλάσεις εἰς 22. Πρωθυπουργικαὶ δηλώσεις χαρακτηρίζουν ὡς σταθερὰν τὴν ἐσωτερικὴν κατάστασιν τῆς Ἑλλάδος, τὴν δὲ θέσιν τῶν διεθνῶν σχέσεών μας ἱκανοποιητικώτατην.

Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ὑφυπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ἐπεσκέφθη τὸ Ἰνστιτούτον Χημείας καὶ Γεωργίας «Νικόλαος Κανελλόπουλος» τῆς ἑλληνικῆς ἐταιρίας Λιπασμάτων. Ὁ κ. Μεταξᾶς περιήλθεν τὰ ἐργαστήρια βιομηχανικῶν ἐρευνῶν, βιομηχανικῶν φυτῶν, ἐδαφολογίας, πεδολογίας, γεωργοοικονομικῆς ἐρεύνης τῆς χώρας, φρσικοχημείας, γεωπονικῆς χημείας, φυτοπαθολογίας καὶ ἐντομολογίας τοῦ Ἰνστιτούτου.

Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς, ὁμιλῶν πρὸς τοὺς διευθυντὰς τῆς Ἐταιρίας εἶπεν: — Θέλω νὰ τονίσω αὐτὴν τὴν στιγμήν ὅτι τὸ Κράτος ἐστήριξε καὶ στηρίζει τὴν γεωργικὴν προσπάθειαν καὶ προεργασίαν καὶ τὴν πείραν τὴν ὁποῖαν συνεσώρευσε μακρὰ ἐργασία εἰς τὸ Ἴδρυμα τοῦτο. Ἐπίσης χαίρω διότι εἰς τὴν ἀρτίαν ὀργάνωσιν τοῦ Ἰνστιτούτου «Νικόλαος Κανελλόπουλος», ἤμποροῦμε ν' ἀποβλέψωμεν εἰς καθοδήγησιν τῆς βιομηχανικῆς μας προσπάθειας.

Ἀκολούθως ὁ κ. Μεταξᾶς ὠμίλησε δι' ὀλίγων πρὸς τοὺς συγκεντρωθέντας καὶ ζητωκραγάζοντας ἐνθουσιωδῶς ἐργάτας.

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΤΟΥ ΛΗΞΑΝΤΟΣ ΜΗΝΟΣ

2 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Τὸ ταξίδιον, τὸ ὁποῖον ἐπιχειρεῖ ὁ κ. Νταλαντιέ εἰς τὴν Κορσικὴν καὶ Τύνιδαν, ἀπαντῶν οὕτω εἰς τὰς διατυπωθείσας γνώστας ἀξιώσεις, προκαλεῖ ἐνδιαφέρον εἰς ὀλόκληρον τὴν Γαλλίαν.

Ὁ Γάλλος πρωθυπουργὸς, τονίζει ὅτι ἡ Τύνις εἶναι ὁ πλέον ἀκλόνητος βράχος τῆς Γαλλικῆς Ἀυτοκρατορίας.

3. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Ἐνθουσιώδης ὑποδοχὴ τοῦ κ. Νταλαντιέ ἐν Τύνιδι. Ὁ Ἀγγλικὸς τύπος ἐξάφρει τὴν πρὸς τὴν Γαλλίαν ἀφοσίωσιν τῶν κατοίκων τῆς Τύνιδος.

Ἡ Ἀμερικὴ Ἰδρύει 30 βάσεις διὰ τὸν στόλον τῆς.

4. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Ὁ κ. Ροϋζβελτ εἰς διάγγελμά του τονίζει ὅτι δεόναι ἠνωμέναι Πολιτεῖαι νὰ ἐντείνουν τοὺς ἐξοπλισμούς των χάριν τῆς ἐλευθερίας καὶ τῶν θεσμῶν των.

6. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Ὁ Ἀγγλος Πρωθυπουργὸς ἐπιδοκιμάζει τὸ διάγγελμα τοῦ κ. Ροϋζβελτ.

Ὁλοήμερος μάχη Οὐγγρικῆ καὶ Τσεχικῆ στρατοῦ εἰς τὴν μεθόριον. Ὁ Τσέχος ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἐξέφρασε τὴν λύπην του πρὸς Οὐγγρον ἐπιτετραμμένον, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀνεκοίνωσεν ὅτι ἀξιωματικὸς ἀπεστάλη ἐπὶ τόπου καὶ ἐπρότεινε τὸν σχηματισμὸν μικτῆς ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς. Ὁ Τσέχος ὑπουργὸς ὑπεσχέθη ὅτι κατὰ τῶν ὑπευθύνων θὰ ἐπιβληθοῦν αἱ νόμιμοι κυρώσεις.

7. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Ἀγγέλλεται ὅτι εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν καὶ Ἰδίαν εἰς τὰς περιφερείας τὰς εὐρισκομένας ἐγγὺς τοῦ Εὐξείνου ἐνέσκηψεν θριμύτατον ψύχος. Ἐν τὸς τεσσάρων ἡμερῶν ἀπέθανον ἐκ τοῦ ψύχους 23 άτομα.

11 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Ἀγγέλλεται ὁ θάνατος τοῦ Μωρίς Ἐμμανουέλ διακεκριμένου μουσικοσυνθέτου καὶ σοφοῦ ἐρευνητοῦ τῶν μουσικῶν ἐπιστημονικῶν ζητημάτων.

Ὁ Μωρίς Ἐμμανουέλ γεννηθεὶς τὸ 1862, ὑπῆρξεν μαθητῆς τοῦ Λέο Ντελίμπ. Γνωστὰ εἶναι αἱ διατριβαὶ του περὶ τῆς «Ἑλληνικῆς Ὀρχηστικῆς» καὶ τῆς «Ἐκπαίδευσως τοῦ Ἑλλήνου χορευτοῦ». Ἐδημοσίευσε βιβλία τὰ ὁποῖα καθιέρωσαν τὴν φήμην του εἰς ὅλον τὸν κόσμον, ὅπως ἡ «Ἱστορία τῆς μουσικῆς γλώσσης», «Ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ ὄρχησις» καὶ πολλὰ ἄλλα.

Ἡ ἑλληνικὴ ἐπίδρασις εἰς τὸ μέγα ἔργον τοῦ Μωρίς Ἐμμανουέλ εἶναι κα-

ταφανῆς εἰς τὸν «Προμηθεὺς Δεσμώτην», τὴν «Σαλαμίνα» καὶ τὸ μέγα λυρικὸν δράμα του «Οἱ Πέρσαι» τοῦ Αἰσχύλου, τὸ ὁποῖον περσετάθη εἰς τὴν Ὀπεραν τῶν Παρισίων τὸ 1929.

Ὁ κ. Τσάμπερλαιν καὶ ὁ Λόρδος Χάλιφαξ ἐφθασαν εἰς Ρώμην. Οἱ Οὐκρανοὶ τῆς Πολωνίας ζητοῦν πλήρη ἰσότητά πρὸς τοὺς Πολωνοὺς. Εἰς τὴν Μπρατισλάβαν Σλοβάκοι πρόσφυγες ἐξ Οὐγγαρίας ἐθραυσαν τὰ γραφεῖα τῆς αὐτόθι ἐκδιδομένης οὐγγρικῆς ἐφημερίδος.

12 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Αἱ ἀγγλοῖταλικά συννομίαι τῆς Ρώμης ἔληξαν χωρὶς νὰ καταλήξουν εἰς ἀποτελέσεια. Ὁ πρόεδρος Ροϋζβελτ ἀπηύθυνε πρὸς τὸ Κογκρέσσον διάγγελμα τοῦ διὰ τοὺς ἐξοπλισμούς, ζητῶν 550 ἑκατομμύρια δολλάρια.

Ἡ Οὐγγαρία προσεχώρησε εἰς τὸ ἀντικομμουνιστικὸν σύμφωνον. — Δριμύτατα ἄρθρα δημοσιεύονται ἐναντίον τῆς Γαλλίας εἰς τὸν ἰταλικὸν τύπον, ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ἄρθρου τῆς «Ὀντρα», εἰς τὸ ὁποῖον ἀνεφέρετο ὅτι εἰς Γάλλος στρατιῶτης δύναται νὰ ἀντιμετωπίσῃ δέκα Ἴταλοὺς.

16 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Ἦρχισε ἡ συνεδρίασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Κ. Τ. Ε. ἀσχοληθέντος ἐξ ὀλοκλήρου μετὰ τὴν ἀνάκλησιν τῶν ξένων ἐθελοντῶν ἐξ Ἰσπανίας. Ἀγγέλλεται συγκέντρωσις οὐγγρικῶν στρατευμάτων εἰς τὰ σύνορα τῆς Ὑποκαρπαθικῆς Οὐκρανίας. — Ἡ Ρωσσία λαμβάνει μέτρα ἐν ὄψει ἐξωτερικῶν κινδύνων.

Ἐν Γαλλίᾳ θάνατος τοῦ ἱστορικοῦ καὶ ἑλληνιστοῦ Ρομπέρ Κοέν. Ὁ θανὼν ἦτο καθηγητῆς εἰς τὸ Λύκειον Ἐρρίκου Δ' καὶ ἑκτακτος καθηγητῆς τῆς ἱστορίας καὶ γεωγραφίας εἰς τὸ πανεπιστήμιον, διὰ τῶν ἐρευνῶν του δὲ ἐπεβλήθη ὡς καλῦτερος ἐκ τῶν συγχρόνων ἱστορικῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, εἰς τὴν ὁποῖαν καὶ ἀφιέρωσε διάφορα ἔργα, σημειώσαντα μεγάλην ἐπιτυχίαν. Ἐκ τῶν ἔργων του τούτων ὀνομαστότερα εἶνε ἡ πέρυσι ἐκδοθεῖσα, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀθηναῖα» μονογραφία καὶ ἡ «Νέα ἑλληνικὴ ἱστορία». Εἶχεν ἰδρύσει πρὸ τινῶν ἐτῶν μετὰ τοῦ διασῆμου Γάλλου ἑλληνιστοῦ καθηγητοῦ Κλότζ τὴν βιβλιοθήκην τῆς Γενικῆς Ἱστορίας, εἰς τὴν ὁποῖαν καὶ ἔγραψε τὰ σχετικὰ μετὰ τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα τμήματα, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Κλότζ. Κατὰ τὸν Μέγαν πόλεμον εἶχεν διακριθῆ διὰ τὴν αὐτοθυσίαν του εἰς πολλὰς μάχας τοῦ δυτικοῦ μετώπου, δὲν παρέλειπε δὲ νὰ ἐνδιαφέρεται καὶ διὰ τὴν πολιτικὴν, ἐκθέσας μάλιστα καὶ ὑποψηφιότητα κατὰ τὸς βουλευτικὰς ἐκλογὰς τοῦ 1932. Ἐπρόκειτο νὰ διορισθῆ καθηγητῆς τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὸ Κολλέζ ντὲ Φράνς, προτάσει τοῦ Πῶλ Βαλερύ, ἀλλ' ὁ εἰς ἡλικίαν 30 μόλις ἐτῶν καταλαβὼν αὐτὸν θάνατος διέκοψε τὴν σταδιοδρομίαν του.

18 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Ὁ κ. Τσάμπερλαιν ἀπαντῶν εἰς ἐπιστολὴν τοῦ κ. Ἀττλη, ἀπέκρουσε πρῶτασιν του περὶ ἀρσεως τῆς ἀπαγορεύσεως ἐξαγωγῆς ὀπλῶν εἰς τὴν κυβερνητικὴν Ἰσπανίαν.

19 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. 318 Γάλλοι βουλευταὶ ὑπέγραψαν ἑκκλησίαν ὑπὲρ τῆς κυβερνητικῆς Ἰσπανίας. Εἰς τὰς Ἡν. Πολιτείας ἐπισπεύδονται αἱ διαδικασίαι τοῦ ἐξοπλισμοῦ τῆς χώρας, ἐνῶ ἡ κοινοβουλευτικὴ ἐπιτροπὴ τῶν Ἐξωτερικῶν ἀνέλαβε τὴν τροποίησιν τοῦ νόμου περὶ οὐδετερότητος. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν συνεχίζονται αἱ ἐκρήξεις βομβῶν, παρ' ὀλίγον δὲ νὰ φονευθῆ καὶ ὁ υἱὸς τοῦ κ. Τσάμπερλαιν. Τὰ γυμνάσια τοῦ γαλλικοῦ στόλου ἤρχισαν.

23. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Ζωηροτάτας ἀνησυχίας προκαλεῖ εἰς Παρισίους, Λονδίνον καὶ Οὐασινγκτόνα, ἡ προέλασις τοῦ στρατηγοῦ Φράγκο. Οἱ Γάλλοι φρονοῦν ὅτι πρέπει νὰ λάβῃ ἡ Γαλλία ἐγγυήσεις ὅτι τὰ ἰταλικά στρατεύματα θὰ ἀποσυρθοῦν ἐξ Ἰσπανίας. Ὁ κ. Ἦντεν ἐξεφώνησε λόγον τονίζων τοὺς κινδύνους ἐκ τῆς νίκης Φράγκο. Ὁ κ. Μουσορλίνι εἰς λόγον του πρὸς τοὺς ἀγρότας ὠμίλησε περὶ τῶν «φυσικῶν ἀξιώσεων» τῆς Ἰταλίας.

24. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Οἱ ἐθνικισταὶ ἐφθασαν πρὸς τῆς Βαρκελώνης καταλαβάντες καὶ τὸ ἀεροδρόμιον τῆς πόλεως.

Ἐν Ρώμῃ κατεσχέθησαν 30.000 ἀντίτυπα τοῦ κυκλοφορήσαντος νέου ἰταλικοῦ ἐγκυκλοπαιδικοῦ λεξικοῦ, ἐκδόσεως Μπιέτι.

Ὡς αἰτία τῆς κατασχέσεως φέρεται ἡ ἐπίθεσις τῆς ἐφημερίδος «Πόπολο ντ' Ἰτάλια», κατὰ τοῦ ἐκδότου ὁ ὁποῖος εἰς τὴν λέξιν: Ἀντισημίτης, εἶχε τὴν ἀκόλουθον ἐρμηνείαν: «ἄτομον ὀλίγον πολιτισμένον, τὸ ὁποῖον μάχεται τοὺς Ἰουδαίους».

25. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Τὰ ἐθνικὰ στρατεύματα κινῶνται μετὰ σκοπὸν τὴν κύκλωσιν τῆς Βαρκελώνης. Εἰς ἡμιπέσημον ἰταλικὴν ἐφημερίδα ἐπαναλαμβάνεται ἡ προειδοποίησις ὅτι ἂν ἡ Γαλλία βοηθήσῃ τοὺς κυβερνητικοὺς, ἡ Ἰταλία θ' ἀναλάβῃ ἐλευθερίαν ἐνεργείας. Ἐπισημῶς ἀνακοινώθη, ὅτι ἡ Ἰταλία ἐκάλεσεν ὑπὸ τὰ ὄπλα 60 χιλιάδας ἐφέδρους δι' ἐκπαιδευτικούς σκοπούς. Ἡ εἰδησις προεκάλε-

σεν άνησυχίας εις Παρισίους και Λονδίνον. Σεισμοί εις την Χιλήν. Τά θύματα υπερβαίνουν τας 30.000.

27. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Τά εθνικιστικά στρατεύματα εισήλθον εις την Βαρκελώνην καταλαμβάνον την πόλιν, έκενωθείσαν υπό των κυβερνητικών, ολίγες άπεσώρθησαν εις την βόρειον Καταλανίαν. Η είδησις προεκάλεσεν άνησυχίας εις Λονδίνον και Παρισίους και ένθουσιασμόν εις Ρώμην και Βερολίνον. Τό Λονδίνον και οί Παρίσιοι έξεετάζουν ήδη την κατάστασιν υπό τό φώς του νέου τούτου γεγονότος.

Εις την Ρώμην διαδήλωσις προς την όποιαν ώμίλησεν ό κ. Μουσσολίνι έξάρας την σημασίαν της πτώσεως της Βαρκελώνης.

27. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Ο τέως Κάιζερ διαμένων πάντοτε εις την Επαυλίαν Ντόορν έν Όλλανδία ουπληρώνει την 80ήν επέτειον της γεννήσεώς του.

28. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Εις την Βαλένθιαν έβυθίσθη υπό άεροπλάνων έν άγγλικόν άτμόπλοιον και έβλάβη έν έλληνικόν. Η άντιγαλλική έκστρατεία επανελήθη εις την Ιταλίαν, έκδηλώθεισα διά του τύπου και διά διαδηλώσεων. Οί Γάλλοι άνησυχούν συνεπεία των διαδηλώσεων τούτων και γενικώτερον διά την κατάστασιν.

29. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Εις Παρισίους συνεκροτήθησαν διαδηλώσεις υπέρ της παροχής δπλων εις την Ισπανίαν. Ο κ. Τοάμπερλαιν έξεφώνησε λόγον επί της έξωτερικής πολιτικής τονισας: α) την ώφελιμότητα της συμφωνίας του Μονάχου. β) τό εδχάριστον του ταξιδίου εις Ρώμην γ) την ανάγκην ένισχύσεως των άμυντικών μέσων της Άγγλίας έν όψει της τειταμένης διεθνοδς καταστάσεως δ) την έπιδοκιμασίαν του ως προς τον τρόπον, τον όποιον υπέδειξεν ό πρόεδρος Ρούζβελτ εις τό διάγγελμά του, διά την άντιμετώπισιν τυχόν προκλήσεων.

Μακρά τηλεγραφήματα περιγράφουν την τραγωδίαν των Ισπανών προσφύγων εις τά σύνορα των Πυρηναίων.

30. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Ο Χίτλερ έξεφώνησε λόγον. Ο Φύρερ ειπε, ότι ή Γερμανία θά εύρεθί παρά τό πλευρόν της Ιταλίας εάν αύτη έμπλακί εις πόλεμον και έξθεσε ζήτημα άποικιών, Επίσης άνεσκόπησε τό έξαιρετέο έργον του έθνικοσοσιαλισμού.

31. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Ο Άγγλος πρωθυπουργός εις δηλώσεις του υπερημόνθη της πολιτικής της μη επεμβάσεως έν Ισπανία, έξήρε την στερεότητα των άγγλογαλικών σχέσεων και παρέσχε διαβεβαιώσεις περι των προόδων των άγγλικών έξοπλισμών.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΤΡΙΜΗΣ

Έν ηλικία εισέτι άκμαία άπεβίωσεν εις τό Βραχάτι της Κορινθίας ό εκεί κτηματίας και χρησιός πολίτης Άναστάσιος Τρίμης, πατήρ του κ. Γεωργίου Τρίμη Τμηματάρχου του Υφυπουργείου Έργασίας και καθηγητού της Σχολής Βιομηχανικών Σπουδών. Ο θάνατος του Άναστασίου Τρίμη βαθύτατα συνεκίνησεν την κοινωλίαν της Κορινθίας ένθα ό μεταστάς άπελάμβανεν άκρας έκτιμήσεως, θεωρούμενος τύπος άρίστου οικογενειάρχου, όστις ειχεν τό εύτύχημα πρό του θανάτου του νά δή τους υιούς του διαπρέποντας εις τό εμπόριον και τας επιστήμας. Οί «Νέοι Δρόμοι» ειλικρινώς συλλυποούνται τους οικελους του Μεταστάντος.

ΕΠΑΝΟΡΘΩΣΕΙΣ

Ο άκαδημαϊκός κ. Δ. Γρ. Καμπούρογλου μάς έτηλεφώνησεν ότι δέον νά επανωρθωθί τυπογραφικόν λάθος εις τό τεύχος 12 του ήμετέρου περιοδικού, ένθα έδημοσιεύθη ή μετ' αύτου συνομιλία. Εις την σελίδα 12 τά άφορόντα Εύδοκίαν την Άθηναίαν είναι χρονολογίας 402—460 διάστηματος καθό έξησεν και 421 όπερ άφορά τό έτος καθ' ό έγινε αύτοκράτειρα.

Επίσης ό κ. Καμπούρογλου διετύπωσεν παρατηρήσεις εις την περι οικογενείας Μαυρογένη μελέτην του κ. Νικ. Γ. Σταθακη. Ο κ. Καμπούρογλου δέν παραδέχεται ότι σχετίζεται τό επίθετον «Μαυρογένης» με τό «Μοροζίνης». Τό Μοροζίνης ή μάλλον Μωροζίνης προέρχεται από την βενετσιάνικην διάλεκτον. Τό πραγματικόν επώνυμον των Μοροζίνι είναι Μαυροσενο δηλαδή «Μαυροκηγός» επώνυμον άσχετον πρός τους Μαυρογένηδες.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΤΟΥ ΛΗΞΑΝΤΟΣ ΕΤΟΥΣ

Συντάσσεται υπό την εποπτείαν του κ. ΑΛΕΞ. Θ. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ, τέως Διευθυντού του Έθνικου Αρχαιολογικού Μουσείου.

22. ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ. Ο Άθηναϊκός τύπος άπασχολείται με την Νικόπολιν.

Η Νικόπολις της Ηπειρου ιδρύθη υπό του αυτοκράτορος Αύγουστου εις άνάμνησιν της έν Αιγίω ναυμαχίας (31 π.Χ.), κατά την όποιαν ούτος κατεναυμάχησε τους ήνωμένους στόλους του Αντωνίου και της Κλεοπάτρας και έγινε κύριος του τότε γνωστού κόσμου. Η Νικόπολις, ένεκεν των προνομίων που της παρεχώρησεν ό ιδρυτής της, έφθασε ταχέως εις μεγίστην άκμήν. Διεκοσμήθη διά θαυμασίων οικοδομημάτων, θεάτρων, στοών, σταδίων κλπ., έν δε έν των σπουδαιοτάτων έργων της ήτο ή κατασκευή ύδραγωγείου μήκους 70 περίπου χιλιομέτρων. Η πόλις, εύνηθείσα και υπό των Βυζαντινών αυτοκρατόρων, κατεστράφη κατά τον 10ον αιώνα υπό των Βουλγάρων, οί κάτοικοί της, δε κατέφυγον εις Πρέβεζαν. Η Νικόπολις, ένεκα της στρατηγικής της θέσεως, έγινε πολλάκις κατά τους νεωτέρους χρόνους πεδίον μαχών. Παρά τά έρείπια της πόλεως διεξήχθησαν άγώνες κατά τους Έλληνοτουρκικούς πολέμους του 1897 και 1912. Μετά την άπελευθέρωσιν της Ηπειρου ήχρισαν άνασκαφά λίαν πλούσια εις εύρήματα, τας όποιας διηύθυνεν ό κ. Άλέξανδρος Φιλαδελφεύς από του 1913 μέχρι του 1928. Η έργασία αύτη ήτο ή πρώτη άνασκαφή ή γεννημένη έν ταις άπελευθερωθείσαις διά των πολέμων χώραις. Άνεσκάφησαν πολλοί αρχαιότατοι χριστιανικοί ναοί, έν οίς και ή περιφανειότητα Βασιλική Δουμετίου, ής τό ψηφιδωτόν δάπεδον τυγχάνει έν των περιφανεστάτων μνημείων των πρώτων χριστιανικών χρόνων. Άνεκαλύφθησαν επίσης και τά θεμέλια του ναού Ποσειδώνος και Άρεως, άνωρύχθησαν δε και πολυπληθέστατοι τάφοι ρωμαϊκών χρόνων.

Τό ψηφιδωτόν του Δουμετίου άπεικονίζει όλόκληρον τό σύμπαν, με τά δένδρα, τά ζώα, τά άνθη, τά πτηνά, τους ίχθύς, τους άλιείς κλπ. Ο άπέραντος έρειπίων της πόλεως παρουσιάζει μοναδικόν θέαμα έλληνορωμαϊκής πόλεως, επί της όποιας δέν έκτίσθη καμμία νεωτέρα πόλις ή χωρίον.

23. ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ. Ο έορτασμός της εκατονταετηρίδας της Αρχαιολογικής Έταιρείας άρχεται διά πανηγυρικής συνεδρίας έντός του Παρθενώνος ένθα στεφανηφόροι νεάνιδες άπασυρόμεναι από τά μεταξύν των κινήων διαστήματα όποι ειχον τοποθετηθί συνεπύχθησαν, και διά της κύλης του όπισθοδρομού και των δύο πλαγίων του βάθους του κυρίως ναού έβάδισαν, υπό τον ρυθμόν έλαφροδ τυμπανισμού, προς τά εμπρός, παραταχθείσαι εις ήμικύκλιον έναντι των επισήμων.

Την έναρξιν του έορτασμού έκήρυξεν ή Α. Μ. ό Βασιλεύς, τυγχάνων τακτικός πρόεδρος της Αρχαιολογικής Έταιρείας.

Επικολούθησεν ό λόγος του κ. Πρωθυπουργού και πολλοί άλλαι όμιλίες.

Εκ μέρους των ξένων άντιπροσώπων ώμίλησε ό Διευθυντής της Ιταλικής Αρχαιολογικής Σχολής κ. Ντε λά Σέττα, ως αρχαιότερος είπών μεταξύν άλλων και τά εξής :

«Η Ακρόπολις είναι τό άνθος της Τέχνης με την αρχιτεκτονικήν του Παρθενώνος και του Έρεχθείου, με την γλυπτικήν των ζωφόρων. Η έλληνική Τέχνη άποτελεί την νεότητα της άνθρωπίνης ζωής, άθικτος από τον χρόνον, θαυμασική την αρχαίαν εποχήν όσον και σήμερα. Δύναται τις νά διαπράξη αισθητικήν προδοσίαν υπέρ άλλων τεχνών αλλά πάντοτε θά επανέλθη εις τας γραμμάς της έλληνικής Τέχνης, εις την φωτοσκίασιν του έλληνικού τοπίου, εις τό μείδιμα των αρχαίων και νέων Αεθίδων. Η Ακρόπολις ένσαρκώνει την Τέχνην, όπως ή Έπίδευρος έπιστήμην και ή Έλευσίς την θεοσκευτικήν έλπίδα».

24. ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ. Πανηγυρική συνεδρία έν τη αίθούση της Ακαδημίας Αθηνών.

Ο Πρόεδρος της Ακαδημίας άπευθυνόμενος προς τον τον Βασιλέα, ως Πρόεδρον της Αρχαιολογικής Έταιρείας, έξήρε την συμβολήν της Ελλάδος εις την αρχαιολογικήν έπιστήμην και ιδίως της έορταζούσης Έταιρείας.

«Η αρχαιολογική έπιστήμη, ειπεν, έδημιουργήθη έν Ελλάδα υπό της Αρχαιολογικής Έταιρείας και είναι όμηλιξ αύτης. Τό εκατονταετές έργον της Αρχαιολογικής Έταιρείας, ταμειυθέν εις τον όγκον των δημοσιευμάτων αύτης, τυγχάνει οικουμενικής άναγνωρίσεως και καθιστά υπερέφανον την Ελλάδα. Ταύτης της ύπερηφανείας κοινωνός ή Ακαδημία Αθηνών έκρινε την Αρχαιολογικήν Έταιρείαν αξίαν της ύψίστης τιμής και άπένειμεν εις αύτην τό χρυσούν μετάλλιον. Είμαι δ' εύτυχής διάτι εις έμέ, όστις κατά

τὸ ἡμῖσι τοῦ δραστηρίου βίου τῆς ὑπῆρξα ἐργάτης πιστὸς καὶ σύμβουλος ἀφωσιωμένος καὶ ἤδη εἶμαι γνώστης ἀκριβῆς τῶν ἀγώνων καὶ τῆς ὑψηλῆς ἐπιστημονικῆς καὶ ἐθνικῆς φιλοδοξίας αὐτῆς, ἔλαχε τὸ εὐχάριστον καθήκον νὰ ἐπιδώσω τὸ μετάλλιον ἐκεῖνο τῆς ἀριστείας καὶ νὰ παρακαλέσω σήμερον ὑμᾶς, Βασιλεῦ, νὰ εὐδοκήσητε νὰ δεχθῆτε αὐτὸ ὡς τακτικὸς αὐτῆς Πρόεδρος».

Ἀκολούθως ὠμίλησαν κατὰ σειράν ἀλφαβητικῆν τῶν χωρῶν τῶν οἱ ξένοι ἀντιπρόσωποι, οἱ ὁποῖοι ἐξῆραν τὸ ἔργον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας, καὶ ἐξέφρασαν τὰς εὐχὰς τῶν ἐπιστημονικῶν ἰδρυμάτων καὶ τῶν χωρῶν τὰς ὁποίας ἀντιπροσώπευον, ὑπὲρ τῆς συνεπίσεως τοῦ ἔργου καὶ τῆς Ἐταιρείας μετὰ τῆς αὐτῆς, ὡς κατὰ τὸ παρελθόν, ἀποδοτικότητος.

Ἐν ἀρχῇ ὠμίλησεν ὁ Γερμανὸς καθηγητῆς κ. Νταϊρφελτ, ὅστις ἐνεχείρισεν εἰς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα. τὸ ἀπονεμηθὲν ὑπὸ τῆς γερμανικῆς κυβερνήσεως μετάλλιον Βένκελμαν, τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιστήμης. Ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα ὠμίλησαν ἀκολούθως, χαιρετίζαντες τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἐταιρείαν ὁ ἐνταῦθα διευθυντῆς τῆς Γερμανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς κ. Βρέτε καὶ οἱ Γερμανοὶ καθηγηταὶ κ.κ. Μόλπε καὶ Χέρπιχ. Ἐἶτα ὠμίλησεν ὁ Ἰμπραῆμ Νοσιέ, καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Καίρου, ὅστις διεβίβασε τὸν χαιρετισμὸν τῆς χώρας τοῦ πρὸς τὴν Ἑλλάδα. Ὁ πρεσβευτῆς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν κ. Μὰν Βῆ ἐξῆρε τὴν δρᾶσιν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας. Κατόπιν διεβίβασε τὸν χαιρετισμὸν τοῦ γαλλικοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὁ καθηγητῆς κ. Πικάρ, ὅστις εἶπεν, ὅτι ἡ ἀρχαία Ἑλλὰς ἔθεσε νέον κανόνα τῆς εὐχῆς καὶ ὠραιότητος διὰ τὴν ἀνθρωπότητα. Μὲ ἐνθουσιώδεις φράσεις ἐξῆρε τὸ ἔργον τῆς Ἐταιρείας ὁ καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων κ. Ρουσσέλ, ὁ διευθυντῆς τῆς ἐν Ἀθήναις Γαλλικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς κ. Ντεμανζέλ, ὁ Γάλλος καθηγητῆς κ. Λεοπόλδος Ντόρ, καθὼς καὶ ὁ καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Σοφίας κ. Βέλκωφ. Ἐν συνεχείᾳ διετύπωσε τὰς εὐχὰς τῶν μεγαλυτέρων ἀγγλικῶν πανεπιστημίων καὶ ἐπιστημονικῶν καθιδρυμάτων τῆς Μ. Βρετανίας ὁ ἐνταῦθα διευθυντῆς τῆς Ἀγγλικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς κ. Γιάγκ, ὅστις ἐξῆρε τὴν συνεργασίαν τῆς Σχολῆς μετὰ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας. Ἀκολούθως ἐχαιρέτισεν τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἐταιρείαν ὁ πρῶτανις τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Φωτεινός, ὁ καθηγητῆς κ. Ρωμαίος ἐκ μέρους τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ὁ προπρῶτανις τοῦ Πολυτεχνείου Ἀθηνῶν κ. Σίνοσ, ὁ διευθυντῆς τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν κ. Ἐμμανουήλ, ὁ καθηγητῆς κ. Σωτηρίου ἐκ μέρους τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρίας καὶ τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου, ὁ κ. Πατροκόκκινος ἐκ μέρους τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος Λονδίνου, ὁ κ. Καραβίας ἐκ μέρους τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου «Παρνησός», ὁ κ. Γ. Παπαφράγκου ἐκ μέρους τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἐταιρείας τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁ καθηγητῆς κ. Ὁρλάνδος, ἐκ μέρους τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας. Κατόπιν ὠμίλησεν ὁ καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Βουκουρεστίου κ. Σκαρλάτος Λαμπρινός, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Πανεπιστημίων τῆς Κρακοβίας καὶ τῆς Βαρσοβίας, ὁ κ. Κουκουλὸς ἐκ μέρους τῆς Ἐταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν, ὁ καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ρώμης κ. Μπάτσε καὶ ὁ κ. Σοφ. Θεόδωτος, ὅστις ἀνέγνωσε τὴν συγχαρητήριον ἐπιστολὴν τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Τόκιο.

Ἐν συνεχείᾳ ὠμίλησε καταλλήλως ὁ ἐν Ἀθήναις πρεσβευτῆς τῆς Πολωνίας κ. Γκύντερ, καθὼς καὶ ὁ διευθυντῆς τῶν τουρκικῶν Μουσείων κ. Χαμπιτ Κοσάι διαβίβασας τὸν χαιρετισμὸν τῶν πανεπιστημίων τῆς Ἀγκύρας καὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν ἐπιστημονικῶν καθιδρυμάτων τῆς Τουρκίας. Τέλος ὠμίλησεν ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ζυρίχης.

24 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ. Ἡ «Πρωία» γράφει σκέψεις ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἑκατονταετηρίδος τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας :

«Ὁ σημερινὸς μέσος ὄρος τῆς γενικῆς μορφώσεως τῶν λαϊκῶν μαζῶν δὲν εἶναι τοιοῦτος, ὥστε νὰ τὸς καθιστᾷ ἱκανὰς νὰ συλλάβουν τὸ πνεῦμα τῶν μεγάλων πολιτισμῶν τῆς ἀρχαιότητος, κατὰ τρόπον δυνάμενον νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ταχύτεραν προοδευτικὴν ἐξέλιξίν των. Καὶ ἀρκεῖ νὰ παρακολουθῆσθαι κανεὶς τὰ παραβάνια τῶν ξένων περιηγητῶν, οἱ ὁποῖοι, ἐν τούτοις, ἀνήκουν εἰς τὰς μορφωμένας τάξεις τῶν κοινωνικῶν τῶν διαφόρων πολιτισμένων χωρῶν, διὰ νὰ πεισθῆ ὅτι καὶ διὰ τὰ πλήθη αὐτὰ ἡ ἐπίσκεψις τῶν ἀρχαιοτήτων ἀποτελεῖ μίαν ἐνδιαφέρουσαν «ἀτραξιὸν» τοῦ ταξιδίου των, χωρὶς καμμίαν πνευματικὴν συνέπειαν. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἔχουν. Τὸ ζήτημα, ἐν τούτοις θὰ ἔπρεπε νὰ τεθῆ διαφορετικὰ : ἀσχετῶς πρὸς τὸ τί συμβαίνει ἄλλοῦ, δὲν θὰ ἦτο, ἀρα γε, δυνατόν εἰς ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας, ποῦ περιστοιχιζόμεθα ἀπὸ παντοῖα δειγμάτων ἐνδὸς μεγάλου πολιτισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἔχει ἐπηρεάσει εἰς μέγαν βαθμὸν τὸν σύγχρονον πολιτισμὸν, νὰ ἀποκομίζωμεν ἀπὸ τὴν γειτνίασιν αὐτὴν συγκεκριμένα πνευματικὰ ὠφελήματα;

Ἡ ἀπάντησις εἰς αὐτὸ τὸ ἐρώτημα θὰ ἦτο ἐνδιαφέρουσα. Θὰ ἔπρεπε νὰ δοθῆ

κατόπιν σκέψεως καὶ ἐκτιμήσεως τῶν δυνατοτήτων ποῦ παρουσιάζονται. Δὲν εἴπω, βέβαια, κατὰ τὸ παρελθὸν μερικαὶ σχετικαὶ προσπάθειαι εἴχαι προσοχῆς. Ὁ Περικλῆς Γιαννόπουλος ἐπίστευεν ὅτι ἐνεπνέετο ἀπὸ βαθταῖαν κατανόησιν τοῦ ἀρχαίου πνεύματος. ὅταν ἐπεχείρησεν τὴν δημιουργίαν ἐνδὸς νέου ἑλληνικοῦ πνεύματος. Ἀλλ' ἡ συνεχὴς διαβίωσις τοῦ ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως δὲν ἴσχυσε διὰ νὰ τοῦ προσδώσῃ τὸ κατ' ἐξοχὴν χαρακτηριστικὸν τοῦ ἀρχαίου πνεύματος—τὴν γαλήνιον καὶ διαυγῆ συμμετρίαν τῆς σκέψεως καὶ τῆς ἐκφράσεως καὶ ὁ τόνος τοῦ κηρύγματός του ὑπῆρξεν ἑξάλλος καὶ ἀνίσος—θὰ ἤμποροῦσε κανεὶς νὰ εἰπῆ ρωμαντικῶς.

Δὲν εἶνε ὁμοῦς τὰ τοιαῦτα κηρύγματα ποῦ χρειάζονται διὰ νὰ καταστῆ ἱκανὸς ὁ λαὸς νὰ κατανοήσῃ τὴν οὐσίαν τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοῦ πνεύματος ποῦ τὸν παρήγαγε. Θ' ἀπαιτεῖτο πρὸς τοῦτο νὰ ὑψωθῆ ἡ στάθμη τῆς μορφώσεως τοῦ λαοῦ οὕτως ὥστε νὰ εἶνε εἰς θέσιν ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερο νὰ σκέπτονται οἱ ἴδιοι ἐπὶ τῶν δεδομένων, τὰ ὁποῖα θὰ παρεῖχε μίαν καλὴν καὶ εὐληπτοῦς μετάφρασιν τῶν ἀρχαίων ἔργων, μίαν ἐκλαϊκεύσιν τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἀρχαιολογικῶν ἀνασκαφῶν καὶ ἡ γενίκευσις τῆς ἐπισκέψεως τῶν μουσείων καὶ τῶν ἀρχαιολογικῶν τόπων ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ, διὰ παντὸς τρόπου διευκολυνόμενον πρὸς τοῦτο.

Μία τοιαύτη προσπάθεια θὰ ἠδύνατο ὄχι μόνον νὰ πολλαπλασιάσῃ σημαντικώτατα τοὺς ἱκανοὺς νὰ ἐκτιμήσουν τὴν ἀξίαν τῶν ἀρχαιολογικῶν ἐρευνῶν, ἀλλὰ καὶ νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ὑψώσιν τῆς στάθμης τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ μας».

Ἀνταποκρίσεις ἐκ Κορινθίου ὁμιλοῦν περὶ τῆς ἀρχαίας Πελλήνης ἐνθα εἶναι κτισμένον τὸ μικρὸν χωρίον Ζούγγρα τοῦ Ξυλοκάστρου. Τὰ χωράφια τοῦ χωρίου εἶναι σπαρμένα μὲ ἀρχαιότητες, σπαρμένα κιονόκαρανα, θραύσματα ἀρχαίων ἀγγείων, ἀντίκες καὶ νομίσματα.

Εἶναι γνωστὸν ἀπὸ ἀνασκαφῆς ἄλλοτε λαβούσας γῶραν εἰς αὐτὸ τὸ μέρος ὅτι ἐκεῖ μόλις πενήντα μέτρα ἔξω ἀπὸ τὸ χωρίον εὐρίσκειτο ἀρχαίως ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς, ὅπου κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἀρχαιολόγων εἶχε τοποθετηθῆ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἀκμῆς τῆς Πελλήνης τὸ πρῶτον χρυσελεφάντινον ἀγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς ὅπερ κατασκεύασεν ὁ Φειδίας πρὶν κατασκευάσῃ τὴν χρυσελεφάντινον Ἀθηνᾶν τῆς Ἀκροπόλεως. Εἰς ἄλλο σημεῖα τῆς περιοχῆς μέσα εἰς τὰ χωράφια ὑπάρχουν μωσαϊκὰ ἀρχαία ἑλληνικὰ τὰ ὁποῖα σφίζονται εἰς ἀρκετὰ καλὴν κατάστασιν καὶ τὰ ὁποῖα σκεπάζονται ἀπὸ τὰ σπαρτὰ τὸ κολοκαῖρι.

Πρὸ διετίας, ὅταν ἐνήργησε ἐκεῖ τὰς ἀνασκαφὰς ὁ κ. Ὁρλάνδος, εὐρήκε ἀρκετὰ κιονόκαρανα, ἐπιγραφὰς καὶ ἄλλα θραύσματα ἀρχαιοτήτων, τὰ ὁποῖα καὶ συνεκάντησε εἰς τὸ σπίτι τῆς οἰκογενείας Δέμη ὅπου καὶ τὴν εὐρίσκονται.

Ὅτι ὁμοῦς προξενεῖ ἐντύπωσιν εἶναι ὅσα διηγούνται οἱ χωρικοὶ τῆς Ζούγγρας διὰ τὰ κατὰ καιροὺς εὐρήματα. Διηγούνται τὴν ἱστορίαν τοῦ θησαυροῦ τοῦ Γέρω· Τσουραῖτη ποῦ ἐγίνε πρὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ συγκεκριμένως τὸ ἔτος 1859 ἢ 1860.

Ὁλόκληρος ἡ περιοχὴ τῆς Ζούγγρας τότε, ὅπως καὶ ἡ μέχρι τῆς παραλίας τοῦ Ξυλοκάστρου ἐκτεταμένη περιοχὴ ἀνήκεν ὡς γαιοκτησία εἰς τὴν ἀρχοντικὴν οἰκογένειαν τῶν Ναταράδων, οἱ χωρικοὶ δὲ ἐκαλλιέργουν τὴν γῆν ὡς κολλῆγαι. Ἐνός ἀπὸ αὐτοὺς ἦτο καὶ ὁ γέρω· Τσουραῖτης, ὁ ὁποῖος καλλιερῶντας τὸ χωράφι εὐρήκε ὅπως λέγει ἡ παράδοσις, ἕνα χολκαματένιο ἀγγεῖον γεμάτο μὲ χρυσὰ ἀρχαία ἢ βυζαντινὰ νομίσματα.

Λέγουσιν δὲ οἱ γεροντότεροι τοῦ χωριοῦ, ὅτι ὁ ἀπλοῦκὸς ἐκεῖνος κολλίγος παρέδωκεν τὸν ἀνεκτίμητον αὐτὸν θησαυρὸν εἰς τὸν γαιοκτῆμονα, ἀρκεσθεὶς νὰ λάβῃ ὡς ἀντάλλαγμα ἕνα μικρὸ χωράφι ἐκτάσεως ὀλίγων στρεμμάτων καὶ μίαν φορὰδα. Τὸ περιεργότερον δὲ εἶναι ὅτι ἐξήτησεν ἐπὶ πλέον ἀπὸ τὸν τσιφλικοῦχον τὸ δικαίωμα νὰ διορίσῃ αὐτὸς καὶ νὰ παύῃ τοὺς ἀγροφύλακας τῆς περιοχῆς ἐπὶ μίαν τριετίαν καὶ φυσικῶς τοῦ ἐδόθη τὸ δικαίωμα, ἀφοῦ ἄλλωστε δὲν ἦτο ἰσόβιον.

Διηγούνται ἐπίσης οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ, ὅτι καὶ ἄλλος συγχωριανὸς των πρὸ ἀρκετῶν δεκαετιῶν ἐνῶ ὤργωνε τὸ χωράφι του μὲ τὸ ἀλέτρι, ἐνοιώσε νὰ πιάνεται ἡ κορυφὴ τοῦ ἀλετρίου εἰς σκέπασμα μεταλλίνου ἀγείου μέσα εἰς τὸ ὁποῖον εὐρίσκοντο περὶ τίς 30 ὀκάδες ἀσημένιων νομισμάτων. Ἄλλοι πάλιν λέγουσιν ὅτι ἕνας χωρικός ἐνῶ ὤργωνε εἰς νεωτέραν ἐποχῆν, εὐρήκε ἕναν σκουριασμένον κρίκον μεταλλίνου ἀγείου πιεσμένον εἰς τὴν ἀκρὴν τοῦ ἀλετρίου. Ἀμέσως κατάλαβε ὅτι ὤργωνοντας εἶχε περάσει τὸ ἀλέτρι του ἐπάνω ἀπὸ κρύπτην θησαυροῦ χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσῃ. Ἐβίβασε τότε τὸ χωράφι, ἀλλὰ δὲν εὐρε τὸ ἀγγεῖον ἀπὸ τὸ ὁποῖον εἶχε ἀποσπασθῆ κατὰ τὸ ὄργωμα ὁ κρίκος. Ἐταὶ δὲν κατόρθωσε νὰ βρῆ τίποτε ἐκεῖνη τὴν φορὰ. Αὐτὸ ὁμοῦς δὲν σημαίνει ὅτι δὲν ὑπάρχουν ἀκόμη εἰς τὸ χωρὶ τῆς Ζούγγρας θησαυροὶ ποῦ ἔχουν τοῦλάχιστον ἀρχαιολογικὴν ἀξίαν. Διότι τὸ ὑπέδαφος κατὰ τοὺς χωρικοὺς, ἔχει ἀκόμη πολλὰ μυστικὰ ὅπως ἀποδεικνύουν μερικὰ χαρακτηριστικὰ γεγονότα.

Ἐταὶ λέγεται ὅτι εἰς τὴν περιοχὴν ἐνδὸς σπιτιοῦ τῆς Ζούγγρας πρὸ ὀλίγων μόλις

έτων έγινετο ανασκαφή δια τὴν ἀνόρυξιν φρέατος. Οἱ ἐργάται ποὺ ἦσαν ἀπασχολημένοι εἰς τὸ σκάψιμο, ὅταν ἐφθασαν εἰς τὸ βάθος 15—20 περίπου μέτρων, εὗρηκαν μίαν πόρταν ἢ ὅποια κατὰ πάσαν πιθανότητα ἀδηγοῦσε εἰς ὑπόγειον στοάν.

Ἐφοβήθησαν νὰ ἐρευνήσουν εἰς τὴν ὑπόγειον στοάν ποὺ ἠνοίγετο, καὶ συνέχισαν τὸ σκάψιμο καὶ ἐτελείωσαν τὸ πηγᾶδι, τὸ ὅποιον καὶ χρησιμοποιεῖται ἔκτοτε. Ἡ πεκοίθησις ὁμῶς τῶν χωρικῶν εἶναι ὅτι εἰς τὸ πηγᾶδι αὐτὸ ὀπωσθήκοιτε κρύπτονται ἀρχαιοτήτες.

25. ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ. Τηλεγραφοῦν ἐκ Τρικινάλων, ὅτι ἐργάται ἀσχολούμενοι εἰς τὴν ἐκσκαφὴν τῶν θεμελίων τοῦ ἀνεγειρομένου νοσοκομείου, ἀνεύρουν εἰς βάθος 2 μέτρων 40 ἀργυρᾶ νομίσματα. Τὰ ἀνευρεθέντα νομίσματα φέρουν ἐπὶ τῆς μίᾳς ὄψεως αὐτῶν παραστάσεις ἀμφωρῶς καὶ γράμματα τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου καὶ ἐπὶ τῆς ἄλλης διαφόρους ἄλλας παραστάσεις. Εἰς ἓνα ἐξ αὐτῶν ἀπεικονίζεται ἡ κεφαλή τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου. Ἐξ αὐτοῦ συνάγεται, ὅτι τὰ νομίσματα ταῦτα εἶνε τῶν Μακεδονικῶν χρόνων. Τὰ ἀρχαῖα νομίσματα παρεδόθησαν εἰς τὸν δήμαρχον Τρικινάλων. Αἱ ἐργασίαι τῆς ἐκσκαφῆς τῶν θεμελίων διεκόπησαν διὰ νὰ μεταβῇ ἀρχαιολόγος πρὸς ἐξερεύνησιν τοῦ χώρου.

Κατὰ τηλεγράφημα ἐκ Λονδίνου, οἱ «Γάϊμς» πληροφοροῦνται ἐκ Μιλάνου, ὅτι ὁ ἑλληνιστὴς καθηγητὴς Βολιάνο ἀνεκάλυψε μεταξὺ τῶν παπύρων αἰτινες ἀνευρέθησαν ἐν Φαγιούμ τῆς Αἰγύπτου, ἄγνωστον μέχρι τοῦδε ποίημα τῆς Σαπφούς.

26. ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ. Αναγράφεται ὅτι αἱ ἀνασκαφαί, αἰτινες διεξήχθησαν ἐφέτος ὑπὸ τὴν ἐποικτείαν τοῦ κ. Μαρινάτου εἰς Ἀμνισὸν τῆς Κρήτης, ἐπερατώθησαν. Κατὰ τὴν διάρκειάν των, ἀπεκαλύφθη πλήρως κελώριον μυκηναϊκῶν οἰκοδόμημα μήκους 45 περίπου μέτρων. Τοῦτο ἐχρησιμοποιεῖτο, προφανῶς, ὡς ἐξέδρα, πρὸς τῆς ὁποίας ἐγένοντο τελεταί. Ἐξ ἐπιγραφῆς, ἐπίσης ἣτις ἦλθεν εἰς φῶς, ἀπεδείχθη ἡ ἐκεῖ, κατὰ τοὺς μυκηναϊκοὺς χρόνους λατρεία τοῦ Κρητογεννοῦς Διὸς.

Ὁ Ἀθηναῖος τύπος ἀναφέρει περὶ τῶν ἐγκαινίων τοῦ ἐπὶ τῆς οἰκίας τοῦ νέου καταστήματος κοσμημάτων φέροντος τὴν ἐπιγραφὴν «Ἴλιον». Ἐλευθουν τὴν προσοχὴν αἱ ἐκτιθέμεναι ἀπομιμήσεις τῶν ἀρχαίων κοσμημάτων, τὰ ὅποια ἀνεκαλύφθησαν κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ Ἴλιου τῆς Τροίας ὑπὸ τοῦ Σλήμαν.

Τὰ πραιτύπια τῶν κοσμημάτων τούτων εὗρισκονται εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦ Βερολίνου, αἱ δὲ ἀπομιμήσεις ἐπιλοτεχνήθησαν εἰδικῶς διὰ τὸ «Ἴλιον» ὑπὸ διασήμου Γερμανοῦ κοσμηματοποιοῦ.

27 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ. Οἱ ξένοι ἀρχαιολόγοι καὶ ἐπιστήμονες, συνοδευόμενοι καὶ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων συναδελφῶν των, ἐπεσιέφθησαν τὸν Κεραμεικὸν καὶ τὸ ἐκεῖ Μουσεῖον. Ἀκολούθως τὸ Γερμανικὸν Ἰνστιτούτον, τὸ ὅποιον, διενήργησε τὰς ἀνασκαφὰς, παρέδωσε τὸ Μουσεῖον εἰς τὴν κυριότητα τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους.

31 Οκτωβρίου. Ἀπὸ τῶν σιγῶν τοῦ Ἀθηναϊκοῦ τύπου γίνεται καὶ πάλιν λόγος περὶ τῆς περιφερείας τοῦ Ξυλοκάστρου διότι ἡ Ζούγρια δὲν εἶναι τὸ μόνον μέρος ποὺ περικλεῖται θησαυροὺς ἐν τῇ ἐν λόγω περιοχῇ. Καὶ τὸ χωρίον Ρίτζα ἢ Κρινανέικια εὐρισκόμενον εἰς τὴν βᾶσιν τοῦ βουνοῦ τῆς Ζούγριας, εἶναι τόπος ἐνθα εὗρέθησαν ἄλλοτε ἀρχαιοτήτες. Καὶ τὸ χωριὸν αὐτὸ ὅπως καὶ ὅλα τὰ χωριά τῶν Τρικινάλων, ἦτο ἄλλοτε τριφυλίαι τῆς οἰκογενείας τῶν Νοταράδων.

Οἱ γεροντώτεροι διηγοῦνται διὰ θησαυροῦς, εὗρεθέντας ἐκεῖ ἀπὸ καλλιεργητῆς. Λέγουσιν ὅτι κἀποιος καλλιεργητῆς, ἐνῶ ὥργωνε τὸ χωράφι του εὗρηκε ἓνα χάλκινον ἀγγεῖον γεμάτον νομίσματα. Ὅταν τὸ ἀνοίξε ἀπ' τῆς χαρᾶς ποὺ δοκίμασε, δὲν συγκρατήθηκα καὶ φώναξε. Τότε ὁ γείτονας του ποὺ καλλιεργοῦσε τὸ διπλανὸ κτήμα καὶ ἦταν πολὺ φιλικώτερος ἔτρεξε καὶ τοῦ ἐπήρε τὸ θησαυρὸν.

Τὸ ἐπεισόδιον ἐγένετο γνωστὸν. Λέγουσιν μάλιστα ὅτι ἡ ὑπόθεσις ἐφθασε τότε καὶ εἰς τὰ δικαστήρια ἐπειδὴ ὁμῶς δὲν ὑπῆρχον μάρτυρες ἢ ἄλλα πρόσωπα νὰ βεβαιώσουν ὅπως δῆποτε εἰς συνάβη μεταξὺ μηνυτοῦ καὶ κατηγορουμένου, ἡ ὑπόθεσις παρῆμεινε σκοτεινὴ. Καὶ εἰς ἄλλα περίεξ μέρη βεβαιοῦν οἱ χωρικοί, ὅτι ἀνευρίσκουν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀρχαῖα ἀντικείμενα καὶ θησαυροὺς.

Τὸ ὄρος Γονοῦσα δίπλα εἰς τὸ Ξυλοκάστρον, ἐπῆρε τὸ ὄνομα «τῆς Παναγίας τὸ Βουνόν», ἐπειδὴ πρὸ πολλῶν ἐτῶν εὗρέθη ἐκεῖ ἓνα βυζαντινὸν εἰκόνισμα τῆς Παναγίας. Εἰς τὸν τόπον τῆς εὗρέσεως ἐκτίσθη ἀμέσως ἓνα ἐκκλησάκι, ἐπειδὴ ὁμῶς ἀρνόταρα ἐγένετο καθίτησις ἐκεῖ ἢ εἰκὼν μετεφέρθη εἰς τὴν κορυφὴν, ὅπου ἐκτίσθη ἄλλο ἐκκλησάκι διὰ τὴν στέγασίν της.

Εἰς τὸ βουνὸν τῆς Παναγίας, βεβαιοῦν οἱ χωρικοὶ ἀνακαλύπτονται ἐνίστα ἀντίκες, κωσταντινάτα ἢ ἄλλα βυζαντινὰ καὶ ἀρχαῖα νομίσματα.

Ἄλλως τε ὅλη ἡ περιοχὴ τοῦ Ξυλοκάστρου μέχρι τῶν Τρικινάλων τῆς Κορινθίας καὶ μέχρι τῆς Γονοῦσας εἶναι κατεσπαρμένη μὲ θραύσματα ἀρχαίων ἀντικειμένων.

Ἐξὼ ἀπὸ τὸ Ξυλοκάστρον ὑπάρχει καὶ ὁ συνοικισμὸς τῶν Ἀργοναυτῶν (πρῶην

Παραμερτίνα), διότι ὑπάρχει ἐκεῖ τοπικὴ παράδοσις, ὅτι ἀπὸ πεῦκα τῆς περιοχῆς δέκα-μυνημένοι ἢ παραδόσις ἔχει τὴν εἶξιν της εἰς τὸ γεγονός, ὅτι τὰ πεῦκα τῆς περιοχῆς Ξυλοκάστρου ἦσαν κατὰ τὰ παλαιὰ ἰδίως ἐτη χρόνια γιγαντιαῖα (ὅπως ἄλλως τε ἀποδεικνύει καὶ ὁ περίφημος Πευκιάς) καὶ καταλληλότατα διὰ ναυπήγησιν πλοίων.

Ἡ ἀκμὴ τοῦ τόπου κατὰ τὴν ἀρχαιότητα εἶναι γνωστὴ καὶ ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τῆς ἀρχαίας Πελλήνης. Πιστοποιεῖται καὶ ἀπὸ τὰ ἐρεῖθια τοῦ ἀρχαίου λιμένος της, τὰ ὅποια διακρίνονται ἀκόμη εἰς τὸν πυθμένα τῆς θαλάσσης παρὰ τὴν παραλίαν τοῦ συνοικισμοῦ τῶν Ἀργοναυτῶν, καὶ τὰ ὅποια παρὶ τὴν πάροδον τῶν αἰῶνων δὲν κατόρθωσαν νὰ ἐξαφανίσουν ἐντελῶς αἱ τρικυμῖαι εἰς αὐτὸ τὸ μέρος.

Καὶ εἰς τὴν ἀντίπεραν ἐπίσης ὄχθην τοῦ Τρικινάλωτικου ποταμοῦ τοῦ ἀρχαίου Ζύθα θρυλοῦνται πολλὰ δι' ὑπαρξίν θησαυρῶν καὶ ἀνευρέσιν ἀρχαίων νομισμάτων.

Μία ἀπὸ τὰς πλέον ἐνδιαφερούσας παραδόσεις τῆς περιοχῆς εἶναι ἡ ἀναφερομένη εἰς τὴν «Σπηλιὰν τοῦ Καρυωτάκη».

Ἡ «Σπηλιὰ τοῦ Καρυωτάκη» εἶναι τεράστιος ὑπόγειος λαβύρινθος, ποὺ βρίσκεται εἰς τὰ κρᾶσπεδα τῶν ἀποκρήμων γηλόφων, οἱ ὅποιοι ὑψόνονται ἀνατολικῶς τοῦ Ζύθα. Αὐτοὶ οἱ γήλοφοι εἶναι τὰ τελευταῖα ἄκρο τῶν προεκτάσεων τῶν Τρικινάλωτικῶν βουνῶν, πρὸς τὴν θάλασσαν αἱ βᾶσεις τοῦ συγκροτήματος τῆς Ζήρειας πρὸς τὸν Κορινθιακόν. Λίγο πρὸ πάνω ἀπὸ τὴν κοίτην τοῦ Ζύθα, καὶ εἰς ἀπρόσιτον σχεδόν, λόγω τῆς κατωφερείας θέσιν, ἀνοίγεται τὸ στόμιον ἐνὸς σπηλαίου, τὸ ὅποιον φαίνεται, ὅτι προχωρεῖ ὑπογείως εἰς τὰ ἔγκατα τοῦ βουνοῦ.

Μέχρι σήμερα οὐδεὶς ἐξερεύνησε τὸ τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ σπηλαίου, διὰ τὸ ὅποιον λέγουσιν εἶναι τόσον εὐρύχωρον, ὥστε εἰς παλαιότερας ἐποχὰς καὶ εἰς περιπτώσεις ἐπιδρομῶν ξένων κατακτητῶν, οἱ κάτοικοι τῶν γύρω χωριῶν κατέφευγαν ἐκεῖ διὰ νὰ σωθῶν.

Λέγουσιν ἐπίσης, ὅτι ὅσοι ἀπεπειράθησαν νὰ προχωρήσουν εἰς τὸν ὑπόγειον αὐτὸν διάδρομον τῆς «Σπηλιᾶς τοῦ Καρυωτάκη» δὲν τὸ κατόρθωσαν, ἀφ' ἐνὸς διότι τὰ φῶτα ἐσβύνοντο, ἀφ' ἑτέρου διότι ὑπῆρχε κίνδυνος δυστυχημάτων. Οὕτω τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Σπηλιᾶς, ἔμεινε καὶ θὰ μείνῃ ἐπὶ πολὺ ἀνεξερεύνητον.

31 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ. Ἐπανελήφθησαν αἱ ἀνασκαφαί εἰς τὸ Στάδιον τῆς Ὀλυμπίας ὑπὸ τὴν διαύθυνσιν τοῦ καθηγητοῦ Κυύλλου καὶ ἐπὶ ἄλλων Γερμανῶν ἀρχαιολόγων.

— Ἐνεκρίθη πίστωσις διὰ τὴν ἀναστήλωσιν τοῦ παρὰ τὴν Ἀνδρούσαν τῆς Μεσσηνίας περιφήμου Βυζαντινοῦ ναοῦ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς.

— Συνεχίζεται ὑπὸ τὴν διαύθυνσιν τοῦ κ. Μαρινάτου εἰς τὰς Θήβας ἡ ἀνασκαφὴ τοῦ ἀρχαίου κτιρίου, τὸ ὅποιον εἶναι τὸ προϊστορικὸν ἀνάκτορον τοῦ Κάδμου. Οἱ τοῖχοι ποὺ ἀποκαλύπτονται, σχεδιάζονται καὶ φωτογραφοῦνται, προκειμένου νὰ καλυφθῶν καὶ πάλιν, ἐφ' ὅσον ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ οἰκοπέδου προτίεται νὰ ἀνεγείρῃ ἐπ' αὐτοῦ οἰκίαν.

— Ὁ κ. Κουρουνιώτης ἀνεκοίνωσε ὅτι διὰ τὴν ὁλοκληρωτικὴν ἀποκάλυψιν τοῦ ἀρχαίου γυμναστηρίου τῆς Ἐλευσίνος ἀπαιτεῖται ἀπαλλοτριώσις ὠρισμένων οἰκιῶν, διὰ τὴν ὁποίαν δέον τὰ διατεθῆ ποσὸν ἐνὸς ἐκτομμυρίου δραχμῶν.

1 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ. Ἐν Πύλῳ ἐπὶ τῶν γενομένων δοκιμαστικῶν ἀνασκαφῶν παρὰ τοῦ ἐφόρου κ. Καραχάλιου καὶ τῆς διανοίξεως ἐπὶ τάφων, εὗρέθησαν ἀγγεῖα μυκηναϊκῆς καὶ κλασσικῆς ἐποχῆς ἐντὸς τῶν ἀποθαλασσωθέντων τμημάτων τοῦ ἱχθυοτραφείου.

Ἐν τῶν εὐρημάτων τούτων, τῆς ἀποκάλυψεως μίᾳς οἰκίας καὶ τῆς ὅλης μελέτης, ὁ κ. Ἐφορος ταυτίξει τὴν δημηρικὴν πρὸς τὴν σημερινὴν Πύλον.

Εἰς τὸ Περιστέρι, κατὰ τὴν ἐκσκαφὴν τῶν θεμελίων τῆς οἰκίας Χρ. Μπιθοκῆ, ἀνευρέθησαν πῆλιναι λάρναικες μικρῶν παιδίων καὶ ὠραιότατος τάφος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εὗρέθη νεκρὸς εἰς στάσιν δολοφονίας. Τὰ εὐρήματα ἦσαν πλουσιώτατα καὶ ὠραιότατα, ἀνήκοντα εἰς τὸν 4ον π. Χ. αἰῶνα. Ἀνευρέθησαν: 1) Πυξίδες μετὰ πώματος ἐρυθρομόρφου γυθμοῦ. Ἐπὶ τοῦ πώματος τῆς μίᾳς εἰκονίζονται δύο γυναῖκες ἀσκαύμεναι εἰς τὴν σφαιρομαχίαν, μεταξὺ δὲ αὐτῶν ἴσται ὁ διαιτητὴς κρατῶν βακτηρίαν. 2) Λήκυθοι μὲ ὠραιότατην φυλλοειδῆ διακόσμησιν 3) Σκύρη καὶ 4ον) Χαλκὰ ἐλάσματα ἔχοντα δυσδιάκριτα σχέδια.

— Ἐπίσης ἐν θέσει «Τράχωνες» καὶ δὴ ἐν τῷ κτήματι Ζιῶγα, κατὰ τὴν ἐκσκαφὴν τάφων ἀπεκαλύφθησαν λήκυθοι μελανοφάρφου γυθμοῦ (5ου αἰῶνος π. Χ.). Ἡ διακόσμησις, πλουσιωτάτη, ἔχουσα μαιάνδρους, φύλλα καὶ δικτυωτόν.

8 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ. Αναγράφεται ὅτι ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἐτοῦς ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Πανεπιστημίου Ἀδ. Ἀδαμαντίου ἐτελέσθη μνημόσυνον ἐν Μυστρᾷ, ὅπου εἰργάσθη ἐπὶ μακρόν.

9 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ. Διάλεξις τοῦ κ. Μαρινάτου περιγράφαντος τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Μυκηναϊκοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰ διάφορα μυκηναϊκὰ κρατίδια. Ἐξέθηκε φιλικῶς ἢ ἐχθρικῶς σχέσεις των πρὸς ἄλληλα καὶ τὴν μεγάλην τάσιν, ἣτις ἀκριβῶς,

τότε αναφάνεται προς έξωτερικώς περιπετείας, όποια ήτο και ή έκστρατεία τής Τροίας.
15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ. Τα γαλλικά φύλλα αναφέρουν ότι ο Γάλλος διδάσκαλος Ζωφ Παιγιά έχει τό πάθος τής αρχαιολογίας.

Είς τό μουσειόν του σχολείου του οί μαθηταί του βλέπουν μαζί με τά διάφορα όργανα τής διδασκαλίας, μερικά άπομεινάρια τής προϊστορικής εποχής. Τό αρχαιολογικόν πάθος του διδασκάλου τόν ώδήγησε εις σπουδαίαν ανακάλυψιν. Σημειωτέον, ότι ο Ζωφ Παιγιά, κατεγίνετο εις ανασκαφάς εις τόν λόφον του Ταιγιάκ, που βρέσκειται λίγο πύ έξω από τό χωριό. Έσχάτως οι εργάτες έσκαβαν, υπό τήν άποκτείαν του και άνεκάλυψαν τόν σκελετόν μαμούθ τής εποχής τών παγετώνων.

Έπικολούθησε νέα ανασκαφή που έφευρεν εις φώς νέα άπομεινάρια σκελετών γιγαντιαίων θηρίων, που έζησαν, όταν άκόμη δέν είχε πύξει ο φλοιός τής γής.

Τό θηρίο έφάνετο ταποθετημένο με πολύ πρυσοχή στην ύπαγειαν κρύπτην του. Άνευρέθη άκόμη τό σαγόνι του, που έχει μήκος πελώριον, γεγονός, που ένισχύει τήν γνώμην τών αρχαιολόγων, ότι πρόκειται περί μαμούθ.

16 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ. Ομιλία του κ. Σ. Μαρινάτου περί του πολιτισμού τών Ιονίων νήσων, όστις άντιστοιχεί προς τήν εποχήν του Τρωϊκού πολέμου. Τό σύμπλεγμα τών Ιονίων νήσων έχει καταστή περίφημον λόγω τών άσφαρειών τής Οδυσσεύς, είναι δε γνωστόν ότι ή πατρις του πολυκαθούς ήρωος, ή Ιθάκη, έχει ύποστή κατά τούς νεωτέτους χρόνους τόσας περιπλανήσεις, όσας και ο Οδυσσεύς κατά τήν αρχαιότητα.

Ο κ. Μαρινάτος έξηγήσεν ότι είναι άναμφίβολος ή ύπαρξις ένός ισχυρού ύστερο-μυκηναϊκού βασιλείου τών δυτικών νήσων τής Ελλάδος. Τό βασίλειον τούτο κατά τάς παλαιάς παραδόσεις, φέρεται άνυμινυόμενον εις τάς έσωτερικάς έριδας τής Ελλάδος και εμπλέκεται εις πολέμους προς αύτάς άκόμη τάς Μυκήνας. Τούτου άποτέλεσμα ύπήρξε μία μεγάλη έκστρατεία πολλών ήνωμένων δυνάμεων υπό τόν Αμφικτύωνα, ήτις έσχεν ως άποτέλεσμα τόν διαμελισμόν του βασιλείου. Τήν κατάστασιν άκριβώς ταύτην περιγράφουν τά όμηρικά έτη, όπου έχομεν τρία διάφορα βασίλεια: του Μέντου, του Μέγητος και του Οδυσσεύς.

Ο κ. Μαρινάτος, περιέγραψε τά πλούσια μυκηναϊκά νεκροταφεία τής Κεφαλληνίας, τά όποια ήλθον εις φώς δια τών ανασκαφών Χούκκεπ. Λεπτομερέστερον ήρμήνευσε και επέδειξε δια πλήθος εικόνων τά νεκροταφεία τής χερσονήσου Αηξουρίου, πλησίον του χωρίου Κοντογενάδος. Πρόκειται περί αξιολόγων τάφων λαξευτών έντός τών βράχων, οι όποιοι έχουν σχήμα στρογγύλης καλύβης διαμέτρου μέχρι 4 μετρων. Παρά τήν σύλησιν τών ταφών, εύρέθησαν αξιόλογα κτερίσματα, συνιστάμενα έκ πηλίνων άγγείων, χρυσών κοσμημάτων, πολυτελών λίθων και ύλαομάξης. Τό σπουδαιότατον όμως εύρημα ύπήρξε μία λιθίνη σαρκοφάγος, όπου προφανώς είχε ταφή ο άρχηγός τής οικογενείας. Αυτή είνε μοναδικόν μέχρι τούδε εύρημα δια τήν κυρίως Ελλάδα, τοιαύται σαρκοφάγοι είναι γνωστά μόνον έκ Κρήτης.

20 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ. Είς τόν «Πύργον τής Βασιλίσσης» και εις τήν θέσιν «Ανάκασαν» άνευρέθησαν περί τούς τριακοσίους λίθους ρωμαϊκής εποχής, με ώραιότητα παραστάσεις. Τό μέγα πλήθος τών λίθων τούτων άποδεικνύει ότι εις τήν άνωτέρω θέσιν ύπήρχε κεραμευτική κάμινος. Έπειδή μέχρι σήμερα όλίγοι κεραμευτικά κάμινοι έχουν άνευρέθη, άποδίδεται ιδιαίτερα σημασία εις τά νέα εύρήματα.

Έπί τής όδοϋ Εύριπίδου άνευρέθη και κατεσχέθη ήγαλμα έφήβου τής έλληνιστικής εποχής, ώραιότητας τέχνης. Ο έφηβος επί τής κεφαλής φέρει κυνήν, τό δε ήμάτιον έχει διπλωμένον και έρριμένον περί τόν λαιμόν.

Είς τήν αρχαίαν όδόν, που οδηγεί από τήν Έλευσίνα εις τά Μέγαρα, άνεκαλύφθη μυκηναϊκόν νεκροταφείον με ταφους άσυνήθων σχημάτων. Θα συνεχισθοϋν ανασκαφαί.

23 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ. Είς τό ύπουργείον τής Παιδείας συνήλθε τό συμβούλιον δια τήν παροχήν άποζημιώσεων εις κατοικοϋντας άκίνητα, άτινα καταδικάζονται, ως κείμενα εις τήν άμερικανικήν ζώνην και δη εις τόν χώρον, εις τόν όποιον θ' άνεγερθη αρχαιολογικόν μουσειόν τών ανασκαφών, και έλαβεν αποφάσεις επί σχετικών περιπτώσεων. Οι κατοικοϋντες τά άκίνητα ταύτα θ' άποζημιωθοϋν υπό του ελληνικού κράτους και τής άμερικανικής κυβέρνησης.

28 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ. Κατά πληροφορίας έκ Κύπρου, οι διεξαγόμενοι υπό του ειδικού υδραυλικού μηχανικού τής Κυβερνήσεως Ρέκμπερν έρευναι δια τήν άνεύρεσιν ύδατος εις τήν περιοχήν τών Κυυκλιών Αμμοχώστου έστέρθησαν υπό έπιτυχίας πιστεύεται δε ότι θα εύρεθη συντόμως μεγάλη ποσότης ύδατος.

Δια τής χρησιμοποίησεως έπιστημονικών όργάνων κατορθώθη ή ανακάλυψις εις βάθος 26 ποδών κάτωθεν τής έπιφανείας τής γής του ρεϊθρου αρχαιοτάτου ποταμού, όστις θα έρρεε πρό άμνημονεύτων χρόνων. Ο ποταμός ούτος, λόγω τών σϋν τώ χρόνω έπέδουσών γεωλογικών μεταμορφώσεων καταχώθη υπό τήν γήϊνην έπιφάνειαν, έξωτερικώς

δε ούδεμία ένδειξις παρουσιάζεσαι, ήτις να μαρτυρή τήν ύπαρξιν ύπογειου κοίτης ποταμού. Είς τό βάθος τών 26 ποδών υπό τήν έπιφάνειαν τής γής εύρέθη στρώμα λίθος, άμμου και χαλίκων, τό όποιον μαρτυρεί τόν ροϋν παλαιού ποταμού. Τό πάχος του στρώματος άνέρχεται εις 60 περίπου πόδας, έκ του όποιου συνάγεται ότι ο ποταμός ήτο πλούσιος εις ύδωρ και άρκετού βάθος.

Μέχρι τούδε διεξήχθησαν εις τήν υπό έρευναν περιοχήν τέσσαρες υδραυλικαί διατρήσεις, αΐτινες διεπέρασαν τό ποτάμιον στρώμα, φθάσασαι εις βάθος 120 ποδών. Είς τό βάθος τούτο εύρέθη αξιόλογος ποσότης ύδατος. Έν τώ μεταξύ οι έργασιαί έξακολουθοϋν επί τώ σκοπώ διευκρίτισσεως τής διευθύνσεως τήν όποιαν ειχεν ο ροϋς του ποταμού, και έξακριβώσεως του τρόπου, δια του όποιου ή άπάρχουσα ποσότης ύδατος θα είναι λυσιτέστερον έκμεταλλεύσιμος.

Παραλλήλως προς τήν άνωτέρω αξιόλογον έργασίαν, συνεχίζονται εις τήν περιοχήν τών χωρίων Έγγάτες, Ψημολόφου, Ανάγια και Δευτέρα έργασιαί προς άνεύρεσιν ύδατος, δυναμένου να χρησιμοποιηθη δια τήν ύδρευσιν τής Λευκωσίας. Πιστεύεται ότι εις τήν περιοχήν ταύτην ύπάρχουν αξιόλογοι άρτεσιαναι ροαί, οι όποιαί μέχρι τούδε δέν έτυχον όλοκληρωτική έκμεταλλεύσεως.

29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ. Ανακοινούται ότι εις συνεδρίασιν τής γαλλικής «Ακαδημίας τών Έπιγραφών και τών Γραμμάτων», έγένετο υπό του κ. Ντεμανζέλ, διευθυντού τής Γαλλικής Αρχαιολογικής Σχολής τών Αθηνών, ανακοίνωσις περί τών έκτελεσθεισών υπό τής σχολής ταύτης έργουσιών κατά τό 1938. Συμφώνως προς τήν ανακοίνωσιν ταύτην, οι κατά τό 1938 ανασκαφαί τών Γάλλων αρχαιολόγων έστράφησαν κυρίως προς τούς Δελφούς και τήν Κίρραν, τόν αρχαίον λιμένα των, τήν Κρήτην, τήν Δήλον και τήν Αρκαδίαν. Οι ανασκαφαί έστέρθησαν υπό έπιτυχίας και τά έλθόντα εις φώς νέα εύρήματα είναι λίαν ένδιαφέροντα.

Είς τήν όδόν Κερατινίου έν Πειραιεί άνευρέθησαν κατά τήν έσκαφήν τών θεμελιών μιας οικίας αρχαίοι τάφοι.

9 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Κατά τήν διάρκειαν ανασκαφών εις Σικυώνα, άνεκαλύφθη μαρμαρινόν βάθος χαλίκου άγάλματος, πιθανώς του Αρεως, ως αναφέρει ή έπ' αύτου χαραγμένη έπιγραφή. Τό ήγαλμα ειχεν άνατεθή υπό του πορθητού τών αρχαίων Αθηνών Δευκίου Κορηλίου Σύλλα και άνάγεται έπομένως εις τήν περί τά 80 π. χ. εποχήν.

13 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Υπό τής άρμοδίας ύπηρεσίας του ύφυπουργείου Τύπου ήχοισεν έκτέλεσις έξωραϊστικών έργων εις τούς αρχαιολογικούς χώρους του Δαφνίου, τών Μυκηνών, τής Παλαιάς Κορίνθου τής Σικυώνας και τής Ολυμπίας. Προσεχώρ δε θα γίνη έναρξις έκτελέσεως παρομοίων έργων και εις τήν Δήλον.

Κατηρησίθησαν έκ άλλου μελέται δια τήν θενδροφύτευσιν και τήν διαρρύθμισιν πλατειών εις τάς νήσους Μύκονον και Πάρον. Έν συνεργασία έπίσης μετά τών ΣΠΑΠ θα καλλωπισθοϋν και θα θενδροφυτευθοϋν έφέτος οι σιδηροδρομικοί σταθμοί Ναυπλίου, Λουτρακίου, Κιάτου, Ξυλοκάστρου, Δεγβενίου, Αιγίου, Πύργου, Ολυμπίας και Τριπόλεως.

21 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Τό έν Αθήναις κομισθέν φύλλον του «Μαγχεστριανού Φύλακος» δημοσιεύεται τό κατωτέρω άρθρον περί τών συμπερασμάτων, εις τά όποια κατέληξαν οι διεξαγόμενοι έν Ιθάκη υπό τής Αγγλικής Αρχαιολογικής Σχολής ανασκαφαί. Κατά τό άρθρον αυτό ή παλαιωτάτη φιλανιμία περί του έν ή σημερινή Ιθάκη είνε ή αύτή με τήν όμηρικήν, πλησιάζει να λυθη. Πρά πολλών έτών ο Γερμανός αρχαιολόγος δρ. Νταϊρπελντ ύποστήριξε ότι ή νήσος Λευκάς ήτο πράγματι ή Ιθάκη όπου συνέβησαν τά υπό του Όμήρου ιστορούμενα. Έπιμελείς όμως ανασκαφαί γινόμεναι από τήν έν Αθήναις Αγγλικήν Σχολήν εις τήν νήσον Ιθάκην κατά τά τελευταία έτη έφεραν εις φώς άποδείξεις, οι όποιαί δύνανται να κρίνουν τό ζήτημα ύπό τής ταυτότητος τής όμηρικής και τής σημερινής Ιθάκης. Οι ανασκαφαί αύται, οι όποιαί έγένοντο υπό του κ. Χάρτλεϋ εις μίαν θέσιν του βορείου τμήματος τής νήσου γνωστής υπό τό όνομα Πικιάτα άπεκάλυψαν πολλά έρείπια τής Μυκηναϊκής περιόδου τά όποια δικαιώνουν τήν γνώμην ότι ύπήρξαν εκεί κτήρια και κάτοικοι κατά τήν περίοδον ή όποια συνήθως άνομάζεται όμηρική-δηλαδή μεταξύ 1350 και 1200 π.Χ. Θα ήτο άνόητον να ζητούμεν να εύρωμεν εις τήν Ιθάκην κανένα άπέραντον άνάκτορον τών διαστάσεων εκείνων που εύρέθησαν εις τάς Μυκήνας ή τήν Τίρυνθα. Ο Οδυσσεύς ήτο απλός τοπικός ήγεμών και όχι βασιλεύς τής Ελλάδος και ή οικία εις τήν όποιήν διέμενε ήτο πιθανώς άπλουστάτη. Είς αύτήν τήν Οδύσειαν τό άνάκτορον δέν περιγράφεται ως σπουδαίον και δύναται θαυμάσια να παρασταθη από τά θεμέλια του άποκαλυφθέντος τύπου. Είνε, έπομένως άπολύτως δυνατόν να ύποστηρίζωμεν ότι ο Οδυσσεύς ειχε τήν κατοικίαν του εις τήν Ιθάκην.

Ασφαλώς όμως ή ανακάλυψις τών μυκηναϊκών έρειπίων δέν είνε άπόδειξις τούτου. Έξμεθα μάλλον εις θέσιν να ειπωμεν ότι οι συνθήκαι είναι τοιαύται ώστε εις τήν όμηρικήν

ἐποχὴν ἦτο δυνατόν δι' ἓνα ἄνθρωπον ὡς ὁ Ὀδυσσεὺς νὰ κατοικῆ εἰς τὴν Ἰθάκην. Ἄλλα ἀνασκαφαὶ εἰς τὸ νότιον τμήμα τῆς νήσου ἀπεκάλυψαν ἓνα νεκροταφεῖον εἰς τὸ ὁποῖον ἀνευρέθησαν ἀντικείμενα καὶ ἀγγεῖα τὰ ἅπυια ἀποδεικνύουν ὅτι ὑπῆρχεν ἐκεῖ συνέχεια ζωῆς ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ Χαλκοῦ μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Σιδήρου εἰς τὴν νήσον καὶ ὅτι ἐκεῖ δὲν συνέβη οὐδὲμία καταστροφή, ἢ μεγάλη διακοπὴ τοῦ πολιτισμοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Δωρικῆς ἐπιδρομῆς. Τὸ συμπέρασμα αὐτὸ ἔχει ὑψίστην σημασίαν διότι ἂν πιστεύσωμεν ὅτι ὁ Ὀμηρὸς ἐπεσκέφθη τὴν Ἰθάκην μερικὸς αἰῶνας ἀργότερον θὰ ἠδύνατο νὰ πληροφορηθῆ ἀπὸ τοὺς κατοίκους τὰς παλαιὰς ἀφηγήσεις καὶ τοὺς θρύλους περὶ τοῦ Ὀδυσσεύος, αἱ ὁποῖαι θὰ μετεδίδοντο εἰς τοὺς κατοίκους ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν θὰ ἔλαβεν ἐκ πρώτης χειρὸς ἐπὶ τῆς νήσου τὸ ὑλικὸν ἀπὸ τὸ ὁποῖον συνέθετε τὴν Ὀδυσσειαν.

Μένει ὁμως ἀκόμη ν' ἀποδείξωμεν τὴν σχέσιν τοῦ Ὀδυσσεύος μετὰ τὴν νήσον τῆς Ἰθάκης. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ αἱ ἀνασκαφαί, αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῆς μετὰ Μπέντον, ἔχουν ὑψίστην σημασίαν. Ἐνα σπήλαιον ἐπὶ τῆς παραλίας, κατὰ τὸ μέγιστον μέρος ὑπὸ τὴν θάλασσαν, εἰς τὸν κόλπον τῆς Πόλης, ἠρουνήθη. Ἐκτὸς αὐτοῦ ἀνεκαλύφθησαν πολλὰ ἀντικείμενα χρονολογούμενα ὀλίγον πρὸ τοῦ 1500 π. Χ. μέχρι τοῦ πρώτου αἰῶνος μ. Χ. Τὸ σπήλαιον αὐτὸ προφανῶς ἦτο ναὸς πρωτίστης σημασίας πρὸ καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς γραπτῆς ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος. Οἱ Ἕλληνες εἶχαν, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἀναγνωρίσει τὸ σπήλαιον αὐτὸ ὡς ἐκεῖνο ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ὁ Ὀδυσσεὺς ἔκρυψε τὰ δῶρα τὰ ὁποῖα τοῦ εἶχε δώσει ὁ βασιλεὺς Ἀλκίνοος ὅταν ἀπεβίβασθη, κατὰ τὸν θρῦλον, εἰς τὴν νήσον τῆς γεννήσεώς του, πρὶν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ σπίτι του διὰ τὴν συναντήσῃ τὴν Πηνελόπην καὶ νὰ ἐκκαθαρίσῃ τὴν κατάστασιν.

Ἀπὸ τὴν Ὀδυσσειαν πληροφοροῦμεθα ὅτι μετὰ τῶν δῶρων ὑπῆρχον τρίποδες καὶ παντοῦ εἰς τὸν Ὀμηρὸν οἱ περίφημοι Τρίποδες τοῦ Ἡφαίστου περιγράφονται ὡς κινούμενοι ἐπὶ τροχῶν. Μία ἀπὸ τὰς πλέον σημαντικωτέρας ἀνακαλύψεις ἐντὸς τοῦ σπηλαίου ἦτο μία σειρὰ θραυσμάτων θαυμασίων τριπόδων ἐκ χαλκοῦ τὰ ὁποῖα ἀντικροσωπεύουν ἐν ὄλῳ δώδεκα τρίποδας. Ἀνήκουν εἰς τὴν περίοδον τῶν 850-700 π. Χ. καὶ οὕτω δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι ἀνήκουν εἰς τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποῖαν ἔζησεν ὁ Ὀμηρὸς. Ἄν ὁ Ὀμηρὸς ἐπεσκέφθη τὴν Ἰθάκην θὰ ἠθέλησεν ἀσφαλῶς νὰ ἴδῃ τὸ σπήλαιον, τὸ ὁποῖον κατὰ τὸν θρῦλον ἐταυτίζετο μετὰ τὸ σπήλαιον τοῦ Ὀδυσσεύος καὶ ἀφοῦ εἶδε τοὺς τρίποδας τοὺς ἀνέφερον εἰς τὰ ποιήματά του. Εἶνε πράγματι χαρακτηριστικὸν ὅτι μερικοὶ ἀπὸ τοὺς τρίποδας αὐτοὺς φέρουν τροχοὺς ὅπως εἰς τὴν ὀμηρικὴν περιγραφήν.

Τὸ ὅτι ὁμως οἱ Ἕλληνες συνεδίχαζον τὸ σπήλαιον οὐτὸ μετὰ τὸν Ὀδυσσεῦ ἀπεδείχθη βέβαιον ἀπὸ τὴν ἐκεῖ ἀνακάλυψιν τμήματος μιᾶς προσωπίδος ἐξ ὁπίτης γῆς τῆς Ἑλληνικῆς ἐποχῆς μετὰ τὴν ἐπιγραφὴν: «Ἀφιέρωμα προσφερόμενον εἰς τὸν Ὀδυσσεῦ». Τοῦτο ἀποτελεῖ τὴν ἀσφαλιστέραν ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι τὸ σπήλαιον συνεδίχαζο μετὰ τὸν ἦρωα τῆς Ὀδυσσεύος καὶ εἶναι ἀπίθανον νῆ ἦτο τὸσον λανθασμένη ἢ παράδοσις ὥστε νὰ κάμῃ τοὺς Ἕλληνας νὰ ταυτίσουν τὸ σπήλαιον αὐτὸ ὄχι εἰς τὴν ἀκριβῆ νήσον.

Τὸ ζήτημα τοῦ κατὰ πόσον ὁ Ὀμηρὸς μετέβη εἰς τὴν Ἰθάκην εἶναι πολὺ δύσκολον καὶ μάλιστα τοιοῦτον ὥστε δὲν δύναται οὔτε νὰ ἀποδειχθῆ οὔτε νὰ ἀποκρυσθῆ. Ἄν ὁμως αἱ ἀνακαλύψεις τῆς ἀρχαιολογίας ἀποδεικνύουν ὅτι ἦτο δυνατόν εἰς ἄνθρωπον τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ Ὀμήρου νὰ ταξιδεύσῃ ἀπὸ τὴν Ἰωνίαν εἰς τὴν Ἰθάκην, ἢ ὑπόθεσις ὅτι μετέβη δὲν εἶναι ἀστεία.

Ἀπὸ ἀρχαιολογικῆς ἀπόψεως τὰ ἀγγεῖα τὰ ὁποῖα ἀνευρέθησαν τὸσον εἰς τὸ σπήλαιον ὅσον καὶ εἰς τὴν θέσιν Ἀστὸς, ἀποδεικνύουν ὅτι κατὰ τὸν ὄγδον αἰῶνα ὑπῆρχον ἐμπορικαὶ σχέσεις μετὰ τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς νήσου. Μὲ ἄλλους λόγους ἓνα πλοῖον ἀνεχώρει ἀπὸ ἓνα λιμένα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ ἐφθάνε εἰς τὴν Ἰθάκην μετὰ κανονικὰς ἐμπορικὰς μεταφορὰς. Ἐνας ταξιδεύων βάρδης ὅπως ὁ Ὀμηρὸς θὰ ἐπέβη ἐνδὸς τοιοῦτου πλοίου.

Εἶναι ἐπομένως δυνατόν νὰ εἰπώμεν μὲ σχετικὴν βεβαιότητα ὅτι ὅπως ἔζησεν ἐκεῖ ὁ Ὀδυσσεὺς κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Χαλκοῦ, ὁ Ὀμηρὸς μετέβη ἐπίσης ἐκεῖ μετὰ μερικὸς αἰῶνας.

Ἡ ἐξαιρετικῶς ὀρθὴ καὶ λαμπρὰ περιγραφή τῆς Ἰθάκης εἰς τὴν Ὀδυσσειαν εἶναι δυνατόν παρὰ νὰ ἐγγράφῃ μόνον ἀπὸ ἄνθρωπον ὁ ὁποῖος μετέβη ἐκεῖ. Ὑπάρχουν βεβαίως τόσα λάθη εἰς τὴν γεωγραφίαν ὅσα θὰ ἔκανε ἓνας ποιητὴς ἐπιστρέφων ἀπὸ τὴν νήσον εἰς τὸ σπίτι του ὅπου ἐγραφε ἀπὸ μνήμης ὅσα εἶχεν ἴδει. Εἰς τὰς κεντρικὰς γραμμὰς ὁμως ὁ Ὀμηρὸς περιγράφει τὴν Ἰθάκην ὡς νήσον ὁμοίαν μετὰ τὴν σημερινὴν Ἰθάκην.

Ὁ συνδυασμὸς τῶν διαφορῶν αὐτῶν παρατηρήσεων φαίνεται ὅτι καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ὄχι μόνον ἀνεύρομεν τὴν πραγματικὴν νήσον ἐπὶ τῆς ὁποίας συνέβησαν τὰ γεγονότα τῆς Ὀδυσσεύος, ἀλλὰ καὶ συνεκέντρώσαμεν σοβαρὰ στοιχεῖα

πεύθοντα ὅτι ὁ Ὀμηρὸς ἐπεσκέφθη πράγματι τὴν νήσον προσωπικῶς, ὅτι συνεκέντρωσεν ἐκεῖ τοὺς σωζομένους θρύλους οἱ ὁποῖοι διετηροῦντο ἐπὶ αἰῶνας διὰ τὰς περιπετείας καὶ τὰς πράξεις τοῦ ἥρωος, ὅτι παρέλαβεν ὅτι ἠθέλην ἀπὸ αὐτοῦ καὶ οὕτω συνέθετε τὸ περίφημον ποίημά του.

30 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Ἀνταποκτιτῆς ἐκ Καΐρου ἀναφέρει τὴν ἀνακάλυψιν παπύρου εἰς τὰς Νεκροπόλεις τῆς Ἰβίδος καὶ τῶν Κυνοκεφάλων.

Ἡ ἀνακάλυψις ὀφείλεται εἰς τὸν κ. Σαμὶ Γκαμπρὰ καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Καΐρου. Ὁ πάπυρος περιλαμβάνει τοὺς νόμους τῆς ἀρχαίας Αἰγύπτου.

Ὁ ἐν λόγῳ καθηγητῆς ἀπὸ μακροῦ ἠεγάσθη εἰς τὰ ὑπόγεια νεκροταφεῖα ἐνθα οἱ ἀρχαῖοι Αἰγύπτιοι ἔθαπτον τὰ ἱερὰ πτηνὰ καὶ τοὺς ἱεροὺς πιθήκους. Προχωρῶν εἰς τὸν ὑπόγειον λαβύρινθον, εὑρεν μικρὸν κτίριον ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ὑπῆρχον ἐργαλεῖα διὰ τὴν ταχύευσιν τῶν ξύλων, ἀλλὰ παρετήρησεν καὶ ἓνα ὑπόγειον τὸ ὁποῖον ἦτο τὸ γραφεῖον τῶν φυλάκων τῆς Νεκροπόλεως. Ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ χωρίσματος καὶ ἐντὸς δοχείου εὑρέθη ὁ ἐν λόγῳ πάπυρος.

12 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1939. Ἡ Πρωτὰ γράφει: Ἐντὸς ὀλίγου ἡ Ἀκρόπολις θ' ἀνακτίσῃ τὸν ὠραιότατον μικρὸν Ἰωνικὸν ναὸν τῆς Ἀπτερου Νίκης. Ὁ ναὸς αὐτὸς διελύθη πρὸ κινῶν ἐτῶν διὰ τὴν στερεωθῆναι τὸ ἔδαφος, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἠγειρέτο καὶ τὸ ὁποῖον εἶχε δεῖξει συμπτώματα ὑποχωρήσεως λόγῳ διαβρώσεων καὶ καθιζήσεων. Ἡ βάσις τοῦ ναοῦ ἐστερεώθη πλέον καὶ τώρα τὰ διάφορα τεμάχια—δάπεδον, βαθμίδες, μάρμαρα τοίχων, κίονες, κιονόκρανα κλπ.—ἀνασυντίθενται τοποθετούμενα εἰς τὴν θέσιν τῶν, ὅπως εἶχε γίνῃ καὶ πρὸ αἰῶνος περὶ τοῦ, ὅταν κατὰ πρότερον ἐκαθαρίσθη ἡ Ἀκρόπολις ἀπὸ τὰ κατακεκλιμένα εἰς τὴν βορειοδυτικὴν ἄκρην τῶν Προπυλαίων τεμάχια του συνηρηολογήθη τὸ χαριέστατον Ἰωνικὸν καλλιτέχνημα. Ὅταν συμπληρωθῆ ἡ συναρμολόγησις τοῦ ναοῦ καὶ ἀρθοῦν τὰ κλειόμενα σήμερον τὸν χώρον ἐκεῖνον σανατώματα καὶ τὰ ἱκρίσματα, ἡ Ἀκρόπολις θὰ ἐμφανισθῆ, διὰ πρώτην φοράν κατόπιν πολλῶν ἐτῶν, ἀπηλλαγμένη ἀπὸ σκαλωσιῶν.

(Εἰς τὸ προσεχὲς θὰ δημοσιεύσωμεν συνέχειαν τοῦ παρόντος ἡμερολογίου).

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΜΟΥΡΑΤΟΓΛΟΥ

Περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος μηνὸς πλήρης ἡμερῶν ἀπεβίωσεν ὁ Ἀριστείδης Θ. Μουράτογλου ὅστις ἦτο μία φυσιογνωμία ἐν τῇ εἰδικῇ τῆς του ὡς γεωπόνος.

Ὁ θανὼν κατήγετο ἀπὸ τὸ Ἰόνιον τῆς Μικρασίας, καὶ ἐσπούδασεν εἰς τὸ Βέλγιον τὴν ἐπιστήμην ἐν τῇ κώκῳ τῆς ὁποίας διέπρεψεν καὶ ὡς παράγων δράσεως καὶ ὡς παράγων μελέτης, συντάξας πολλὰς γεωπονικὰς διατριβὰς, καὶ διευθύνων τὰς γεωπονικὰς Σχολὰς τοῦ Κασσιῆ καὶ τοῦ Αἰδινίου τῆς Θεσσαλίας.

Ἐκεῖνο ὁμως ὅπου δέον τις ἰδιαίτερος νὰ ἐξάσῃ προκειμένου παρὶ τοῦ Μουράτογλου εἶναι ὅτι αἱ νεανικαὶ του σπουδαὶ ἔληξαν εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία ἀπεροφημένη ἀπὸ τὸ τότε δεσπόμενον πνεῦμα τοῦ κλασικισμοῦ, δὲν ἐπίστευσεν εἰς τὴν ἀξίαν τῆς γεωπονικῆς ἐπιστήμης, καὶ δὲν ἀντελαμβάνετο ὅτι ἡ παραγωγικὴ πρόδοσις αὐτῆς ἐξηρτάτο ἐξ ἐπιστημονικῶν γεωπόνων. Πρὸς ἐπικράτησιν αὐτῆς τῆς ἀληθείας πολὺ ἠγωνίσθησαν τότε οἱ πρότεροι ἐπιστήμονες γεωπόνοι ὁ Ραῦνὸλδος Δημητριάδης, ὁ Παναγιώτης Γεννάδιος καὶ ἄλλοι. Εἰς τὰς τάξεις αὐτῶν ἠγωνίσθη καὶ ὁ Ἀριστείδης Μουράτογλου, ἐργασθεὶς ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ κράτους, καὶ συνεχίσας τὴν ἐπιστημονικὴν του ἐργασίαν, καὶ μετὰ τὴν ἀποχώρησιν ἐκ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας. Ἡ συνέχεια συνδέεται μετὰ τὴν μεγαλεπήβολον ὄνειρον τοῦ Νικολάου Κανελλοπούλου, τὸ ὄνειρον τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἐταιρείας τῶν Λιπασμάτων. Ὁ Ἀριστείδης Μουράτογλου ὑπῆρξεν ὁ πρότερος γεωπονικὸς σύμβουλος τοῦ Κανελλοπούλου ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ σχεδίου αὐτοῦ καὶ ἀποτελέσεν ἓνα ἀπὸ τὰ κυριώτερα ἐπιστημονικὰ στελέχη τῆς Ἐταιρείας, ἐργασθεὶς εἰς αὐτὴν μέχρι τελευταίας πνοῆς του. Τὸν πολύτιμον αὐτὸν ἄνδρα ἡ ἔταιρεία ἐκῆθευσεν ἰδίαις δαπάναις, εἰς ἐκδήλωσιν τοῦ σεβασμοῦ τὸν ὁποῖον ὀφείλεν πρὸς αὐτόν, σεβασμοῦ τὸν ὁποῖον ὀλόκληρος ἡ κοινωνία αἰσθάνεται πρὸς τοὺς κτυπήσαντας προλήψεις καὶ δημιουργήσαντας ἐπιστημονικὴν γεωπονικὴν κίνησιν πρώτους ἐπιστήμονας γεωπόνους.

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΣΙΒΙΤΑΝΙΔΕΙΟΥ

Τὴν 18ην παρελθόντος Ἰανουαρίου ἀνέλαβε τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ὡς Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Σιβιτανίδειου Σχολῆς, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Χρῦσανθος. Ἡ ἐπὶ τῇ ἀναλήψει τῶν καθηκόντων του σχετικὴ διαταγὴ του ἔχει ὡς ἐξῆς:

«Χρῦσανθος ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἀναλαμβάνων ἀπὸ σήμερον τὰ καθήκοντά μου ὡς Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Σιβιτανίδειου Σχολῆς Τεχνῶν καὶ Ἐπαγγελμάτων, συμφώνως τῷ νόμῳ καὶ τῇ τελειοταίᾳ βουλήσει τοῦ ἀειμνήστου εὐεργέτου Λ. Σιβιτανίδου, ἀπευθύνω ἐγκαρδίους εὐχὰς καὶ πατρικὰς εὐλογίας πρὸς τὰ Μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, Προσωπικὸν καὶ Μαθητὰς αὐτῆς».

Ἡ Αὐτοῦ Μακαριότης ἀναλοβοῦσα οὕτω τὰ προεδρικὰ καθήκοντα, προσέβη εἰς λεπτομερῆ ἐπιθεώρησιν τοῦ ἰδρύματος, καὶ μετὰ ταῦτα κατέληξεν εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐνθα προσεφώνησεν τὸν Ἀρχιεπίσκοπον ὁ πρεσβυτέρων τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς κ. Θεοφανόπουλος, καὶ ὁ Γενικὸς διευθυντὴς τῆς Σχολῆς κ. Ἡλιάδης. Ἡ προσφώνησις τοῦ κ. Ἡλιάδου εἶχεν ὡς ἐξῆς:

«ὑπὸ αἰσθημάτων σεβασμοῦ καὶ συγκινήσεως συνεχόμενοι, διδάσκοντες καὶ διδασκόμενοι, ὑποδεχόμεθα τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα καὶ ἔμπλεοι χαρᾶς, ὑποβάλλομεν εὐλαβῶς τὰς εὐχαριστίας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην μας τῇ Θεῷ Χάρτι, ἣτις ὑδρόκησε νὰ ἐπιδαψιλεύσῃ ἡμῖν τὴν ἰδιαιτέραν εὐτυχίαν ὅπως περιλάβητε ὑπὸ τὴν σκέπην καὶ ὄδον γίαν Ὑμῶν τὴν ἐθνικὴν ταύτην ἐστίαν τοῦ φωτός, τῶν τεχνῶν ὧν τὴν διακονίαν ἐπιτελοῦμεν.

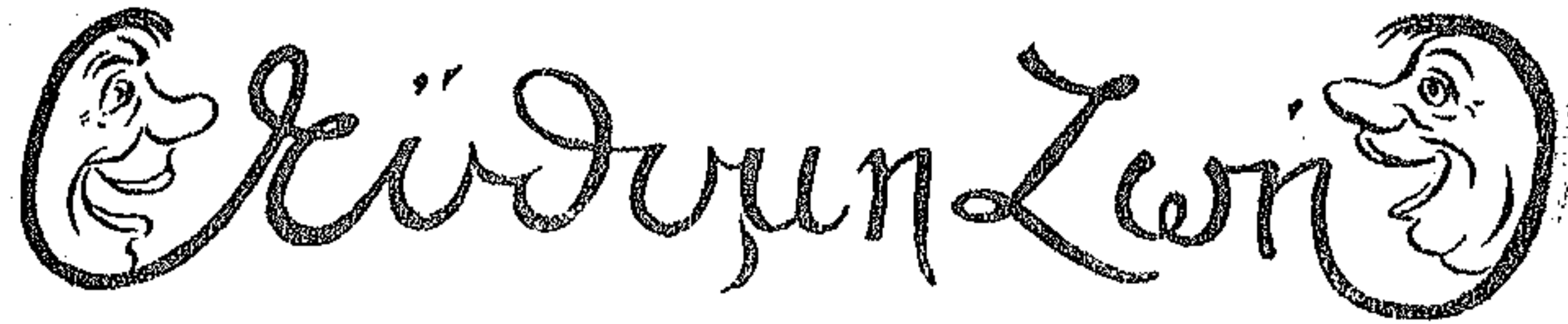
Αἰσθανόμενοι δὲ τὰς δυνάμεις ἡμῶν ἀναξωγονοῦμενας ἐκ τοῦ Θεοῦ τούτου δώρου τῆς ὑπὸ τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα καθοδηγήσεως ἡμῶν, ὑποσχομεθα εὐλαβῶς ὅτι θέλομεν συνεχίσῃ τὴν διακονίαν ταύτην μετ' ἄκρας ἀφοσιώσεως καὶ ζήλου, ἵνα συντελέσωμεν ὅπως ἡ ἐστία αὕτη ἐκ φωτισμῶν ἀποβῇ καὶ ὡς ὄνειροπόλησεν ὁ ἀειμνήστου Σιβιτανίδου, μνημεῖον αἰθίου τοῦ ἀθανάτου ἑλληνικοῦ πνεύματος, πρὸς δόξαν καὶ διὰ τὸ μεγαλεῖον τῆς φιλιότητος Πατρίδος».

Τὴν 18ην Ἰανουαρίου ὁ Ἱεράρχης προήδρευσε διὰ πρώτην φορὰν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Σχολῆς ὅπερ συνήλθε ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ μεγάρῳ. Ἡ συνεδρίασις ἤρκατο δι' ἐκδηλώσεως τιμῆς πρὸς τὴν μνήμην τῶν τριῶν προσφάτως ἀποβιασάντων παραγόντων τῆς Σχολῆς, τοῦ Μακροβιότητος Ἀθηνῶν Χρισοστόμου, τοῦ συμβούλου τῆς Σχολῆς Θεοδώρου Σιουφου καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ προπαρασκευαστικοῦ τμήματος Στεφ. Στιμάτη. Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἔλαβε γνώσιν τῆς μέχρι τοῦδε πορείας τῆς Σχολῆς, ἐπιφυλαχθεὶς νὰ διατυπώσῃ εἰς προσεχῆ συνεδρίασιν τὰς ἀντιλήψεις του. Ἐπὶ τὸ Συμβούλιον ἀπεφάσισεν τὴν ἰδρυσιν δύο νέων τμημάτων: Τοῦ τμήματος Μηχανοσυνθετῶν Ἀεροπορίας καὶ τοῦ τμήματος Ἠλεκτροτεχνιῶν Ἀεροπορίας. Ἐν τέλει ἐνεκρίθη ἡ συγκρότησις τῶν μαθητῶν τῆς σχολῆς εἰς ἀνεξάρτητον φάλαγγα τῆς ἐθνικῆς νεολαίας.

ΣΧΟΛΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Παραλλήλως πρὸς τὰ τακτικὰ μαθήματα ἐξακολουθεῖ καὶ ἡ ἐφαρμογὴ ἄρθρου τοῦ κανονισμοῦ προβλέποντος ὀμίλιας πρὸς τοὺς σπουδαστὰς ἐκ μέρους ἐπιφανῶν παραγόντων τοῦ παραγωγικοῦ κόσμου.

Τὴν 28ην Φεβρουαρίου ἡμέραι Τρίτην καὶ ὥραν 7ην μ. μ. θὰ ὀμιλήσῃ ὁ κ. Διαμαντῆς Δερνίκας Χημικὸς—βιομηχανικὸς με θέμα τὴν «ἀξιοποίησιν τῶν ἀχρηστων ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ τετραετοῦς γερμανικοῦ σχεδίου». Ἡ ὀμιλία τοῦ κ. Δερνίκου θὰ λάβῃ χώραν ἐν τῇ μεγάλῃ αἴθουσῃ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας (ὁδὸς Πανεπιστημίου καὶ Ὀμήρου).

ΣΤΙΧΟΙ ΣΚΟΠΕΥΤΗ

Μπουῦργκος—Σαλαμάγκα

Μὰς ἦρθανε εἰδήσεις. Καὶ ποῖος γι' αὐτὰ δὲν χαίρει;
 Ὁ Πέρ. Ἰάκ. κί' ὁ Φράγκο τὰ εἶπαν ἓνα χέρι,
 καὶ δι' ὁμοιοτήτων ἐκρίθη ἀληθῶν
 ἡ συντηρητικότης τῶν δύο μας ἔθνων.
 Συνομιλία ἦτο ὑψίστης σημασίας
 κί' εἰκόνα σχηματίζω διὰ τῆς φαντασίας.
 Οἱ Grands d'Espagne ντυμένοι με court eulotte καὶ frac
 ἀνοιξαν τὴν πόρτα νὰ μπῆ ὁ Πέρ. Ἰάκ. . .
 Κί' αὐτὸς βεβαίως τότε ποῦ εἶναι ὡς φασι
 καὶ φίλος Φαναριώτης, κί' ἀλίγιστος σὰν στέκα
 δὲν θάπε ὑποθέτω, στοὺς Grands d'Espagne : *merci*
 Αὐτὸς σὲ κᾶτι τέτοια δὲν κάνει φαλτσαστέκα.

Αὐτοκτονία

Κάποιος Γκανᾶς περιφρονῶν πᾶσαν ζωὴν γήινην
 πῆγε εἰς κοιμητήριον ποῦ ἔχουν στὴν Μεσσηνίαν,
 Κί' ἐκεῖ μακρὰν συμπολιτῶν μισούντων ἢ κολάκων
 μόνος τὸν τάφον ἐσκαψεν κί' ἐξάπλωσεν στὸν λάκον...

Ἄλλὰ φοβήθηκε κί' αὐτοῦ μὴν τὸν ματιάσει μάτι
 γιὰ δοῦν βρῆκε ἄνεσιν καὶ πρὸ παντὸς ραχάτι,
 Καὶ θέλων τέτοιο ἐξέλωμα μονίμως νὰ ποκτήσῃ
 ἔδωσεν με περιστροφὸν τὴν κοθητὴ τοῦ λάκου...

ΣΧΟΛΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ίδρυθείσα υπό των έν Άθηναις Συνδέσμων των Έλλήνων Βιομηχάνων και Βιοτεχνών και του Συνδέσμου των έν Ελλάδαδι Άνωνύμων Έταιρειών.

Σκοπός της Σχολής είναι ή διά τακτικών μαθημάτων και διαλέξεων ειδική μετεκπαίδευσις των στελεχών της Βιομηχανίας, Βιοτεχνίας και των προς αυτάς συγγενών παραγωγικών κλάδων, διά της παροχής γενικωτέρας οικονομικής, νομικής και τεχνικής μορφώσεως, προς έξωψωσιν της έν γένει επαγγελματικής ικανότητος αυτών.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ. Έπαμεινώνδας Χαρίλαος Πρόεδρος, Άνδρέας Ν. Χατζηκυριάκος Άντιπρόεδρος. Μέλη: Άγγελος Γεωργιάτος, Ευάγγελος Ίατρίδης, Θ. Λεκατζάς, Άριστοτέλης Μακρής, Μιχαήλ Ρινόπουλος, Λαυκάς Κανακάρης Ροθφορ, Άντώνιος Σταθάτος, Ίωάννης Τερζάκης, Άντώνιος ΦΙΞ.

Ή φοίτησις προς άπόκτησιν πιστοποιητικού σπουδών είναι διετής.

Μ Α Θ Η Μ Α Τ Α

Έγκυκλοπαίδεια Δικαίου. Καθηγητής Στέφανος Γ. Στρέιτ, δικηγόρος.
Πολιτική Οικονομία. Καθηγητής Κ. Μαλαματιανός Μέλος του Άνωτάτου Οικονομικού Συμβουλίου.

Λογιστική. Καθηγητής Άνδρέας Νέζος, καθηγητής της Άνωτάτης Σχολής των Οικονομικών και Έμπορικών Έπιστημών.

Οικονομική των Έπιχειρήσεων. Καθηγητής Νικόλαος Φωτιάς, καθηγητής της Άνωτάτης Σχολής των Οικονομικών και Έμπορικών Έπιστημών.

Κοινωνική Πολιτική. Καθηγητής Δ. Ν. Δαμασκηνός δικηγόρος, πρώην Εισαγγελεύς των Έφετών.

Βιομηχανική Πολιτική. Τήν διδαχήν του μαθήματος τούτου αναλαμβάνει ο κ. Άνδρέας Ν. Χατζηκυριάκος πρώην ύπουργός, πρόεδρος των Βιομηχάνων και Βιοτεχνών.

Βιομηχανική και Έργατική νομοθεσία. Καθηγητής Γεώργιος Τρίμης τμηματάρχης Έφυπουργείου Έργασίας.

Έμπορευματολογία. (Ή έδρα συμπληρωθήσεται).

Βιοτεχνική και Βιομηχανική Ίστορία. Καθηγητής Ν. Π. Άποστολόπουλος τέως μέλος του Άνωτάτου Οικονομικού Συμβουλίου Καθηγητής των Τεχνικών Σχολών Σιβιτανιδείου και Ήφαιστου.

Όργανωσις Γραφείων. Καθηγητής Ευγένιος Άποστολόπουλος διπλωματούχος του Πολυτεχνείου Στουγάρδης, διευθυντής των Μηχανουργείων της Σιβιτανιδείου Σχολής.

Όργανωσις Παραγωγής. Καθηγητής Ίωάννης Ματζουράνης, Μηχανολόγος Ήλεκτρολόγος, μέλος της Gesellschaft für Organisation.

Έν άρχή έκάστου έτους τό Διοικητικόν Συμβούλιον της Σχολής θέλει καθορίζει και σειράν διαλέξεων εκήμερους διακεκριμένων παραγόντων της οικονομικής ζωής του τόπου.

Όροι διδασκαλίας: Μεταξύ 7-9 του άπογεύματος.

Ένιαύσιοι έξετάσεις εις τό τέλος έκάστου έτους.

Διά την έγγραφην έν τη Σχολή δέον νά ύποβληθώσιν:

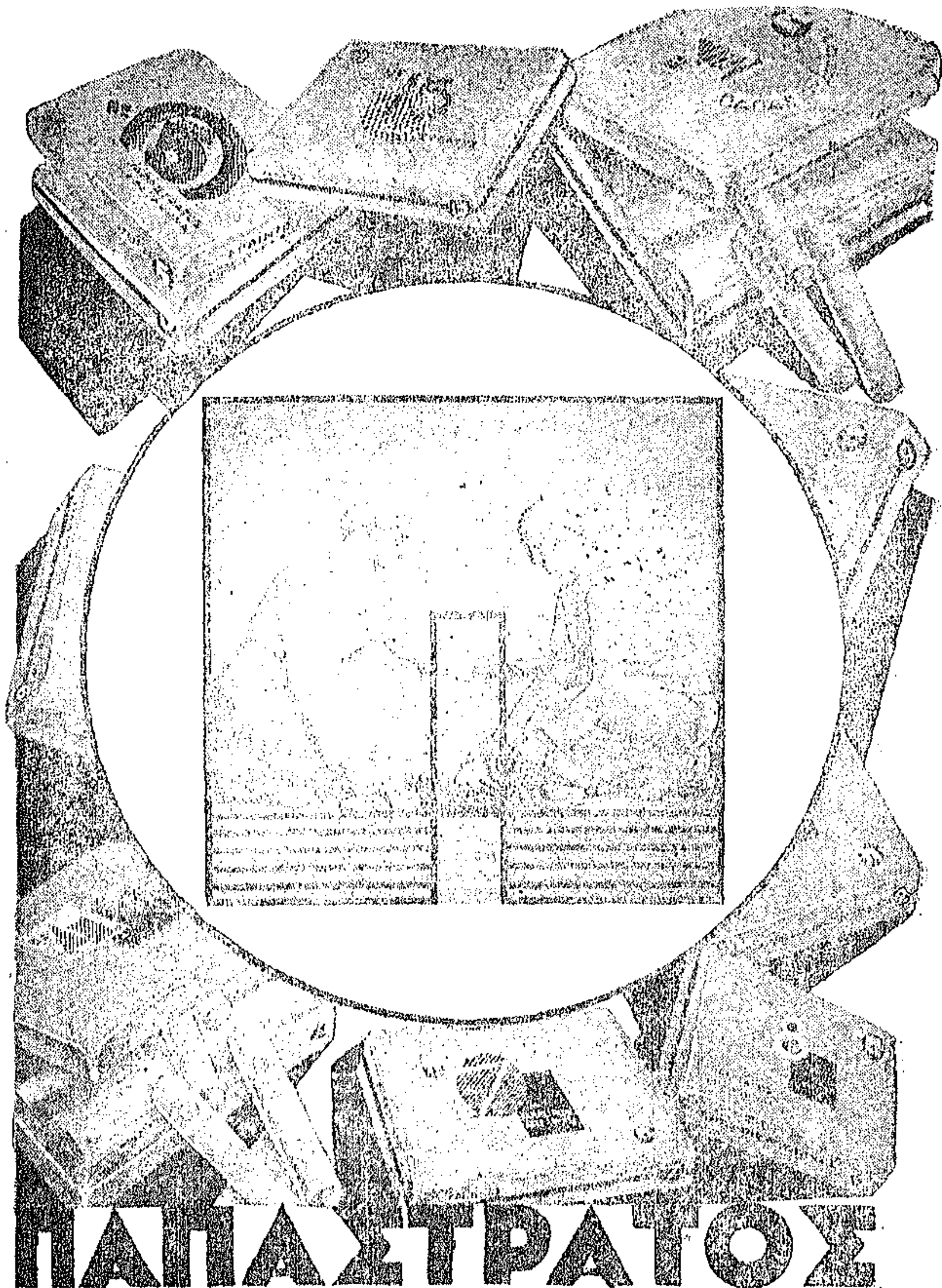
α) Πιστοποιητικόν έμφαίνον τουλάχιστον έπταετείς έγκυκλίους σπουδάς,

β) Πιστοποιητικόν έμφαίνον προϋπηρεσίαν εις Βιομηχανικήν ή Βιοτεχνικήν έπιχειρήσιν.

Οι σπουδασταί της Σχολής εις έκάστην ενιαυσίαν έγγραφην ύποχρεούνται νά καταβάλουν δραχ. 100 ως δικαίωμα έγγραφής, και δραχ. 500 ως δίδακτρα δυνάμενα νά καταβληθώσιν εις δύο δόσεις.

Ή Σχολή έντός του έπι της οδοσ Πανεπιστημίου (μέγαρον Πεσμαζόγλου διαμερίσματος του Συνδέσμου των Βιομηχάνων.

Τά γραφεία της Σχολής έγκατασταθέντα έν τω αυτώ μέγαρω μέ είσοδον και άπό τον Συνδέσμον των Βιομηχάνων, και άπό την Στοάν, πλησίον του ταιγιογραφείου της Πρωίας, λειτουργοθν καθ' όλα τά άπογεύματα (5-7) παρέχοντα πάσαν πληροφορίαν και ένεργοθντα έγγραφάς σπουδαστών.

ΧΡΩΜΑΤΟΥΡΓΕΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Σ. Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ & ΣΙΑ Α. Ε.

Βιομηχανία Ίδρυθείσα τῷ 1883

ΕΔΡΑ - ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ - ΓΡΑΦΕΙΑ :

Νέον Φάληρον — Τηλέφωνον : 44.151—44.152

ΑΠΟΘΗΚΑΙ ΠΩΛΗΣΕΩΝ :

Ἀθῆναι—Λυκαύργου 18. Τηλέφωνον : 52 381

Πειραιεύς—Λεωφ. Μιασάλη 27α. Τηλέφ. 40-211

Θεσσαλονίκη—Ἐρμού καὶ Ἀριστοτέλους. Τηλέφ. 25-10

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ

ΧΡΩΣΤΙΚΑΙ ΟΥΣΙΑΙ παντός εἶδους (χρώματα ἀνιλίνης, χρωμιου, ἀλιζαρίνης, θειούχα κλπ.) Διάφορα Φαρμακευτικά καὶ Χημικά προϊόντα, Ἀνθρακικὸν ὕψ, Ἀμμωνίαι ἄφθορα καὶ ὑγρά, Τουρκικὸν ἔλαιον, Θαϊκὸν νάτριον κρυστ., Ὑδροφίλος βάλβαξ, Βίτται (ρακτῶν), Πάγος κλπ.

Ἡ Ἑσπ. ΑΝΑΤΟΛΗ

ΑΝΩΝ. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Ἰδρυθείσα τῷ 1906

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ Ἑταρῶν 15

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ : ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚῃ : Τσιμισκή 19

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ : Μακρῶς Στοᾶς καὶ Κέντροπος

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ : ΕΙΣ ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΚΑΙ ΕΝ Τῷ ΕΣΩΤΕΡΙΚῷ : ΕΝ ΑΙΓΥΠΤῷ, ΣΟΥΔΑΝ ΚΑΙ ΚΥΠΡῷ

ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ : ΖΩΗΣ - ΠΥΡΟΣ

καὶ τίτλοι κεφαλαιοποιήσεως με τριμήνους κληρώσεις

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΝ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΞΕΝΟΦ. ΙΩ. ΧΑΤΖΗΣΑΡΑΝΤΟΥ

ΠΟΙΝΙΚΑ — ΑΣΤΙΚΑ — ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ

ΟΔΟΣ ΚΟΡΑΗ ΑΡΙΘ. 4

— ΤΗΛΕΦ. 24-532 —

ΑΘΗΝΑΙ

ΔΗΛΩΣΙΣ

Η ΕΠΙΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΝΑΟΥΣΗΣ

ΛΑΝΑΡΑ - ΚΥΡΤΣΗ ΣΙΑΣ Α. Ε.

Φέρει εἰς γνῶσιν τοῦ κοινού, ὅτι ἡ εἰδικὴ ἐπεξεργασία τῶν ὑφασμάτων κατὰ τὸ σύστημα

“LONDON SHRUNK,”

τὴν ὁποίαν ἐξαγγέλλει συνάδελφος, ἐπιχείρησις ὅτι μέλλει αὕτη τὸ πρῶτον ἐν Ἑλλάδι νὰ ἐφαρμοσθῆ ἐπὶ τῶν ὑφασμάτων τῆς, ἐφαρμόζεται ὑφ’ ἡμῶν

ΑΠΟ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1928

καὶ εἰς αὐτὴν ὀφείλεται ὁ λόγος διὰ τὸν ὅποιον τὰ ὑφάσματά μας οὔτε μαζεύουν, οὔτε τσαλακώνουν, ἀποκτήσαντα οὕτω τὴν ἀμέριστον καὶ ἀνεπιφύλακτον ἐμπιστοσύνην καὶ ἐκτίμησιν τῆς πολυπληθοῦς ἡμῶν πελατείας.

ΟΙ ΝΕΟΙ ΔΡΟΜΟΙ

Θὰ ἐξακολουθήσουν ἀναγράφοντες λεπτομερῶς τὴν κίνησιν τῆς ΣΧΟΛΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ, καὶ δι' εἰδικοῦ ὑπαλλήλου θὰ παρακολουθοῦν τὰς παραδόσεις τῶν κ. κ. Καθηγητῶν δημοσιεύοντες σχετικὰς περιλήψεις τῆ ἀδεία τῶν διδασκόντων.

ΕΥΡΩΤΑΣ

ΑΛΕΥΡΟΠΟΙΗΤΙΚΗ Α. Ε.

ΚΥΛΙΝΔΡΟΜΥΤΑΙ

ΑΔΕΛΦΩΝ ΚΟΥΜΑΝΤΑΡΟΥ

ΕΥΡΩΤΑΣ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1929 — ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ : 250.000 κιλὰ.

Διεύθυνσις (Ἀθηνῶν—Πειραιῶς) Πειραιεὺς Τηλ. : 43411

Ἐμπορ. τμήμα (Ἀθηνῶν—Πειραιῶς) » 42218

Τηλ. Κέντρου » 44081

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΧΗΜΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ : Ὁδὸς Πατησίων 30 α

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ : Ὁδ. Ὁρφέως (Ροῦφ)

Τηλεγρ. Δ)σις «ΟΣΤΕΔΕΡΚΟ»

ΤΗΛΕΦΩΝΑ : } 24.181 Γραφεῖα
563.313 Ἐργοστάσιον

Προϊόντα

Φυτόκαρπον :

Ἐνεργὸς ἀποχρωστικὸς ἀνθραξ δι' Οἰνοποιῖαν, Ἀμυλοσάκχαρον, Ζαχαροποιῖαν, Ἐλαιουργίαν, Πυρηνελαιουργίαν, Σπορελαιουργίαν κλπ.

Ἄτερα προϊόντα ἐργοστασίων

Κόλλαι : Ὄστεκόλλα (ΤΑΥΡΟΣ), Δερματόκολλα, Νευρόκολλα, Ζελατίνῃ Οἰνοποιῖας, Ζελατίνῃ Βιομηχανική, Κόλλα Larin Saic (Κορνιζοποιῶν), Πάστα τυπογραφικῶν κυλίνδρων.

Σάπωνες : Rhododerma (Ροδόδεσμα), Bull Kake κλπ. ἀρωματικοί, Saic (Τύπου Σαγκλίτ), Ροῦφ εἰς κόνιν, Ἀμυγδάλου, Κοινὸι πλύσεως (Τύπου Μασσαλλας).

Λεπάσματα : Ὑπερφωσφορικὸν καὶ Ὄστεάλευρον (ἐξ ὀστέων), Ἀζωτάλευρον (ὀργανικὸν λίπασμα).

Τροφὰ ζώων : Κτηνοτροφικὸν (κόνις ὀστέων) (διὰ ζῶα καὶ πουλερικά)

ΙΤΑΛΟ - ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

BANCA COMMERCIALE ITALIANA & GRECA S. A.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΡΑΧ. 60.000.000 ΟΛΟΣΧΕΡΩΣ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ — ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 2

Ἀντιπρόσωπος Ἑταλικῶν Θεσαυροφυλακίου

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ :

Ἐν Πειραιεῖ, Μέγαρον Ζερβοῦ, ὁδὸς Φιλωνος

Ἐν Θεσσαλονίκῃ, ὁδὸς Μεγάλου Ἀλεξάνδρου

Ἡδῶσα Ἑραπεζικὴ ἐργασία.

ΕΝΟΙΚΙΑΣΙΣ ΘΥΡΙΑΩΝ ΘΗΣΑΥΡΟΦΥΛΑΚΙΟΥ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ: ΚΟΡΑΗ Ι

ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΛΡΙΘ.: 22-631, 22-632, 22-671

Ἐμπορικὴ Δ/νσις καὶ Ἐργοστάσια: ἐν ΠΕΙΡΑΙΕΙ (ΔΡΑΠΕΤΣΟΝΑ)

Ἀριθμὸς Τηλεφώνου: 40-351

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΥΑΛΟΥΡΓΕΙΟΥ

ἘΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ: Ἰκονοί, Διαμαντέ, Ἀδιαφανεῖς (ΜΑΜΕ) καὶ Λείας Ἐπιφανείας.

ἘΛΛΗΝΙΚΑ ἙΣΑΛΛΗ ΘΕΣΑΥΡΟΦΥΛΑΚΙΟΥ: Φωταγωγοί, Γουόβλα, Ἡλεκτάκια, Ἡδέραιμι.

ΕΙΔΗ ΗΜΙΛΕΥΚΟΥ ΥΑΛΟΥ

Φεάλαε γυμναί: Κοιτά, Οἴνου, Λιγέ, Σορμάδας, Ζύθου, Ἀεριούχων καπῶν, Μεταλλικῶν ὑδάτων καὶ Βιομηχανικῶν παντὸς εἴδους.

Γαλόνηα Γυμνά καὶ Πλεκτά.

Δαμεζάναε Γυμναί, Πλεκταί, καὶ μὲ κόφρας.

Παγονεέραε Πλεκταί.

Παρελόκια Γυμνά καὶ Πλεκτά.

ΕΙΔΗ ΛΕΥΚΗΣ ΥΑΛΟΥ

Ἡσπῆρια: Ὑδατος, Οἴνου, Ζύθου, Λιγέ, Οἴζου. — Φεάλαε Τραπεζῆς. — Νυκτοφάλαε. — Ἡσανάτια. — Ἐρρουτεέρας καὶ Σαλατιέρες. — Ἡστατέλλαε. — Διασάκια. — Ἀλατοδοχεῖα. — Ἐλυκοδοχεῖα. — Μελανοδοχεῖα. — Ἡβεντούζες. — Ἡσικάνδηλα. — Ἀνθοδοχεῖα. — Λάμπαι. — Λαμπδοχεῖα. — Λαμπόγιαλα. — Ἀμπαζούρ. Ἡλήρης σειρά Ἡαρμικευτικῶν φιαλεδίων καὶ θάζων μαρμελάδας.

ΠΑΓΙΔΕΣ διὰ τὴν καταπολέμησιν τῆς ΜΥΓΓΑΣ τῆς ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ

ΕΚΘΕΣΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ: Πανεπιστημίου ἀριθμὸς 9 Τηλεφώνον: 27-781

Τηλεγραφικὴ διεύθυνσις: ΟΞΕΛΑ ΑΘΗΝΑΣ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΜΕΤΑΛΕΟΨΦΑΝΤΟΥΡΓΕΙΟΝ
Η "ΧΡΥΣΑΛΙΣ",
ΣΤΥΛ. Η. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Α. Ε.

Κεφάλαιον όλοσχερώς κατηνον Δρ. 30.000.000
Κεφάλαια Αποθεματικά » 19.000.000

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΓΓΟΣΤΑΣΙΑ : Έν Αθήναις Ποδονίφτη) και έν Γουμνίτση (Μακεδονίας)
ΓΡΑΦΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΗ : Χονδρικής πωλήσεως Μητροπόλεως 48.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ : Ταχυδρομ. Γραμματ. 68 Τηλεγ. Μεταξοχουσαλις Αθήνας

ΤΗΛΕΦΩΝΑ Έργοστ. Ποδονίφτη άρ. 81-951-81-952 Αποθήκης 20-248

ΕΙΔΗ ΤΙΝΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΜΑΣ

Κρέπ-Σίν-- Φουλάρ--Ζωρζέτ--Κρεπόν--Μαροκαίν--Σατέν--
Σεμιζιέ, Λατέν, Κλοκέ, Έμπριμέ.

ΚΡΕΠ ΕΙΣ ΜΕΓΑΛΗΝ ΠΟΙΚΙΛΙΑΝ ΤΥΠΩΝ

Μαλλομέταξα έπανωφορέων, Σετακροδτες, Κουκουλάρικα,
φόδρες, ραπτών, φόδρες καπέλων, Μιουαρέ, τσαντών.

Έφάσματα επίπλων, Στόφες κλαδωτές.

ΑΠΑΝΤΑ ΦΕΡΟΥΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΥΓΙΑ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Αριθμός Τηλεφώνου 25 404

Κεφάλαιον καταβεβλημένον Δρχ. 15.000.000

Αποθεματικά της 30)12)36 » 10.810.000

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ Οινοποιίας και Οίνοπνευματοποιίας έν Καλάμαις.

ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΑ Έν Καλάμαις—Λόγγα—Θούρια.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ Ζυμών Αροποιίς έν Σταφίδος έν Καλάμαις

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ Παραγωγής τρυγικών δξέων έν Παιραιϊ (δδδς Θηβών)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 158

ΕΡΙΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΝΑΟΥΣΗΣ
ΛΑΝΑΡΑ-ΚΥΡΤΣΗ & ΣΙΑ Α.Ε.

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.— Τέρμα Κολοκυνθοδς

ΚΕΦΑΛΑΙΑ : Αποθεματικά και Κρατήσεις Δρχ. 200.000.000

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ :

1) Έν Αθήναις	Κλωστήριον, Έφαντήριον, Φινι-
ριστήριον και Βαμβακοκλωστήριον
2) Έν Ναούση	

Προϊόντα :

Όλα τὰ είδη τών μαλλίνων ύφασμάτων άνδρικών και γυναικείων

Παραγωγή :

3.000.000 μέτρα ύφασμάτων έτησίως, αξίας 300.000.000 δραχμών

Απασχολούμενον προσωπικόν :

- 1) Έπαλληλικόν : 150
- 2) Έργατικόν : 4.200

ΓΕΝΙΚΗ ΧΗΜΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ
Γ. Κ. ΜΠΟΥΡΛΟΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Έργοστάσιον : ΜΕΛΟΙ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΤΗΛΕΦΩΝΑ : 81-926 και 80-448

Παραγωγή Αιθυλικού Αιθέρος. Βιομηχανικού, Φαρμακευτικού και
ναρκωτικού αιθέρος. Παραγωγή υδροχλωρικού και νιτρικού δξέως
(χημικώς καθαρά), Θεικόν άργύλιον — Διηλυτικά νιτροκυταρίνης
και δξικής κυταρίνης κ. τ. λ. κ. τ. λ.)

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΥΦΑΝΤΗΡΙΑ Α. Ε.

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Νέα Σφαγεία—'Οδός Πειραιώς
Τηλεγρ. Διεύθ. «Ελληνοφ» — Τηλέφ. 92 - 61

1) ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΒΑΜΒΑΚΕΡΩΝ

- α) "Απαντα τὰ Βαμβακερά εἶδη εἰς ἐκλεκτὰς ποιότητας.
- β) Νήματα Βαμβακερά.

2) ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΜΑΛΛΙΝΩΝ

- α) Μάλλινα Νήματα.
- β) Ὑφάσματα Μαλλοβάμβακα, Ἀνδρικά καὶ Γυναικεῖα εἰς πλοσίαν συλλογήν.

Α. Ε. ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΠ' ΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

“ Ε Λ Α Ι Ϊ Σ ”

ΝΕΟΝ ΦΑΛΗΡΟΝ — Τηλ. 44 - 361

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ:

A) ΕΛΑΙΟΛΑΙΑ:

- α) Ἐξευγενισμένα: Ἐλαιόλαδον, Βαμβακέλαιον, Καρυδέλαιον, Ζωϊκόν λιπος
- β) Ὑδρογονωμένα: Ἐλαιόλαδα, Βαμβακέλαια, Καρυδίγη, Ἰχθυέλαια.
- γ) Τυποποιημένα:

«Ἐλαιόλαδον ἄγνόν» Τύπος ἐλαιολάδου πρὸς ἐξαγωγήν.
«Φυτίνη» Ἄγνόν φυτικὸν βούτυρον.
«Φυτολένη» Ἀντικαθιστᾷ τὸ φρεσκο βούτυρον.
«Στερεόλ» Μαγειρικὸν βούτυρον ἀποκλειστικῶς ἐξ ἐλαιολάδου.
«Ἑλλαῖς ΟΤΣ» Λευκὴ ἑλληνικὴ ἐρώμη συμπιεσμένη.

B) ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ:

- α) Δινέλαια: Ὁμά, βρασμένα, διπλοβρασμένα, ραφινάτα, διπλοραφινάτα, λευκά, Stand-oil β) Ὁξυγόνον. γ) Λιπαρά καὶ σκατικὰ ὀξέα.

- Δ) ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ: Δινάλευρον, Βαμβακόπητα, Καρυδόπητα, Πίτυρα, ἐρώμης κ. λ. π.

ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥΣ ΤΑΠΗΤΑΣ

Ὁ Ἑλληνικὸς τάπητης εἶναι τὸ ἀπαραίτητον συμπλήρωμα κάθε σοφῆς ἐπιπλώσεως.

Οἱ Ἑλληνικοὶ τάπητες εἶνε πλέον ἀνώτεροι τῶν Περσικῶν καὶ ὅλων τῶν Ἀνατολικῶν εἰς σχέδια, χρωματισμοὺς καὶ στερεότητα.

Ἡ ἀγορὰ Ἑλληνικῶν χειροποιήτων ταπήτων εἶνε μὲν πολὺ καλὴ τοποθέτησις χρημάτων καὶ παρέχει ἐργασίαν εἰς χιλιάδας ἐργατριῶν τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τῆς πρωτεύουσας.

Ἑλληνικὸς Ταπητουργικὸς Ὄργανισμὸς

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ

Ὁδὸς Σανταρόζα 3

ΚΟΙΝΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΩΛΗΣΕΩΣ

ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ Α. Γ. Ε. Τ. (Ἡρακλῆς — Ὀλυμπος — Τινάν Χαλκίδος).

Διεύθυνσις Σανταρόζα 3

Ἄρ. Τηλ. 30-404

Γραμματεία Σανταρόζα 3

» » 30-403

Λογιστήριον Σανταρόζα 3

» » 30-405

Τμήμα Παραγγελιῶν Σανταρόζα 3

» » 30-406

ΚΑΡΟΛΟΣ ΦΙΞ Α. Ε.

Διατήρησις εἰς ψυκτικούς θαλάμους
Ταπήτων, Γουναρικῶν, Μαλλίνων Ὑ-
φασμάτων κλπ.

Ἡ Α. Ε. «ΚΑΡΟΛΟΣ ΦΙΞ» καθώρισε διὰ τὴν
ἐφετεινὴν περίοδον (ἀπὸ 15 Ἀπριλίου ἕως 30 Ο-
κτωβρίου 1938) τὰ κάτωθι τιμολόγια διὰ τὸ τμήμα
τῆς διατηρήσεως ταπήτων, γουναρικῶν κλπ.

ΔΙΑ ΤΑΠΗΤΑΣ

Ἀπὸ 1 ἕως 5 τετρ. μ. Δρχ. 40 τὸ τεμάχιον
» 5 » 10 » » » 75 » »
» 10 » 20 » » » 7 κατὰ τετρ. μ.
Ἄνω τῶν 20 » » » 10 » »

Ἐπὶ πλέον πέντε τοῖς χιλίοις ὡς ἀσφάλιστρα ἐπὶ
τῆς δηλουμένης ἀξίας ἐκάστου τάπητος, ὡς καὶ Δρχ.
30 δι' ἔξοδα παραλαβῆς καὶ παραδόσεως τούτων διὰ
τῶν αὐτοκινήτων τῆς ἑταιρείας.

ΔΙΑ ΓΟΥΝΑΡΙΚΑ

Δι' ἕκαστον τεμάχιον Δρχ. 100.

Ἐπὶ πλέον δέκα τοῖς χιλίοις ὡς ἀσφάλιστρα ἐπὶ
τῆς δηλουμένης ἀξίας ἐκάστου γουναρικοῦ, ὡς καὶ Δρχ.
30 δι' ἔξοδα παραλαβῆς καὶ παραδόσεως τούτων διὰ
τῶν αὐτοκινήτων τῆς ἑταιρείας.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΠΑΤΗΣΙΩΝ 307

ΤΗΛΕΦΩΝΗΣΑΤΕ: 80-191

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

Κεφάλαια Μετοχικὰ καὶ Ἀποθεματικὰ Δραχ. 1.205.000.000
«Καταθέσεις (τῆ 30 Ἰουνίου 1938) » 10.471.000.000

Κεντρικὸν Ἰκατόστημα ἐν Ἀθήναις
Ἑποκαταστήματα καὶ Πρακτορεῖα εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα
Ἀνταποκριτὰ εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἐκτελεῖ πάσης φύσεως τραπεζικὰς
ἐργασίας εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ τὸ ἐξωτερικὸν ὑπὸ ἐξαιρετικῶς συμ-
φέροντας ὁρους. Δέχεται δὲ καταθέσεις (εἰς πρώτην ζήτησιν, ἐπὶ
προθεσμίᾳ καὶ ταμιευτηρίου) μὲ λῆαν εὐνοϊκὰ ἐπιτόκια.

HELLENIC BANK TRUST COMPANY, NEW YORK 139
WILLIAM STREET

Ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἐθν. Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος συμφώνως μὲ τοὺς νόμους
τῆς Πολιτείας τῆς Ν. Ὑόρκης, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλλήνων
Κεφάλαια ὀλοσχερῶς καταβεβλημένα \$ 1.350.000

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΓΕΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Μέγαρον Ἀφθονίδου — Δεύτερος ὄροφος ὁδὸς Παπαρρηγοπούλου 9
ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΡΧ. 14600.000

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ

Εἰς Δραπετσῶνα παρὰ Πειραιᾶ
τοιμνία «Ἡ κλῆς» καὶ ὑπερτοι-
μνία Ἐρμούσοῦ κύκλου 90.000
τόννους ἑτησίως.
Ἐν Βόλῳ τοιμνία «Ὀλυμπός»
καὶ ὑπερτοιμνία Πρασίνου τριγῶ-
νου 50.000 τόννου.

ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Κεντρικῶν Γραφ. Διευθύνσεως 25.101
Λογιστηρίου 21.921
Ἐργοστασίων Δραπετσῶνος Δι-
ευθύνσεως 42.863
Ἐπιτολῶν 44.441
Γραμμάτων Βόλου 3.72
Ἐργοστασίων Βόλου 5.94
Προσθητικῶν Ἀθηνῶν 52.211
Προσθητικῶν Θεσσαλονίκης 2648

Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις ΣΙΜΗΡΑΚΛΗΣ ΑΘΗΝΑΣ — ΒΟΛΟΣ ΤΣΙΜΕΝΤ
ΒΟΛΟΥ. Αἱ μεγαλύτεραι καὶ μὲ τὰ πλέον συγχρονισμένα μηχανήματα ἐγκα-
ταστάσεις. Ἐρεῖς περιστροφικοὶ κλίβανοι. Ἀριώτατα ἐργαστήρια χημικῶν καὶ
μηχάνων δοκιμῶν παρακολουθήσεως ποιότητος προϊόντων.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ & ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΙΟΝ
«Η Τ Ε Χ Ν Η»
Ε. ΤΣΙΝΙΚΑ & Κ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΣΚΟΥΛΕΡΙΟΥ 1. ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ